

DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Kielce, dnia 16 stycznia 2006r.

Nr 14

TREŚĆ:

Poz.:

UCHWAŁY:

- 234** — Nr XXXVI/252/05 Rady Miejskiej w Połańcu z dnia 30 listopada 2005r. w sprawie zatwierdzenia taryf za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków na terenie Miasta i Gminy Połaniec..... 757
- 235** — Nr XXXVI/253/05 Rady Miejskiej w Połańcu z dnia 30 listopada 2005r. w sprawie zmian w budżecie Miasta i Gminy Połaniec na 2005 rok..... 758
- 236** — Nr XXXVII/225/2005 Rady Miejskiej w Wąchocku z dnia 29 listopada 2005r. w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych..... 761
- 237** — Nr XXXVII/226/2005 Rady Miejskiej w Wąchocku z dnia 29 listopada 2005r. w sprawie ustanowienia stanowiska dokumentacyjnego..... 802
- 238** — Nr XXXI/215/05 Rady Gminy Bieliny z dnia 30 listopada 2005r. w sprawie pozbawienia statusu drogi gminnej nr 1520024 w miejscowości Czaplów - ul. Brzozowej..... 803
- 239** — Nr XXXI/216/2005 Rady Gminy Bieliny z dnia 30 listopada 2005r. w sprawie przyjęcia Programu Współpracy Gminy Bieliny z Organizacjami Pozarządowymi..... 803
- 240** — Nr XXXI/217/2005 Rady Gminy Bieliny z dnia 30 listopada 2005r. w sprawie zmian w Statucie Gminy Bieliny..... 807
- 241** — Nr XX/162/05 Rady Gminy w Imielnie z dnia 29 grudnia 2005r. zmieniająca uchwałę Nr XIX/157/05 Rady Gminy w Imielnie z dnia 13 grudnia 2005 roku w sprawie obniżenia średniej ceny sprzedaży drewna przyjmowanej jako podstawa obliczenia podatku leśnego na obszarze Gminy Imielno..... 807
- 242** — Nr XX/163/05 Rady Gminy w Imielnie z dnia 29 grudnia 2005r. zmieniająca uchwałę Nr XIX/154/05 Rady Gminy w Imielnie z dnia 13 grudnia 2005 roku w sprawie określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych..... 808
- 243** — Nr XI/69/05 Rady Gminy w Morawicy z dnia 29 listopada 2005r. w sprawie zmian budżetu gminy na 2005 rok..... 808
- 244** — Nr XI/72/05 Rady Gminy w Morawicy z dnia 29 listopada 2005r. w sprawie zmiany Statutu Gminy Morawica przyjętego uchwałą Nr III/27/03 z dnia 28 kwietnia 2003 w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Morawica..... 814
- 245** — Nr XII/80/05 Rady Gminy w Morawicy z dnia 8 grudnia 2005r. w sprawie zmiany Statutu Gminy Morawica przyjętego uchwałą Nr III/27/03 z dnia 28 kwietnia 2003r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Morawica..... 815

234

**UCHWAŁA Nr XXXVI/252/05
RADY MIEJSKIEJ W POŁAŃCU**

z dnia 30 listopada 2005r.

w sprawie zatwierdzenia taryf za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków na terenie Miasta i Gminy Połaniec

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 w związku z art. 7 ust. 1 pkt 3 i art. 40 ust. 2 pkt 5 ustawy z

dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym j.t. Dz. U. z 2001r, Nr 142 poz. 1591, zmiany Dz. U. z

2002r. Nr 23 poz. 220, Nr 62 poz. 558, Nr 113 poz. 984, Nr 153 poz. 1271, Nr 214 poz. 1806, z 2003r. Nr 80 poz. 717, Nr 162 poz. 1568, z 2004r. Nr 102 poz. 1055, Nr 116 poz. 1203, Nr 167 poz. 1759, z 2005r. Nr 172 poz. 1441, Nr 175 poz. 1457), oraz art. 24 ust. 1, 3, 6 i 10 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 roku o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. Nr 72 poz. 747, z 2002r. Nr 113 poz. 984, z 2004r. Nr 96 poz. 959, Nr 173 poz. 1808, z 2005r. Nr 85 poz. 729, Nr 130, poz. 1087) Rada Miejska w Połańcu postanawia co następuje:

§ 1. Zatwierdza się taryfy na zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków w wysokości:

1. Za dostarczoną wodę w wysokości:
  - a) dla odbiorców komunalnych na potrzeby własne mieszkańców do celów konsumpcyjnych i socjalno bytowych 2,50 zł netto za 1 m³,
  - b) dla pozostałych odbiorców oraz dla odbiorców komunalnych na inne cele nie wymienione w ust. 1 lit. a 4,40 zł netto za 1 m³.
2. Za wprowadzenie ścieków do kanalizacji w wysokości:
  - a) 2,80 zł netto dla dostawców wymienionych w pkt 1a,
  - b) 5,22 zł netto dla pozostałych dostawców

§ 2. Ustala się dopłaty z budżetu Miasta i Gminy w wysokości:

- a) 2,03 zł do każdego m³ sprzedanej wody dla odbiorców komunalnych na potrzeby własne mieszkańców do celów konsumpcyjnych i socjalno-bytowych,
- b) 2,59 zł do każdego m³ ścieków wprowadzonego do kanalizacji przez dostawców wymienionych w pkt a.

§ 3. Dopłata o której mowa w § 2, będzie przekazywana na konto Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej w Połańcu Sp. z o.o. miesięcznie po przedstawieniu dokumentów o ilości sprzedanej wody i ilości przyjętych ścieków.

§ 4. Traci moc uchwała Nr XXIV/161/04 Rady Miejskiej w Połańcu z dnia 29 listopada 2004r. w sprawie zatwierdzenia taryf na zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków na terenie Miasta i Gminy Połaniec.

§ 5. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Połaniec oraz Zarządowi Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. w Połańcu.

§ 6. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od daty ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego.

Przewodniczący Rady Miejskiej: E. Bobiński

235

UCHWAŁA Nr XXXVI/253/05 RADY MIEJSKIEJ W POŁAŃCU

z dnia 30 listopada 2005r.

w sprawie zmian w budżecie Miasta i Gminy Połaniec na 2005 rok

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (j.t. w Dz. U. z 2001r. Nr 142 poz. 1591, zmiany Dz. U. z 2002r. Nr 23 poz. 220, Nr 62 poz. 558, Nr 113 poz. 984, Nr 153 poz. 1271, Nr 214 poz. 1806, z 2003r. Nr 80 poz. 717, Nr 162 poz. 1568 z 2004r. Nr 102 poz. 1055, Nr 116 poz. 1203, Nr 167 poz. 1759, z 2005r. Nr 172 poz. 1441, Nr 175 poz. 1457) oraz art. 109 ust 1 i 124 ustawy z dnia 26 listopada 1998 roku o finansach publicznych (j.t. w Dz. U. z 2003r. Nr 15 poz. 148, zmiany Dz. U. z 2003r. Nr 45 poz. 391, Nr 65 poz. 594, Nr 96 poz. 874, Nr 166 poz. 1611, Nr 189 poz. 1851, z 2004r. Nr 19 poz. 177, Nr 93 poz. 890, Nr 121 poz. 1264,

Nr 123 poz. 1291, Nr 210 poz. 2135, Nr 273 poz. 2703 z 2005r. Nr 14 poz. 114, Nr 64 poz. 565) Rada Miejska w Połańcu uchwała co następuje:

§ 1. Dokonuje się zmian w planie dochodów budżetowych na 2005 rok zgodnie z załącznikiem Nr 1.

§ 2. Dokonuje się zmian w planie wydatków budżetowych na 2005 rok zgodnie z załącznikiem Nr 2.

§ 3. Dokonuje się zmian w planie dotacji podmiotowych zgodnie z załącznikiem Nr 3.

§ 4. Z budżetu Miasta i Gminy Połaniec wydziela się kwotę 19.600 zł dla Powiatu Staszowskiego z przeznaczeniem na zadanie pn.: opracowanie koncepcji regulacji rzeki Czarnej Staszowskiej od ujścia w Połańcu do zapory w Chańczy obejmującej również zabezpieczenie przeciwpowodziowe terenów położonych wzdłuż rzeki realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego.

§ 5. Upoważnia się Burmistrza Miasta i Gminy do zaciągania długu do kwoty 1.823.732 zł

w celu realizacji planowanych kwot przychodów budżetu

§ 6. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Połaniec.

§ 7.1. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego.

2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej: E. Bobiński

Załączniki do uchwały Nr XXXVI/253/05
Rady Miejskiej w Połańcu
z dnia 30 listopada 2005r.

Załącznik Nr 1

Dochody:

w zł

Lp.	Dział	Rozdz.	§	Nazwa	Zmniejszenia	Zwiększenia	w tym zlecone
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	700	70005		Gospodarka mieszkaniowa	1.100	1.100	
			0470	Gospodarka gruntami i nieruchomościami	1.100	1.100	
				Wpływy z opłat za zarząd, użytkowanie i użytkowanie wieczyste nieruchomości	1.100		
			0750	Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jedn. zaliczanych do sektora finansów publicz. oraz innych umów o podobnym charakterze	-	1.100	
2.	756	75616		Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem		5.766	
				Wpływy z podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od spadków i darowizn, podatku od czynności cywilnoprawnych oraz podatków i opłat lokalnych od osób fizycznych		5.766	
			2440	Dotacje otrzymane z funduszy celowych na realizację zadań bieżących jednostek sektora finansów publicznych		5.766	
3.	758	75801		Rożne rozliczenia		148.614	
				Część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego		24.864	
			2920	Subwencje ogólne z budżetu państwa		24.864	
		75814		Różne rozliczenia finansowe		123.750	
			0920	Pozostałe odsetki		123.750	
4.	921	92113		Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego		23.000	
				Centra kultury i sztuki		10.000	
			6320	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na inwestycje i zakupy inwestycyjne realizowane przez gminę na podstawie porozumień z organami administracji rządowej		10.000	
		92116		Biblioteki		13.000	
			2020	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na zadania bieżące realizowane przez gminę na podstawie porozumień z organami administracji rządowej		13.000	
				Razem	1.100	178.480	
				Zwiększenia netto		177.380	

Załącznik Nr 2

Wydatki:

w zł

Lp.	Dział	Rozdz.	§	Nazwa	Zmniejszenia	Zwiększenia	w tym zlecone
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	400	40003		Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	85.128		
				Dostarczanie energii elektrycznej	30.000		
		40004	4300	Zakup usług pozostałych	30.000		
				Dostarczanie paliw gazowych	55.128		
			4300	Zakup usług pozostałych	55.128		
2.	700	70095		Gospodarka mieszkaniowa		70.903	
				Pozostała działalność		70.903	budowa budynków z lokalami socjalnymi w Połańcu
			6050	Wydatki inwestycyjne jedn. budżetowych		70.903	
3.	750	75095		Administracja publiczna	23.000		
				Pozostała działalność	23.000		
			4810	Rezerwy	23.000		
4.	754	75495		Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa		19.600	
				Pozostała działalność		19.600	dotacja dla powiatu
			2320	Dotacje celowe przekazane dla powiatu na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego		19.600	
5.	801	80101		Oświata i wychowanie	28.720	178.400	
				Szkoły podstawowe	2.370	30.500	
			4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	-	30.000	
			4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	2.370	-	
			4120	Składki na Fundusz Pracy	-	500	
		80104		Przedszkola	10.600	58.600	
				Wynagrodzenia osobowe pracowników	-	39.015	
			4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	-	9.950	
			4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	-	8.435	
			4120	Składki na Fundusz Pracy	-	1.200	
			4220	Zakup środków żywności	9.600	-	
			4410	Podróże służbowe krajowe	1.000	-	
		80110		Gimnazja	2.000	74.300	
				Wynagrodzenia osobowe pracowników	-	70.000	
			4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	-	3.500	
			4120	Składki na Fundusz Pracy	-	800	
			4410	Podróże służbowe krajowe	2.000	-	
		80114		Zespoły obsługi ekonomiczno-administracyjnej szkół	6.750	15.000	
				Wynagrodzenia osobowe pracowników	-	12.534	
			4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	-	2.159	
			4120	Składki na Fundusz Pracy	-	307	
			4170	Wynagrodzenia bezosobowe	950	-	
			4210	Zakup materiałów i wyposażenia	4.000	-	
			4300	Zakup usług pozostałych	1.800	-	
		80146		Dokształcanie i doskonalenie nauczycieli	7.000		
			4300	Zakup usług pozostałych	7.000		
6.	854	85401		Edukacyjna opieka wychowawcza	14.900		
				Świetlice szkolne	14.900		
			4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	14.200		
			4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	700		
7.	900	90001		Gospodarka komunalna i ochrona środowiska		14.225	
				Gospodarka ściekowa i ochrona wód		14.225	
			4300	Zakup usług pozostałych		14.225	
8.	921	92113		Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego		46.000	
				Centra kultury i sztuki		10.000	
			6220	Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych innych jednostek sektora finansów publicznych		10.000	
				Biblioteki		13.000	
		92116		Dotacja podmiotowa z budżetu dla samorządowej instytucji kultury		13.000	
			2480	Pozostała działalność		23.000	
				Zakup usług pozostałych		23.000	
		92195					
			4300	Zakup usług pozostałych		23.000	
				Razem	151.748	329.128	
				Zwiększenia netto		177.380	

Zmiany w planie udzielonych dotacji podmiotowych na 2005 rok

Lp.	Dział	Rozdz.	§	Podmiot	Przeznaczenie	Kwota
1	2	3	4	5	6	7
1.	754	75495	2320	Starostwo Powiatowe	Opracowanie koncepcji regulacji rzeki Czarnej Staszowskiej od ujścia w Połańcu do zapory w Chańczy obejmującej również zabezpieczenie przeciwpowodziowe terenów położonych wzdłuż rzeki	19.600
2.	921	92113	6220	Centrum Kultury i Sztuki w Połańcu	Stworzenie sieci informatycznej pomiędzy instytucjami kultury województwa świętokrzyskiego	10.000
3.	921	92116	2480	Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Połańcu	Realizacja programu - „Promocja czytelnictwa” - rozwój bibliotek oraz poprawa jakości i dostępności zbiorów - zakup nowości wydawniczych dla biblioteki publicznej w 2005r.	13.000
				Razem		42.600

236

**UCHWAŁA Nr XXXVII/225/2005
RADY MIEJSKIEJ W WĄCHOCKU**

z dnia 29 listopada 2005r.

w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2001r, Nr 142, poz. 1591 z późn. zm. oraz art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593 z późn. zm) Rada Miejska w Wąchocku uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje do realizacji Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wąchock do roku 2013 stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Wąchock.

§ 3. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego

§ 4. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od daty jej ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Miejskiej: M. Kowalik

Załącznik do uchwały Nr XXXVII/225/05
Rady Miejskiej w Wąchocku
z dnia 29 listopada 2005r.

Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych Gminy Wąchock do roku 2013

Spis treści:

Wprowadzenie

- I. Metoda pracy nad strategią
  - 1.1. Podstawa opracowania i metodyka pracy nad strategią.
  - 1.2. Powołanie Zespołu Zadaniowego
  - 1.3. Cele i zadania zespołu zadaniowego
- II. Ogólna charakterystyka Gminy
  - 2.1. Położenie administracyjne
  - 2.2. Mieszkalnictwo
- III. Diagnoza stanu gminy
  - 3.1. Demografia
  - 3.2. Główne źródło utrzymania i dochody gospodarstw domowych

- 3.3. Rynek pracy i stopa bezrobocia
- 3.4. Infrastruktura społeczna
  - 3.4.1. Pomoc Społeczna
  - 3.4.2. Oświata i wychowanie
  - 3.4.3. Kultura
  - 3.4.4. Służba zdrowia
  - 3.4.5. Bezpieczeństwo publiczne
- 3.5. Aktywność społeczna mieszkańców gminy
- IV. Zakres problemów społecznych występujących w gminie
  - 4.1. Udział świadczeniobiorców pomocy społecznej w liczbie mieszkańców gminy
  - 4.2. Powody przyznawania pomocy społecznej
  - 4.3. Rodziny dominujące w świadczeniach pomocy społecznej
  - 4.4. Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym
  - 4.5. Gospodarstwa domowe z problemem ubóstwa
- V. Dominujące problemy społeczne
  - 5.1. Bezrobocie
  - 5.2. Niepełnosprawność
  - 5.3. Problemy zdrowotne
  - 5.4. Patologie społeczne
- V. Wyniki analizy SWOT
- VI. Cele strategiczne i operacyjne
- VII. Finansowanie strategii
- VIII. System wdrażania strategii
- IX. Monitorowanie i ocena strategii
- X. Propozycje programów
  - Spis tabel
  - Spis wykresów

Wprowadzenie

Nadrzędnym celem polityki społecznej państwa jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

W związku z faktem, iż w ostatnich latach zanotowano w Polsce niekorzystne wskaźniki dotyczące ubóstwa i zagrożenia wykluczeniem społecznym, zasadniczym kierunkiem polityki społecznej państwa są działania programowe, ukierunkowane na zwiększenie spójności społecznej łączącej orientację na równość szans z orientacją na społeczną integrację.

Spójne społeczeństwo, w którym funkcjonują silne więzy rodzinne i społeczne jest bardziej odporne na zagrożenie negatywnymi zjawiskami.

Przybliżenie podmiotów polityki społecznej do społeczności lokalnych i lokalnych środowisk umożliwi bardziej trafne i szybsze rozpoznanie potrzeb, dobór najbardziej skutecznych w lokalnych uwarunkowaniach metod i form działania oraz ustalenie hierarchii zadań, które najtrafniej uwzględniają specyficzne dla danej gminy potrzeby.

Wejście Polski w struktury Unii Europejskiej postawiło przed władzami samorządowymi nowe zadania z zakresu polityki społecznej, wynikające z polityki regionalnej Unii Europejskiej.

Gmina, jako wspólnota ludzi zamieszkałych na danym terenie ponosi współodpowiedzialność za kształtowanie warunków bytu jej współmieszkańców.

Pogłębiające się zjawisko ubóstwa rodzin, zagrożenie bezrobociem, problemy egzystencji osób samotnych, starszych i niepełnosprawnych, niedostatek materialny rodzin, uzależnienia, przemoc w rodzinie to trudne problemy, które stoją do rozwiązania przed władzami samorządowymi oraz instytucjami pomocy społecznej na poziomie lokalnym.

Trudna sytuacja na rynku pracy, spadek zamożności mieszkańców gminy, pogłębiająca się pauperyzacja społeczeństwa sprzyja zwiększeniu zjawiska patologii, alienacji i marginalizacji grup społecznych.

Od skuteczności działań podejmowanych przez władze samorządowe w kierunku likwidacji niekorzystnych zjawisk społecznych w gminie zależy funkcjonowanie całej wspólnoty samorządowej jaką jest gmina.

Odpowiednio zaplanowana polityka społeczna stanowi inwestycję, która procentuje dla wszystkich obywateli.

Ponieważ praktycznie każdy samorząd ma w swoim budżecie za mało środków w stosunku do potrzeb zachodzi konieczność określenia priorytetów w taki sposób aby osiągnąć możliwie najlepszą efektywność wydatkowania środków.

Celem strategii rozwiązywania problemów społecznych jest podjęcie systemowych rozwiązań problemów społecznych występujących w gminie oraz destabilizujących życie jej mieszkańców.

„Strategia rozwiązywania problemów społecznych Gminy Wąchock do roku 2013 roku jest dokumentem planistycznym, wyznaczającym główne kierunki działań mających na celu zapewnienie mieszkańcom gminy odpowiedniego poziomu życia.

Nierozzerwalnie z poziomem życia mieszkańców związane jest pojęcie jakości życia, które dotyczy sfery psychicznej.

M. Pohorille podaje, iż jakość życia określają trzy słowa:

- mieć - czyli zaspokojenie potrzeb typu egzystencjonalnego,
- być - zaspokojenie potrzeb bezpieczeństwa,
- kochać - zaspokojenie potrzeb kontaktu społecznego¹

Spełnienie oczekiwań w tym zakresie wymaga podejmowania wielorakich działań strategicznych, a zwłaszcza:

- interwencyjnych - o cechach ratownictwa i likwidacji niedoborów których źródłem jest niedostatek ubóstwo, nierówności społeczne niedostosowanie, patologie;
- asekuracyjnych - uprzedzających pojawienie się sytuacji zagrażających bezpieczeństwu socjalnemu;
- kompensacyjnych - niwelujących luki i deficyty;
- partycypacyjnych - poszerzających uczestnictwo społeczne w życiu publicznym

i zapobiegających wszelkim przejawom dyskryminacji, wykluczeniu społecznemu i marginalizacji.

Program budowy i wzmocnienia społeczeństwa obywatelskiego opiera się na strategii włączenia coraz większych segmentów społeczności w nurt podejmowania decyzji oraz zwiększenia możliwości ich działania w kluczowych dla życia obszarach.

Przejawem tego podejścia będzie troska o najbiedniejszych, zapewnienie równości szans w dostępie do podstawowych usług, a w konsekwencji stworzenie przyjaznej gminy.

Stworzenie spójnego systemu współpracy podmiotów realizujących zadania w zakresie:

pomocy społecznej, oświaty i wychowania, ochrony zdrowia, kultury i rekreacji, bezpieczeństwa publicznego i innych dziedzin życia społecznego zagwarantuje kompleksowość i efektywność podejmowanych działań.

Zdefiniowane na podstawie diagnozy problemy społeczne, a w szczególności utrzymujące się ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwałe choroby i patologie, wymagają wprowadzenia skutecznych metod aktywnego przeciwdziałania.

Integracja społeczna rozumiana jako działania wspólnotowe jednoczące ludzi, których celem jest dążenie do równorzędności, poszanowania różnorodności kulturowej, w ramach których obowiązuje i są realizowane prawa człowieka oraz skutecznie wspomaga jednostki i grupy w realizacji ich celów życiowych.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych gminy Wąchock jest scenariuszem przyszłości, do którego należy dążyć poprzez działania prowadzące do transformacji sytuacji obecnej na projektowaną. Jest ona zgodna z podstawowymi zasadami życia społecznego, a w szczególności zasadą pomocniczości, partycypacji społecznej i współodpowiedzialności.

Działania, które będą podejmowane w odpowiedzi na faktyczne potrzeby i problemy mieszkańców będą realizowane na poziomie:

1. profilaktyki, czyli zapobieganiu powstawania niekorzystnych zjawisk jako działanie o charakterze priorytetowym,
2. pomocy doraźnej (ratownictwo) świadczeniu pomocy natychmiastowej w sytuacjach kryzysowych,
3. długofalowych programów naprawczych zmierzających do rozwiązania lub zminimalizowania lokalnych problemów społecznych.

Działania te będą kierowane do środowisk, które pozostają na marginesie życia społecznego, wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem.

Wytyczenie strategicznych kierunków, oparte jest na wnikliwej diagnozie problemów społecznych występujących w gminie Wąchock.

Problemy te nie są wyjątkowe, występują one w całym kraju, jednak skala występowania poszczególnych zjawisk w gminie jest charakterystyczna i specyficzne są możliwości ich rozwiązywania.

Zintegrowane podejście do problemów sfery społecznej ujęte w przedmiotowej strategii pozwala na przyjęcie nowych rozwiązań w celu ograniczenia niekorzystnych zjawisk.

Strategia Rozwiązywania Problemów społecznych gminy Wąchock zorientowana jest na rozwijanie aktywnych form i metod wychodzenia z ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz promowaniu dialogu i partner-

¹ Pohorille M. „Potrzeby, podział, konsumpcja”, PWE W-wa 1985

stwa między zainteresowanymi instytucjami publicznymi i prywatnymi, współpracę z organizacjami społecznymi oraz zachęcanie wszystkich obywateli do zaangażowania się w walkę przeciw społecznemu wykluczeniu.

Strategia jest zgodna z założeniami polityki państwa, ustawami kompetencyjnymi nakładającymi na organa administracji rządowej i samorządowej określone obowiązki, a także niżej wymienionymi dokumentami strategicznymi:

- Strategią Polityki Społecznej na lata 2002-2005r. Praca i zabezpieczenie społeczne,
- Narodową Strategią Integracji Społecznej do 2010r.,
- Narodowym Planem Rozwoju na lata 2004-2006r.,
- Założeniami Polityki Ludnościowej w Polsce,
- Krajowym Planem Działań na Rzecz Integracji Społecznej na lata 2004-2006r.,
- Gminną Strategią Rozwoju Miasta i Gminy Wąchock do roku 2010,
- Programem Polityki Prorodzinnej państwa przyjętym przez Radę Ministrów w listopadzie 1999r. podkreślającym znaczenie rodziny jako podstawowej komórki społecznej oraz konieczność stworzenia szans dzieciom i młodzieży oraz zapobieganie marginalizacji rodzin poprzez:
  - Poprawę kondycji finansowej rodzin, poprzez zwiększenie ich aktywności własnej oraz udzielenie materialnego wsparcia rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji,
  - Wychowanie młodego pokolenia, pomoc rodzinie w wychowaniu dzieci i młodzieży, zwiększenie dostępności młodzieży do szkół średnich i wyższych, przeciwdziałanie zjawiskom patologii wśród dzieci i młodzieży,
  - Poprawę stanu zdrowia rodzin z uwzględnieniem edukacji ekologicznej, zdrowotnej i promocji zdrowia,
  - Pomoc rodzinom z osobami niepełnosprawnymi poprzez stworzenie warunków do udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, wsparcie finansowe, działania na rzecz usuwania barier architektonicznych i urbanistycznych,
  - Pomoc rodzinom zagrożonym dysfunkcjami poprzez poszerzenie wachlarza pomocy wielozakresowej.

Zgodnie z tym założeniem opracowanie strategii podzielone zostało na następujące grupy tematyczne w ramach polityki prorodzinnej:

- Pomoc społeczną
- Przeciwdziałanie alkoholizmowi
- Ochronę zdrowia
- Oświatę i wychowanie
- Kulturę i sport

Polityka realizowana z uwzględnieniem ogólnych postanowień wynikających z ustaw i innych aktów prawnych, stwarza gminie możliwości określenia własnych preferencji w sferze rozwoju społecznego.

Bazą do opracowania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych były analizy sprawozdań wykonane przez Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy, materiały i informacje sporządzone przez Urząd Miasta i Gminy w Wąchocku i jednostki organizacyjne gminy, Powiatowy Urząd Pracy w Starachowicach, dane z Wojewódzkiego Rocznika Statystycznego, ankiety przeprowadzone w 2003r wśród uczniów klas VI szkół podstawowych i gimnazjum na zlecenie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wąchocku, dane Komisariatu Policji w Wąchocku a także raport z sesji planowania strategicznego z dnia 01.07.2005r.

Działania zaplanowane do realizacji w ramach strategii uwzględniają sytuację demograficzną, społeczną, gospodarczą materialną i zdrowotną mieszkańców gminy Wąchock jak również prognozy demograficzne.

Niniejsza strategia jest podstawą do podejmowania długofalowych zintegrowanych działań rozwojowych w sferze społecznej oraz wdrożenia rozwiązań w postaci programów lokalnych mających na uwadze realizację celów zawartych w strategii.

I. Metoda pracy nad strategią

1.1 Podstawa opracowania i metodyka pracy nad strategią

Podstawą prawną do opracowania strategii jest zapis art. 17. ust. 1 pkt. 1. Ustawy z 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, który brzmi:

„Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy:

- 1) opracowanie i realizacja gminnej strategii integracji rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;”

1.2. Powołanie Zespołu Zadaniowego

Prace nad opracowaniem strategii zostały rozpoczęte powołaniem Zespołu Zadaniowego Zarządzeniem Nr 7/2005 Burmistrza Miasta i Gminy z dnia 25.05.2005 w składzie:

Koordynator: Teresa Jurkiewicz kierownik MGOPS

Członkowie zespołu:

1. Adamczyk Wiesława - pracownik Urzędu Miasta i Gminy
2. Czaja Jadwiga - Dyr. SZOZ
3. Grudziński Zenon - Caritas diecezji radomskiej
4. Koczwarą Julian - Stowarzyszenie Niepełnosprawnych
5. Kucharczyk Bożena - Pracownik socjalny MGOPS w Wąchocku
6. Łodej Madgalena - dyr. Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej
7. Mączyńska Barbara - dyr. Szkoły Podstawowej w Parszowie
8. Olszewska Małgorzata - dyr. Zespołu Placówek Oświatowych w Wąchocku
9. Partyka Leszek - komendant Posterunku Policji w Wąchocku
10. Rymarczyk Agnieszka - pracownik UMiG w Wąchocku
11. Samela Jarosław - dyr. Gimnazjum Publicznego w Wąchocku
12. Suszał Marian - dyr. Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Wąchocku
13. Woźniak Witold - Gminne Stowarzyszenie Niepełnosprawnych
14. Wrona Bożena - dyr. Szkoły Podstawowej w Wielkiej Wsi

1.3. Cele i zadania zespołu zadaniowego

Do celów zespołu zadaniowego należało:

1. przygotowanie założeń koncepcyjnych i metodologicznych do opracowania projektu strategii,
2. diagnoza sytuacji społecznej w gminie,
3. sformułowanie i wybór celów strategicznych,
4. sformułowanie zadań priorytetowych oraz uzasadnienie ich wyboru,
5. przygotowanie listy programów operacyjnych,
6. ocena procesu budowy strategii i jej przewidywanej skuteczności,
7. zorganizowanie konsultacji społecznych projektu strategii,
8. przedłożenie projektu strategii organowi stanowiącemu gminy oraz projektu uchwały w przedmiocie sprawy,
9. promocja strategii w środowisku lokalnym.

Zespół dokonał wnikliwej analizy sytuacji gminy w obszarach: pomocy społecznej, przeciwdziałania alkoholizmowi, ochrony zdrowia, oświaty i wychowania, a także kultury i sportu, wyłonił listę kluczowych problemów, które wymagają rozwiązania w ramach strategii. Diagnoza stanu gminy w sferze społecznej stanowiła punkt wyjścia do wyboru priorytetów i ustalenie celów strategii. Po dokonaniu identyfikacji zdiagnozowanych problemów społecznych wyodrębniono 7 obszarów strategicznych wokół których budowana była strategia:

1. Zmniejszenie bezrobocia, łagodzenie jego skutków i aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych,
2. Ochrona i pomoc dzieciom pozbawionym środowiska rodzinnego oraz funkcjonujących w środowiskach zagrożonych degradacją,
3. Wyrównywanie szans i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych,
4. Rozwój środowiskowego systemu wsparcia osób starszych,
5. Poprawa stanu zdrowia i związanej z nim jakości życia mieszkańców,
6. Ograniczenie zjawisk patologii i niwelowanie jej skutków,
7. Rozwój dialogu społecznego.

Następnie, mając na uwadze złożoność problemów, dla każdego obszaru została przeprowadzona analiza SWOT, która pozwoliła na opracowanie celów strategicznych oraz wytyczenie kierunków działań w rozwiązywaniu określonych kwestii. Horyzont realizacji strategii implikuje konieczność opracowania i wdrożenia programów celowych jako uzupełnienie do strategii. Programy zadaniowe bazujące na aktualnej diagnozie rzeczywistości społecznej, umożliwią wprowadzenie nowych, wynikłych z potrzeb rozwiązań, a także zagwarantują mierzalność, osiągnięć i realność celów co stanowi podstawowy warunek monitoringu strategii.

II. Ogólna charakterystyka Gminy

2.1. Położenie administracyjne

Gmina Wąchock położona jest w północno-wschodniej części Województwa Świętokrzyskiego na północnych obrzeżach Gór Świętokrzyskich i leży w zachodniej części powiatu Starachowickiego. Położona jest między miastami: Skarżysko Kamienna (12 km) a Starachowicami (5 km).

Teren gminy obejmuje miasto Wąchock będące siedzibą władz samorządowych i pięć sołectw - Marcinków, Parszów, Rataje, Węglów i Wielka Wieś.

Miasto i Gmina Wąchock zajmuje obszar 8 182 ha (z tego miasto 1601 ha)

Powierzchnia miasta i gminy stanowi 15,5 % powierzchni Powiatu Starachowickiego.

Gmina Wąchock sąsiaduje z gminami:

od północy - z gminami Mirzec, Skarżysko Kamienna

od wschodu z gminą Starachowice,
od południa z gminami Pawłów, Bodzentyn,
od zachodu z gminami Suchedniów, Skarżysko-Kamienna.

Przez teren gminy przepływa rzeka Kamienna. Gminę otaczają rozległe kompleksy leśne, które obejmują 64 % obszaru gminy.

Przez miasto przebiega droga krajowa Nr 746 relacji Ostrowiec Świętokrzyski - Skarżysko Kamienna za pomocą której kierując się w stronę Skarżyska Kamiennej można dotrzeć do drogi krajowej Nr 7 Warszawa - Kraków.

Z Wąchocka drogami lokalnymi można dojechać do Radomia /przez Mirzec/ do Skarżyska Kościelnego /przez Marcinków i do Bodzentyna /przez Rataje/.

Przez Wąchock i Marcinków przebiega linia kolei elektrycznej relacji Skarżysko Kamienna - Rozwadów, która stanowi jedną z lokalnych sieci transportu dla mieszkańców gminy.

Innymi środkami transportu z których korzystają mieszkańcy gminy jest sieć autobusowa MZK i PKS.

Na terenie gminy funkcjonują 3 sieci wodociągowe oraz miejska sieć Starachowic. W chwili obecnej wszystkie miejscowości wraz z przysiółkami zaopatrzone są w wodę. W/g stanu na dzień 31.12.2004r stopień zwo-
dociągowania gminy wynosi 78,7 %. Na obszarze gminy obowiązuje rozdzielczy system kanalizacji. Połu-
dniowo-wschodnia część gminy posiada zbiorczy system odprowadzania ścieków, w pozostałej części brak
jest zbiorczej kanalizacji.

Wg stanu na dzień 31.12.2004 stopień skanalizowania gminy wynosi 43,6 %.

Gęstość zaludnienia na terenie gminy wynosi 90 osób na km² z tego 183 osoby na km² w mieście a na terenie
wiejskim 68 osób na km².

Użytki rolne stanowią 1677 ha co stanowi 20,49 % ogólnej powierzchni gminy.

Gospodarstwa rolne w gminie są małe, rozdrobnione o średniej powierzchni około 2 ha, co determinuje cha-
rakter wiejski gminy.

Jak wynika z danych opublikowanych w Narodowym Spisie Powszechnym z 2002r. 77 osób utrzymy-
wało się z pracy w swoim gospodarstwie rolnym /działce rolnej/ i największą liczbę stanowiły osoby w wieku
40-59 tj. 29 osób.

Występujące w gminie małe rozdrobnione obszarowo gospodarstwa rolne nie przynoszą wystarczającego
dochodu zabezpieczającego ich właścicieli.

Gmina Wąchock posiada liczne walory przyrodnicze, nieskażone środowisko naturalne, niepowtarzalne au-
tentyczne wytwory natury, dziedzictwo kulturowe powiązane z wielowiekową historią i zabytkami architekту-
ry stanowiącymi bazę do rozwoju turystyki, która stwarza szansę rozwoju gospodarczego gminy dlatego też,
zapisaną w strategii rozwoju gminy misją jest atrakcyjność pod względem turystycznym, osiągnięta przez
odpowiednie wykorzystanie walorów gminy. Aktualnie turystyka nie jest mocną stroną gminy.

2.2. Mieszkalnictwo

Podstawową bazę mieszkaniową w gminie stanowią budynki prywatne. Ogółem w gminie jest
2360 domów mieszkalnych z ogólną liczbą izb 8260. Powierzchnia użytkowa wszystkich mieszkań wynosi
150,683 m², co oznacza, że 1 mieszkaniec gminy ma do dyspozycji około 21 m² powierzchni mieszkalnej, co
średnio stanowi 1 izbę.

Średnio mieszkanie zamieszkuje 3 osoby które mają do dyspozycji 3 izby.

Średnio w roku oddawane są do użytku 9-11 nowych budynków gminie.

Na terenie gminy znajdują się budynki komunalne będące własnością gminy tj.:

- w Marcinkowie dom nauczyciela /2 mieszkania/
- w Parszowie 1 mieszkanie w budynku szkoły
- w Parszowie 1 budynek komunalny 2 lokale mieszkalne
- w Wielkiej Wsi 1 mieszkanie w budynku szkoły.

III. Diagnoza stanu gminy.

3.1. Demografia

Wg danych na dzień 31.12.2004r gminę Wąchock zamieszkiwało 7311 osób w tym 3568 mężczyzn i
3743 kobiet w tym:

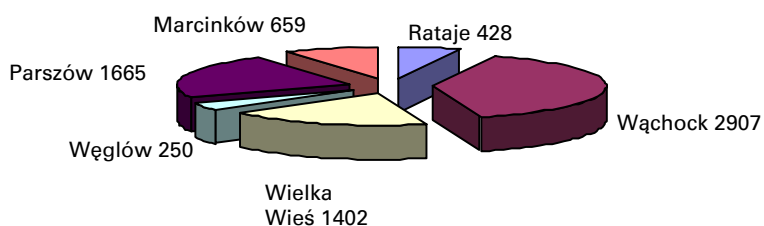
- miasto 2907 - mieszkańców
- wieś 4404 - mieszkańców

Liczbę mieszkańców w poszczególnych jednostkach administracyjnych przedstawia poniższa tabela:

Tabela 1 Liczba mieszkańców w poszczególnych jednostkach administracyjnych gminy
(Dane demograficzne na dzień 31.12.2004r.)

Lp.	Miejscowość	Liczba mieszkańców
1.	Wąchock	2907
2.	Wielka Wieś	1402
3.	Węglów	250
4.	Parszów	1665
5.	Marcinków	659
7.	Rataje	428

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych USC

Wykres 1: Liczba mieszkańców w poszczególnych jednostkach administracyjnych gminy

Tabela 2 Liczba mieszkańców w poszczególnych jednostkach administracyjnych gminy w latach 2001-2004

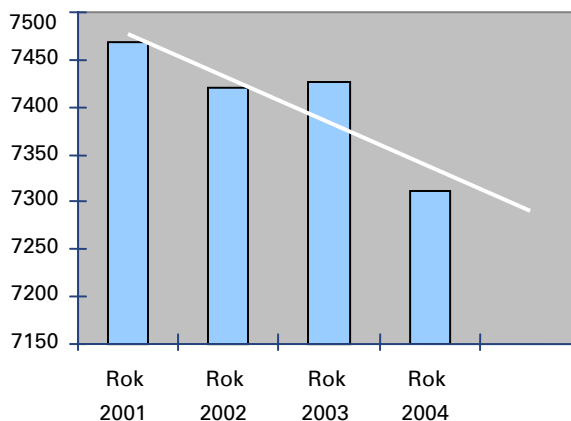
Miejscowość	Rok 2001	Rok 2002	Rok 2003	Rok 2004
Wąchock	2931	2913	2934	2907
Wielka Wieś	1440	1429	1427	1402
Węglów	256	258	256	250
Parszów	1726	1722	1710	1665
Marcinków	681	674	671	659
Rataje	435	425	428	428
Razem	7469	7421	7426	7311

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych USC

Analizując liczbę mieszkańców, na przestrzeni trzech lat, widoczny jest spadek ilości mieszkańców.

Od 2001r. liczba mieszkańców zmniejszyła się o 2,1 % w tym w mieście o 0,8 %.

Przedstawione powyżej dane wskazują, że największy ubytek w liczbie mieszkańców zanotowano w Wąchocku, Wielkiej Wsi i Parszowie, a więc w tych miejscowościach, które skupiają największą liczbę mieszkańców. Dalsza analiza demograficzna wykaże czynniki mające wpływ na taki stan rzeczy.

Wykres 2: Liczba mieszkańców w Gminie Wąchock w latach 2001-2004 z zaznaczoną linią trendu

Tabela 3. Ruch naturalny i migracyjny na terenie gminy w 2004r

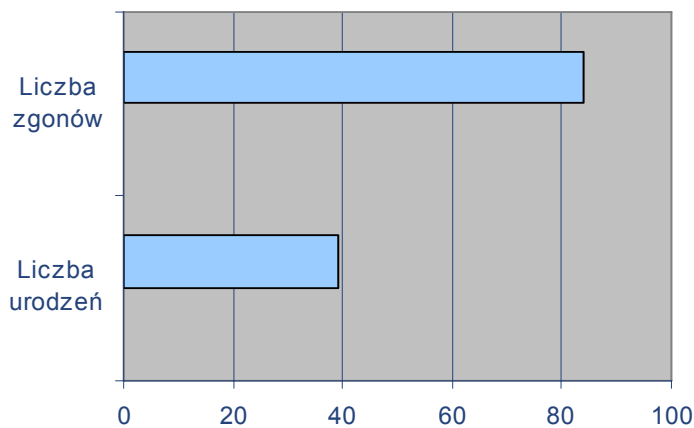
Miasto/Gmina	Liczba urodzeń	Liczba zgonów	Różnica	Liczba zameldowań	Liczba wymeldowań	Różnica
Wąchock	15	26	-11	39	44	- 5
Marcinków	5	9	- 4	5	11	- 6
Parszów	8	26	-18	19	47	-28
Rataje	3	5	- 2	10	13	- 3
Węglów	1	2	- 1	1	3	- 2
Wielka Wieś	7	16	- 9	12	29	-17
Ogółem	39	84	- 45	86	147	- 61

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych USC

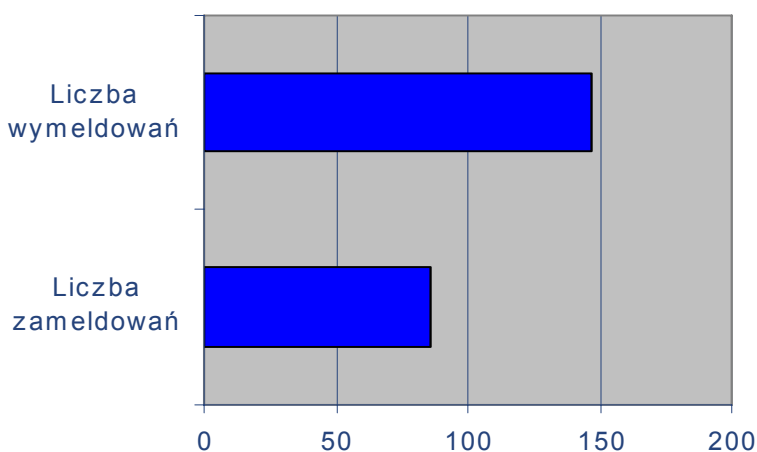
Zmiany liczby mieszkańców są uwarunkowane dwoma czynnikami:

- przyrostem naturalnym /różnica między urodzeniami i zgonami/,
- saldem migracji /różnica między napływem i odpływem ludności/.

Przyrost naturalny w analizowanym obszarze jest ujemny, wyniósł na koniec 2004r /-45/ a w przeliczeniu na 1000 mieszkańców /-6,1/ tzn. odnotowuje się w każdym roku więcej zgonów niż narodzin. Jak wynika z przedstawionych danych gmina charakteryzuje się ujemnym saldem migracji /różnica między napływem i odpływem ludności/ wynoszącym na koniec 2004 roku /-61/ a w przeliczeniu na 1000 mieszkańców /-8,3/.

Wykres 3: Liczba zgonów a liczba urodzeń

Wykres 4: Liczba zameldowań i wymeldowań

Utrzymująca się tendencja spadkowa w liczbie mieszkańców spowodowana jest drastycznie niskim przyrostem naturalnym - znacznie więcej osób umiera niż się rodzi.

Strukturę ludności gminy określić można na podstawie analizy grup ludności dokonanej w poszczególnych grupach wiekowych.

Tabela 4: Struktura wiekowa mieszkańców gminy w 2004r.

Grupa wiekowa	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
0-2	85	79	164
3	25	28	53
4-5	55	61	116
6	37	22	59
7	40	40	80
8-12	230	204	434
13-15	153	162	315
16-17	101	106	207
18	53	44	97
19-65	2322	2071	4393
powyżej 65	467	926	1393

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych USC

Jak wynika z powyższej tabeli struktura wiekowa mieszkańców gminy przedstawia się niekorzystnie co potwierdza tezę o starzeniu się społeczeństwa.

Znaczna część społeczeństwa zbliża się do granicy wieku poprodukcyjnego, przy czym w niewystarczającym stopniu jest zastępowana przez osoby młode wkraczające w wiek produkcyjny /spadek udziału młodzieży w strukturze wiekowej/. Wg danych na koniec 2004r 60 % społeczeństwa Miasta i Gminy Wąchock stanowią osoby w wieku produkcyjnym, natomiast mieszkańcy w wieku przedprodukcyjnym stanowią 19 % społeczeństwa miejskiego i 20 % całego obszaru.

Dane o zgonach stanowią najstarszą informację o ruchu naturalnym oraz niedoborze zdrowia. Do zjawisk demograficznych które wpływają na kształtowanie się sytuacji społeczno-ekonomicznej gminy należy wzrost przeciętnej długości życia mieszkańców gminy.

Tabela 5: Zgony w latach 2000-2004

Rok	Liczba zgonów w poszczególnych grupach wiekowych								
	0-10 lat	11-20 lat	21-30 lat	31-40 lat	41-50 lat	51-60 lat	61-70 lat	71-80 lat	powyżej 80 lat
2000	2	-	1	2	8	2	19	27	34
2001	-	1	2	4	5	6	30	29	21
2002	-	-	-	2	4	5	13	28	36
2003	-	-	-	2	3	7	20	27	30
2004	1	-	-	1	6	4	13	21	36

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych USC

Jak wynika z powyższej tabeli na 82 zgony w 2004r. 15,85 % to zgony osób w wieku 61-70, 25,6 % to zgony w wieku 71-80, a 43,9 % to zgony powyżej 80 lat.

Prognozy demograficzne zapowiadają umocnienie się pewnych trendów, co powoduje konieczność zaplanowania działań mających na celu stymulowanie zjawisk sprzyjających niwelacji niekorzystnych trendów.

Do zjawisk, które w największym stopniu wpływają na kształtowanie się sytuacji społeczno-gospodarczej należą:

- spadek dzietności kobiet /1,2 w 2003r/.
- wzrost przeciętnej długości życia do 78,9 dla kobiet i 70,5 dla mężczyzn.

Według prognozy demograficznej Głównego Urzędu Statystycznego do 2030r. istotnie będzie się zmieniać struktura wieku ludności. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym będzie przyrastać, zwiększając silną presję na system opieki zdrowotnej. Dlatego też, konieczne będzie zapewnienie odpowiedniej ilości kadr zajmujących się geriatrią i gerontologią oraz opieką nad osobami starszymi.

Osoby w wieku sędziwym wymagają szczególnego zainteresowania a jednocześnie pomocy i opieki ze strony bliskich jak również władz i społeczeństwa. Podstawowym zadaniem w zakresie organizacji życia osób starszych jest pozostawienie ich jak najdłużej w dotychczasowym miejscu zamieszkania. Profilaktyczna służba

zdrowia powinna zająć się zapobieganiem chorobom wieku starczego oraz powstrzymywaniem procesu nie-
dołężnienia.

O celowości życia człowieka starszego a zwłaszcza jego użyteczności świadczy jego żywotność, aktywność indywidualna, rodzinna i społeczna. Aktywizacja środowiska winna się rozwijać poprzez Kluby Seniora, aktywne życie kulturalno-oświatowo-rozrywkowe w ogólnodostępnych świetlicach.

Wzrost udziału osób starszych w całej populacji może się przyczynić do zwiększenia liczby osób niepełnosprawnych. Starsze grupy wiekowe są bardziej narażone na ryzyko niepełnosprawności - obecnie prawie 60 % niepełnosprawnych jest wśród osób po 55 roku życia.

Prognozy GUS do 2013r. zapowiadają również, że liczba dzieci i młodzieży będzie nadal maleć.

3.2. Główne źródło utrzymania i dochody gospodarstw domowych.

W gminie Wąchock od kilkunastu lat spada liczba zatrudnionych, rośnie zaś liczba osób nieaktywnych zawodowo. O kondycji finansowej mieszkańców gminy decyduje fakt posiadania pracy, rodzaj wykonywanej pracy i poziom zarobków.

Tabela 6: Ludność według głównego źródła utrzymania dane w/g stanu na dzień 31.12.2002r w Gminie Wąchock

Wyszczególnienie	Ogółem	Utrzymująca się							nieustalono	
		Razem	z pracy			Razem	z pozostałych źródeł			
			najmniej	na rachunek własny*			w tym	w tym		
				razem	w tym w swoim gospodarstwie rolnym (działce rolnej)			z emerytur		z rent
Ogółem **	7195	3395	2934	461	77	3765	1690	865	35	
0-14	1242	924	798	126	23	315	41	43	3	
15-19	539	354	304	50	3	184	32	59	1	
20-29	908	552	510	42	4	348	61	73	8	
30-39	865	619	544	75	14	238	51	45	8	
40-49	1154	730	616	114	15	420	88	125	4	
50-59	842	190	146	44	14	650	197	153	2	
60-64	357	10	7	3	-	347	250	84	-	
65 lat i więcej	1278	12	5	7	4	1260	970	282	6	
nieustalony	10	4	4	-	-	3	-	1	3	
Mężczyźni	3506	1750	1492	258	46	1737	764	354	19	
Kobiety	3689	1645	1442	203	31	2028	926	511	16	
Posiadające własne źródło utrzymania	4437	1660	1436	224	48	2777	1356	681	-	
Mężczyźni	2148	926	778	148	28	1222	578	256	-	
Kobiety	2289	734	658	76	20	1555	778	425	-	
Utrzymywani	2723	1735	1498	237	29	988	334	184	-	
Mężczyźni	1339	824	714	110	18	515	186	98	-	
Kobiety	1384	911	784	127	11	473	148	86	-	

* Łącznie z dochodami najmu

** Łącznie z nieustalonym źródłem utrzymania

Źródło: Narodowy spis powszechny ludności i mieszkań z 2002r

Jak wynika z przedstawionych danych 47,18 % (3395) ogólnej liczby mieszkańców utrzymuje się z pracy w tym 40,78 % z pracy najemnej, 5,34 % z pracy na własny rachunek, 1,07 % z pracy w gospodarstwie rolnym lub działce rolnej.

W Gminie Wąchock najwięcej mieszkańców utrzymuje się z rent i emerytur (3765 osób) co stanowi 52,3 % ogółu mieszkańców. W grupie tej znajduje się więcej kobiet (1437) niż mężczyzn (1118).

3.3. Rynek pracy i stopa bezrobocia

Pozycja członków rodziny na rynku pracy silnie wpływa na sytuację finansową gospodarstw domowych.

Na terenie gminy istnieją zakłady pracy ale nie można je nazwać generatorami miejsc pracy mającymi znaczący wpływ na rynek pracy i strukturę zatrudnienia.

Ludność gminy w większości znajdowała i znajduje zatrudnienie poza granicami gminy w sąsiednich miastach: Starachowicach i Skarżysku oraz innych większych miastach województwa.

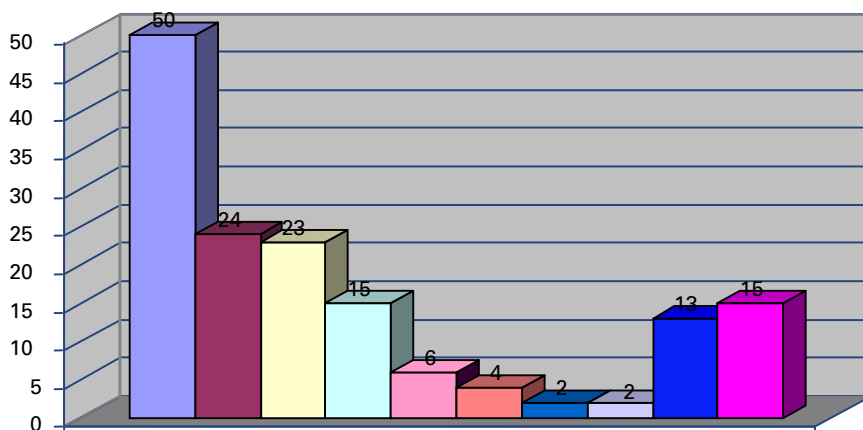
Na terenie gminy działają średnie i małe firmy rodzinne, zatrudniające po kilka lub kilkanaście osób z gminy, jak również z okolicznych miejscowości.

Pracodawcami o dużym znaczeniu dla rynku pracy są instytucje samorządowe jak:

- Urząd Miasta i Gminy w Wąchocku,
- Zespół Placówek Oświatowych w Wąchocku,
- Szkoły Podstawowe w Parszowie i Wielkiej Wsi,
- Gimnazjum w Wąchocku,
- Biblioteka Publiczna w Wąchocku oraz jej filie,
- Ośrodek Zdrowia w Wąchocku,
- Ośrodek Zdrowia w Parszowie,

oraz

- Bank Spółdzielczy w Wąchocku,
- Poczta Polska.

- Sprzedaż detaliczna art. spożywczych przemysłowych, chemii gospodarczej i odzieży używanej
- Produkcja i usługi
- Produkcja i materiałów budowlanych, usługi budowlano-murarskie
- Blacharstwo, lakiernictwo mechanika samochodowa
- Mała gastronomia
- Wytwórczość spożywcza
- Szkolenie kierowców
- Farmaceutyka
- Usługi remontowo-wykończeniowe
- Produkcja i usługi stolarskie

Wykres 5: Liczba podmiotów gospodarczych na terenie gminy Wąchock według branż

Tabela 7: Liczba podmiotów gospodarczych z wybranych branż (Wg stanu na dzień 31.12.2004r)

Lp.	Rodzaj działalności	Liczba podmiotów
1.	Sprzedaż detaliczna art. spożywczych przemysłowych, chemii gospodarczej i odzieży używanej	50
2.	Produkcja i usługi ślusarskie	24
3.	Produkcja i materiałów budowlanych, usługi budowlano-murarskie	23
4.	Blacharstwo, lakiernictwo mechanika samochodowa	15
5.	Mała gastronomia	6
6.	Wytwórczość spożywcza	4
7.	Szkolenie kierowców	2
8.	Farmaceutyka	2
9.	Usługi remontowo-wykończeniowe	13
10.	Produkcja i usługi stolarskie	15

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UMiG Wąchock

Jak wynika z powyższej tabeli najczęściej podmiotów gospodarczych (50) działa w sferze handlu detalicznego. Następną grupę podmiotów stanowią produkcja i usługi ślusarskie (24) oraz produkcja materiałów budowlanych i usługi budowlano-murarskie (23).

Tabela 8: Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg wybranych sekcji PKD

Gminy	Ogółem	Z tego					
		Przetwórstwo przemysłowe	Budownictwo	Handel i naprawy	Transport, gospodarka magazynowa, łączność	Obsługa nieruchomości i firm, nauka	Pozostałe działalności
Wąchock	503	93	45	197	40	39	89
Powiat	7127	813	733	2650	475	882	1574
Województwo	95538	9599	11309	38365	7440	11714	21111

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Świętokrzyskiego 2003r.

Liczba jednostek zarejestrowanych w systemie REGON jest jednym z mierników aktywności gospodarczej i społecznej na danym obszarze.

Jak wynika z danych z rocznika statystycznego w/g stanu na dzień 31.12.2002 liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych wynosiła 503. Najwięcej podmiotów działa w handlu i usługach - 197 podmiotów, w przetwórstwie przemysłowym - 93, w budownictwie - 45, w transporcie i gospodarce magazynowej - 40 a w obsłudze nieruchomości i firm, nauce - 39.

Podmioty działające na terenie gminy o istotnym znaczeniu dla gospodarki gminy to:

- Przedsiębiorstwo Produkcyjno-handlowo-usługowe „Somar” w Wąchocku,
- Tartak „Drewmex” w Wąchocku,
- Zakład wędliniarski w Wąchocku,
- Firma przewozowa „Maksymow” w Wąchocku,
- Zakład instalacji sanitarno-gazowych w Wąchocku,
- „Budromost” Starachowice - wytwórnia mas bitumicznych w Wąchocku,
- Huta szkła „Edyta” w Parszowie,
- „Szumar” s.j. Zakład Pracy Chronionej w Parszowie,
- „Meblex” PPHU Wielka Wieś,
- „Polbudrol” APUH w Wąchocku,
- „Gaz-Tur” Zakład Dystrybucji Gazu w Ratajach,
- Zakład Wyrobów Betonowych w Parszowie,
- Zakład wytwarzania Artykułów z Tworzyw Sztucznych w Wąchocku,
- „Eko-plast” - wyrób montaż stolarki PCV w Wąchocku.

W następstwie przemian ekonomicznych w Polsce zasadniczym problemem społecznym stało się bezrobocie. Bezrobocie - rozpatrywane od strony liczby osób nim dotkniętych, stanowi poważny problem społeczny również w gminie Wąchock.

Oznacza ono stan beczynności zawodowej osób zdolnych do pracy i zgłaszających gotowość do jej podjęcia.

Tabela 9: Bezrobotni w Gminie w latach 2002-2004

Bezrobotni	2002 rok		2003 rok		2004 rok	
	ogółem	kobiety	Ogółem	kobiety	ogółem	Kobiety
Ogółem	928	429	938	430	932	457
Z prawem do zasiłku	172	58	220	89	194	98
Absolwenci	35	-	36	-	-	-

Źródło: Dane PUP w Starachowicach

Z danych Powiatowego Urzędu Pracy w Starachowicach wynika, że na dzień 31.12.2004 w gminie Wąchock zarejestrowanych było 932 bezrobotnych co stanowi 12,75 % ogólnej liczby mieszkańców w tym 457 kobiet. Wśród ogółu bezrobotnych prawo do zasiłku posiadało 194 osoby w tym; 96 mężczyzn, 98 kobiet. Bez prawa do zasiłku było 738 osób w tym 379 mężczyzn i 359 kobiet.

Niskiemu zatrudnieniu towarzyszy wysokie bezrobocie o charakterze strukturalnym. Bezrobotni którzy oczekują na podjęcie pracy ponad 12 miesięcy stanowią 52,4 % ogółu bezrobotnych.

Stopa bezrobocia w gminie w roku 2004 wynosiła 20,75 %.

Tabela 10: Bezrobotni - według wykształcenia

Lata	Rok 2002		Rok 2003		Rok 2004	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
Wyższe	39	25	34	23	52	37
Policealne i średnie zawodowe	204	114	205	107	207	121
Średnie ogólnokształcące	49	42	55	42	67	56
Zasadnicze zawodowe	405	154	383	155	350	139
Gimnazjalne i poniżej	231	94	261	103	256	104

Źródło: Dane PUP w Starachowicach

Z powyższych danych wynika, że najliczniejszą grupę stanowią osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym tj. 350 osób co stanowi 37,5 % ogólnej liczby bezrobotnych, następnie z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej tj 256 osób oraz z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym 207 osób.

Tabela 11: Bezrobotni wg grup wiekowych w latach 2002-2004

Grupy wiekowe	Rok 2002		Rok 2003		Rok 2004	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
15-17 lat	-	-	-	-	-	-
18- 24 lat	198	85	186	84	168	87
25-34 lat	257	141	268	141	243	142
35-44 lat	252	108	236	106	229	105
45-54 lat	198	91	220	96	253	117
55-59 lat	18	4	20	3	34	6

Źródło: Dane PUP w Starachowicach

Jak wynika z przedstawionych przez PUP danych najliczniejszą grupę stanowią osoby w wieku 45-54 lata. Młodzież do 24 roku życia stanowi 18,02 % ogółu bezrobotnych.

Według stanu na dzień 30.04.2005r 33,5 % ogólnej liczby bezrobotnych stanowią osoby długotrwale bezrobotni tj. powyżej 24 miesięcy.

Statystyczny bezrobotny jest mężczyzną w wieku 45-54 lata z wykształceniem zasadniczym zawodowym.

Sytuacja na rynku pracy jest wielokrotnie uzależniona od poziomu wykształcenia.

Bardzo wyraźnie widać, że wraz ze wzrostem poziomu wykształcenia zwiększa się szansa na znalezienie pracy a tym samym maleje zagrożenie ubóstwem.

3.4. Infrastruktura społeczna.

3.4.1. Pomoc Społeczna

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąchocku jest głównym realizatorem zadań pomocy społecznej, realizuje statutowe zadania wynikające z ustaw dotyczących pomocy społecznej, przepisów wykonawczych wydanych na ich podstawie oraz uchwał Rady Miejskiej.

Głównym zadaniem ośrodka pomocy jest wspieranie osób i rodzin w przezwyciężeniu trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

Podstawę realizacji zadań Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej stanowią skoordynowane działania prowadzone przez pracowników ośrodka pomocy.

Ośrodek ten mieści się w budynku Urzędu Miasta i Gminy, który nie jest przystosowany do przyjęcia osób niepełnosprawnych fizycznie.

Liczba pracowników socjalnych zatrudnionych w MGOPS nie spełnia minimum przewidzianego w ustawie o Pomocy Społecznej (1 pracownik socjalny na 2 tys. mieszkańców nie mniej niż 3 pracowników).

Właściwa diagnoza środowiska, w tym zdefiniowanie problemów; natury fizycznej, psychicznej i społecznej, problemów socjalno-bytowych oraz wszelkich z tego konsekwencji - stanowi podstawę wsparcia i stosowanych form pomocy.

Istotą działań podejmowanych przez ośrodek pomocy jest wspieranie osób i rodzin poprzez udzielanie świadczeń stosownie do możliwości finansowych.

Działania osłonowe i aktywizujące MGOPS wykonuje w trybie ustawy o pomocy społecznej w ramach zadań zleconych i własnych.

Zadania wynikające z ustawy o dodatkach mieszkaniowych i zadania z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych realizowane są przez Urząd Miasta i Gminy.

Do zadań ośrodka pomocy należy przyznawanie i wypłacanie zasiłków pieniężnych; udzielanie pomocy rzeczowej; schronienia; posiłku, ubrania-osobom tego pozbawionym; świadczenie usług opiekuńczych w domu; pokrywanie wydatków na świadczenia zdrowotne; sprawienie pogrzebu; opłacenie składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i zdrowotne, udzielenie pomocy mającej na celu życiowe usamodzielnienie się i integrację ze środowiskiem a także cały wachlarz form pomocy pozamaterialnej w ramach pracy socjalnej.

Praca socjalna jest rozumiana jako działalność zawodowa, skierowana na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Są to zadania złożone i trudne. Wymagają bowiem uwzględnienia nie tylko aktualnych, doraźnych potrzeb osób i rodzin, lecz także włączenia się w realizację takiego modelu pomocy środowiskowej, który polega na mobilizowaniu osób i rodzin do aktywnego radzenia sobie z problemami przy wykorzystaniu lokalnego potencjału.

Pomoc środowiskowa zakłada współdziałanie służb socjalnych z wieloma podmiotami, m.in. policją, sądem, placówkami służby zdrowia, szkołami, urzędami, organizacjami pozarządowymi itp.

Klienci pomocy społecznej to przede wszystkim osoby o niskich dochodach, bezrobotni, niepełnosprawni, przewlekłe chorzy, osoby niezaradne życiowo, bezradne w sprawach opiekuńczo wychowawczych, osoby samotne, alkoholicy, osoby opuszczające zakłady karne.

Dominującą grupę świadczeniobiorców stanowią osoby bezrobotne, a także osoby niepełnosprawne i przewlekłe chore.

W zakresie pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym które wymagają pomocy osób drugich a są jej pozbawieni ośrodek zapewnia pomoc w postaci usług opiekuńczych w domu.

Osobom starszym, wymagającym całodobowej opieki ośrodek organizuje pomoc instytucjonalną kierując je do domów pomocy społecznej na terenie gminy, powiatu lub województwa ponieważ na terenie gminy nie funkcjonują DPS.

W 2004r na terenie gminy powstał Rodzinny Dom Pomocy w Marcinkowie nad którym gmina sprawuje nadzór (kontrolę).

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z organizacjami funkcjonującymi w obszarze pomocy społecznej. Wsparcie funkcji opiekuńczych rodziny gwarantuje świetlica środowiskowa prowadzona przez Parafialny Zespół Caritas Diecezji Radomskiej przy Parafii Św. Floriana w Wąchocku. Caritas zapewnia również pomoc ofiarom przemocy domowej prowadząc Punkt Konsultacyjny przy świetlicy Środowiskowej oraz grupy wsparcia dla kobiet ofiar przemocy (pomoc prawna, terapia).

Zespół prowadzi wydawanie pieczywa oraz punkt wydawania odzieży używanej i nowej dla ubogich i potrzebujących.. W okresie przedświątecznym tj świąt: Bożego Narodzenia i Wielkanocnych organizuje zbiorki żywności od mieszkańców gminy a pozyskaną w ten sposób żywność i rozdziela wśród najbardziej potrzebujących rodzin wielodzietnych, niepełnych i ubogich.

„Caritas” corocznie organizuje wycieczki lub obozy dla dzieci z rodzin które nie mogą uczestniczyć w zorganizowanych formach letniego wypoczynku z uwagi na sytuację materialną swoich rodziców.

Pomocy osobom niepełnosprawnym udziela Gminne Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych przy klasztorze OO. Cystersów w Wąchocku.

Stowarzyszenie wykonuje swoje działania statutowe poprzez: organizowanie i udzielanie pomocy w sprawach socjalnych, prawnych, medycznych oraz związanych z poprawą warunków życia osób niepełnosprawnych, organizuje letni wypoczynek połączony z rehabilitacją, zajmuje się organizowaniem życia kulturalno-

oświatowego, rozrywkowego, współdziała w rehabilitacji społecznej i zawodowej. Prowadzi akcje propagandowo-profilaktyczne.

Wyżej wymienione organizacje realizują swoje zadania statutowe w oparciu o pracę wolontarystyczną i społeczną.

Opiekę i wychowanie poza rodziną zapewniają również placówki oświatowe na terenie gminy.

Pomoc osobom z problemem uzależnień prowadzi ośrodek pomocy oraz Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy Urzędzie Miasta i Gminy w Wąchocku. Terapia dla osób uzależnionych prowadzona jest w grupie Anonimowych Alkoholików „Uwolnienie” funkcjonująca przy klasztorze O. O Cystersów.

Aktywizacją i pomocą osobom bezrobotnym zajmuje się Powiatowy Urząd Pracy w Starachowicach.

3.4.2. Oświata i wychowanie

Bazę oświatowo-wychowawczą w Gminie stanowią:

- Zespół Placówek Oświatowych w Wąchocku w skład którego wchodzi:
- Szkoła Podstawowa w Wąchocku i Przedszkole w Wąchocku,
- Szkoła Podstawowa w Wielkiej Wsi,
- Szkoła Podstawowa w Parszowie,
- Gimnazjum Publiczne w Wąchocku z oddziałami zamiejscowymi w Parszowie.

Istniejąca baza oświatowo-wychowawcza na poziomie gimnazjalnym całkowicie zaspakaja lokalne potrzeby.

Poziom ponadgimnazjalny młodzież kontynuuje głównie w szkołach na terenie Starachowic, Skarżyska.

Wszystkie szkoły podstawowe oprócz szkoły w Wielkiej Wsi posiadają sale gimnastyczne niepełnowymiarowe zabezpieczające potrzeby placówek.

Gimnazjum Publiczne w Wąchocku nie posiada sali gimnastycznej. Dzieci uczęszczające do szkoły w Wielkiej Wsi i młodzież z całej gminy korzystają z hali sportowej w tej miejscowości.

Przy szkołach w Wielkiej Wsi i Parszowie znajdują się boiska sportowe.

Wszystkie szkoły posiadają stołówki w których dzieci spożywają gorące posiłki.

Uczniowie zamieszkujący w odległości ponad 4 km dowożeni są do szkół.

We wszystkich szkołach na terenie gminy prowadzone są zajęcia pozalekcyjne. Wymiar tych zajęć jest ograniczony z uwagi na skromne środki budżetu gminy.

Szkoły na terenie gminy oprócz działalności dydaktycznej realizują zadania nakreślone w szkolnym programie wychowawczym i programie profilaktycznym.

Gimnazjum Publiczne uczestniczyło w realizacji programu, „Sokrates Comenius”.

Szkoły na terenie gminy ściśle współpracują ze sobą w ramach wymiany doświadczeń w dziedzinie pracy dydaktyczno-wychowawczej, opiekuńczej poprzez organizowanie wspólnych imprez, konkursów, turniejów, zawodów sportowych.

Oświata jest szczególnie ważnym obszarem w realizacji pomocy dziecku z rodzin dysfunkcyjnych, z uwagi na prowadzone w szkołach działania o charakterze oświatowym i profilaktycznym przez pracę pedagogów szkolnych i wychowawców z rodzinami problemowymi, profilaktykę uzależnień, rozwiązywanie problemów przemocy wobec dzieci i rodziców, akcje dożywiania dzieci w szkołach, organizowanie letniego wypoczynku.

Szkoły z terenu gminy współpracują również z MGOPS w zakresie pomocy dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych.

Budynki szkół wymagają remontów i modernizacji, występują braki w sprzęcie dydaktycznym i komputerowym.

Tabela 12: Liczba uczniów, klas i nauczycieli w poszczególnych szkołach w latach 2001-2004.

Nazwa placówki	Rok szkolny 2001/2002			Rok szkolny 2002/2003			Rok szkolny 2003/2004		
	Liczba uczniów	Liczba klas	Liczba nauczycieli	Liczba uczniów	Liczba klas	Liczba nauczycieli	Liczba uczniów	Liczb klas	Liczba nauczycieli
Szkoła Podstawowa w Wąchocku	268	12	27	277	12	25	278	12	25
Przedszkole w Wąchocku	63	3	4	77	3	4	69	3	4
Gimnazjum Publiczne w Wąchocku	302	11	27	293	12	30	291	12	29
Szkoła Podstawowa w Parszowie	162	7	14	163	7	13	165	7	15
Szkoła Podstawowa w Wielkiej Wsi	164	6	18	160	6	14	143	7	13
Razem	959	39	90	970	40	86	946	41	86

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji szkół.

Z przedstawionych danych wynika że liczba uczniów w szkole stopniowo maleje. Najbardziej widoczny spadek liczby uczniów widać w szkole w Wielkiej Wsi gdzie na z 164 uczniów w roku szkolnym 2001/2002 nastąpił spadek o 26,2 % roku szkolnym 2004/2005.

Największy spadek widoczny jest w kl. „0” i kl. „1”.

Z informacji uzyskanych od dyrektorów placówek na rok szkolny 2005/ 2006 do I klasy zostało zapisanych 59 dzieci. Natomiast łączna liczba uczniów w roku szkolnym 2004/2005 wynosiła 824, było to o 122 uczniów mniej niż w roku 2003/2004 (946 uczniów).

Placówki oświatowe (szkoły podstawowe) nie są przystosowane do przyjęcia dzieci niepełnosprawnych z uwagi na bariery architektoniczne.

3.4.3. Kultura

W gminie Wąchock, głównym realizatorem działalności kulturalnej jest Miejsko Gminny Ośrodek Kultury w Wąchocku oraz:

- świetlice wiejskie w Marcinkowie, Parszowie, Ratajach, Wielkiej Wsi,
- Miejsko Gminna Biblioteka Publiczna w Wąchocku,
- filie biblioteczną w Marcinkowie, Parszowie i Wielkiej Wsi.

Działalność kulturalna gminy opiera się głównie na bogatym dziedzictwie historyczno-kulturowym miasta Wąchocka, promując jego historię, poprzez organizowanie imprez okolicznościowych z okazji rocznic narodowo-wyzwoleńczych i świąt państwowych.

MGOK opracowuje corocznie kalendarz stałych imprez kulturalnych i rekreacyjnych.

Imprezy masowe to:

- zabawy ostatkowe,
- Dni Wąchocka,
- Dożynki,
- imprezy z okazji Dnia Kobiet, Dnia Matki, Akcja Lato i Zima,
- festyn rodzinny na zakończenie wakacji.

Przy MGOK działają: koło recytatorskie, teatralny zespół młodzieżowy, zespół „Wąhocczanki” oraz Wąhoccka kapela podwórkowa.

MGOK organizuje również wiele imprez sportowych: turniej tenisa stołowego i piłki nożnej dla dzieci i młodzieży, akcja zima - ferie na sportowo, wycieczki na basen i wycieczki rowerowe.

Miejsko Gminny Ośrodek Kultury jest organizatorem Powiatowego Przeglądu Teatrzyków Dziecięcych, Gminnego Konkursu Recytatorskiego im. J. Brzechwy, Dni Wąchocka, Krajowego Turnieju Soltysów.

Przy świetlicy w Parszowie działa Koło Gospodyń Wiejskich.

Przy świetlicy w Marcinkowie działają: młodzieżowy zespół kabaretowy, koło plastyczne, koło teatralne.

W świetlicy w Wielkiej Wsi działają: zespół śpiewaczy koła gospodyń wiejskich.

Przy świetlicy w Ratajach działa koło gospodyń wiejskich.

Jak wynika z danych oferta świetlic wiejskich na terenie gminy jest uboga.

Przyczyną istniejącego stanu jest skromna obsługa kadrowa /3 osoby/ MGOK.

3.4.4. Służba zdrowia

Na terenie gminy Wąchock podstawową opiekę zdrowotną nad mieszkańcami sprawuje Samorządowy Zakład Opieki Zdrowotnej poprzez:

- Ośrodek Zdrowia w Wąchocku,
- Ośrodek Zdrowia w Parszowie.

Ogólnym celem podstawowej opieki zdrowotnej jest zachowanie i poprawa stanu zdrowia jednostki i rodziny, połączonych wspólnym miejscem zamieszkania.

Reforma służby zdrowia dała możliwość wyboru pacjentom wyboru lekarza i przychodni w której będą się leczyć w ramach podstawowej opieki zdrowotnej, dlatego też nie wszyscy mieszkańcy gminy korzystają z opieki zdrowotnej ośrodków zdrowia na terenie gminy.

Podstawowa opieka zdrowotna obejmuje świadczenia diagnostyczne, lecznicze, pielęgnacyjne i rehabilitacyjne wchodzące w zakres medycyny rodzinnej, medycyny ogólnej oraz działania prewencyjne wynikające z zagrożeń i potrzeb zdrowotnych ogółu społeczności lub poszczególnych jego mieszkańców.

Ośrodki Zdrowia w Wąchocku oferują swoim pacjentom w liczbie 5930 /dane SZOZ wg stanu na dzień 31.12.2004/ następujące świadczenia i usługi zdrowotne:

- podstawową opiekę medyczną,
- podstawowe badania diagnostyczne,

- usługi medycyny szkolnej,
- promocję zdrowia.

Komórkami organizacyjnymi SZOZ są poradnie ogólne, poradnie stomatologiczne i poradnie ginekologiczne sprawujące opiekę nad populacją dorosłych, poradnie pediatryczne dla dzieci.

Podstawową opiekę lekarską zapewnia mieszkańcom gminy zespół pracowników składający się z lekarzy tj. 4 internistów 3 pediatrów 2 ginekologów i 3 stomatologów, 11 pielęgniarek tj.: 4 pielęgniarek środowisko-wo-rodziny, 6 praktyk i 1 położnej.

Lekarz p.o.z jest osobą wiodącą i koordynującą proces leczenia na każdym jego szczeblu, stąd konieczny jest przepływ informacji pomiędzy placówkami specjalistycznymi i jednostkami p.o.z.

Pielęgniarki i położna zatrudnione w p.o.z realizacją zadań z zakresu promocji zdrowia, edukacji zdrowotnej, profilaktyki, a także świadczeń pielęgnacyjno-opiekuńczych.

Ponieważ wachlarz usług medycznych w gminie jest dość ubogi pacjenci często korzystają z usług przychodni w Skarżysku, Starachowicach i Suchedniowie, głównie w przypadku badań specjalistycznych.

Tabela 13: Zestawienie osób korzystających z usług SZOZ według stanu na dzień 31.12.2004.

Grupy wiekowe	Ośrodek Zdrowia w Wąchocku		Ośrodek Zdrowia w Parszowie	
	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	Kobiety
0-6	163	132	53	47
7-15	429	397	94	97
16-19	137	134	45	48
20-65	1252	1256	451	461
Powyżej 65	297	487	112	178
Razem	2278	2406	755	831

Źródło: Opracowanie własne na podst. SZOZ

Z analizy przedstawionych wyżej danych wynika, że większość pacjentów przyjmowanych w ośrodkach zdrowia to ludzie w wieku produkcyjnym tj. od 25-65 lat..

Największym problemem służby zdrowia w gminie są braki sprzętowe i zły stan techniczny budynków ich niedostosowanie do przyjęcia osób niepełnosprawnych, brak na miejscu poradni specjalistycznych.

3.4.5. Bezpieczeństwo publiczne

Jednym z kluczowych działań wpływających na jakość życia mieszkańców gminy jest zapewnienie bezpieczeństwa publicznego.

Nad bezpieczeństwem publicznym mieszkańców gminy Wąchock czuwa Komisariat Policji z 15 osobową załogą.

Komisariat Policji realizuje ustawowe zadania w zakresie stworzenia bezpiecznego otoczenia mieszkańcom lokalnej społeczności.

Tabela 14: Przystępczość stwierdzona w latach 2001-2004 /dane komisariatu policji/

Rok	Ogółem	Zabójstwo	Uszczerbek na zdrowiu	Udział w bójce	Drogowe	Kradzież rzeczy	Kradzież z włamaniem
2001	245	1	6	9	60	32	44
2002	228	-	6	5	36	46	40
2003	201	-	6	5	39	25	16
2004	217	-	5	11	53	31	23

Źródło: Opracowanie własne na podst. danych komisariatu Policji w Wąchocku

Jak wynika z powyższych danych najliczniejszą grupę stanowią przestępstwa drogowe które stanowią 24,42 % wszystkich przestępstw, następną grupę stanowią kradzieże rzeczy 14,28 % i kradzieże z włamaniem 10,6 %.

Z analizy danych statystycznych GUS stan na 31.12.2002r wynika, że przestępczość nieletnich w gminie stanowi 1,43 % ogółu przestępstw.

W 2004r KP przeprowadził 122 postępowania w sprawach o wykroczenia z czego w 63 przypadkach skierowano wnioski do sądu grodzkiego o ukaranie, a w 59 przypadkach odstąpiono od skierowania tych wniosków do sądu. Dla porównania w 2003r komisariat przeprowadził 131 postępowania w sprawach o wykroczenia, z czego 85 przypadkach skierowano wnioski do sądu a w 46 odstąpiono od kierowania do sądu z uwagi na nie ustalenie sprawców lub ukaranie mandatem karnym.

Na terenie gminy nie odnotowano przestępstw narkotykowych.

Z analizy danych wynika że Gmina Wąchock nie należy do obszarów o dużej przestępczości.

Wykrywalność przestępstw w gminie Wąchock ogółem w 2002r. wynosiła 63,8 %, w 2003r. wynosiła 79,4 % i w 2004r 68,3 % Najlepszą wykrywalnością cieszą się od kilku lat przestępstwa: drogowe, a najmniejszą przestępstwa: kradzież z włamaniem.

Na podstawie analizy zagrożeń występujących w gminie Posterunek Policji w Wąchocku realizuje zadania mające na celu o zmniejszenie lub wyeliminowanie przestępstw poprzez:

1. Podniesienie poziomu efektywności działań w zakresie:

- poprawy współdziałania Policji z instytucjami i służbami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo i porządek publiczny,
- ograniczenie liczby przestępstw i wykroczeń o charakterze chuligańskim oraz zachowań agresywnych młodzieży,
- organizowanie działań prewencyjnych zmierzających do ograniczenia przestępczości pospolitej i wykroczeń uciążliwych w odczuciu społecznym, realizacja procedury „Niebieska Karta”.

2. Doskonalenie funkcjonowania służby prewencyjnej w realizacji zadań patrolowo-interwencyjnych w zakresie:

- wzmocnienia etatowego służb patrolowych,
- kierowania maksymalnie dużej liczby policjantów do służby patrolowo obchodowej,
- szybkiej i skutecznej reakcji na otrzymane informacje o zagrożeniach oraz o patologiach społecznych,
- poprawy jakości wykonywanych czynności w sprawach o wykroczenia.
- porządku publicznego oraz poprawę bezpieczeństwa w ruchu drogowym komisariat policji

Komisariat Policji uczestniczy w realizacji programów prewencyjnych jak: Świętokrzyski program pomocy ofiarom przestępstw:, program „Bezpieczny dom, osiedle, parking”, program „Bezpieczna szkoła, środowisko, rodzina”, program Przeciwdziałanie narkomanii i alkoholizmowi, program „Bezpieczny wypoczynek oraz program bezpieczny biznes”, „Bezpieczna gmina”.

3.5. Aktywność społeczna mieszkańców gminy.

Pod względem indywidualnie pojętej aktywności obywatelskiej Gmina Wąchock nie należy do obszarów o dużej aktywności obywatelskiej. W krajowych wyborach do Parlamentu Europejskiego uczestniczyło niespełna 40,1 % obywateli, w krajowych wyborach parlamentarnych frekwencja była znacznie lepsza i wynosiła 57,4 %. Niewielka jak do tej pory jest liczba osób angażujących się w pracę wolontarystyczną. O niskiej aktywności obywatelskiej świadczy również mała ilość organizacji społecznych działających na terenie gminy.

Tabela 15: Aktywność społeczna mieszkańców gminy

Frekwencja w wyborach do Rady Miejskiej 2002r.	60,6 %
Wybory Prezydenta RP	57,4 %
Liczba organizacji działających na terenie Gminy	12
Frekwencja w Referendum Konstytucyjnym w 1997r	40,1 %

Źródło: Dane Urzędu Miasta i Gminy Wąchock

Tabela 16: Organizacje społeczne i pozarządowe zarejestrowane na terenie Gminy Wąchock

1.	Gminne Stowarzyszenie Niepełnosprawnych przy Klasztorze o.o. Cystersów w Wąchocku
2.	Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „PARTYZANT” w Wielkiej Wsi
3.	Ochotnicza Straż Pożarna w Marcinkowie
4.	Ochotnicza Straż Pożarna w Parszowie
5.	Ochotnicza Straż Pożarna w Wąchocku
6.	Ochotnicza Straż Pożarna w Wielkiej Wsi
7.	Parafialny Zespół Caritas Diecezji Radomskiej przy Parafii Św. Floriana w Wąchocku
8.	Polski Związek Hodowców Gołębi Poczтовых w Wąchocku
9.	Stowarzyszenie Sołtysów Ziemi Kieleckiej w Wąchocku
10.	Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej Koło w Wąchocku
11.	Towarzystwo Przyjaciół Wąchocka w Wąchocku
12.	Uczniowski Klub Sportowy „METEOR” w Wąchocku przy Gimnazjum Publicznym w Wąchocku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Starachowicach

Jak wynika z przedstawionych danych na terenie gminy działa 12 organizacji społecznych i pozarządowych Jedną z nich działa w sferze pomocy społecznej tj. Gminne Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych przy klasztorze O. O. Cystersów w Wąchocku.

Aby gmina mogła się rozwijać niezbędne jest położenie nacisku na rozwój zasobów ludzkich.

Ważnym i niepokojącym zjawiskiem dostrzeganym nie tylko na terenie gminy Wąchock jest brak poczucia przyszłości wśród młodego pokolenia, brak aktywacji i motywacji, brak chęci do działania i podejmowania

jakiegokolwiek ryzyka, minimalizm ekonomiczno-bytowy, brak wiary we własne możliwości realizacji planów i marzeń. Dlatego gmina powinna wspierać młodzież pod tym względem, mając na uwadze, że najbliższa przyszłość gminy zależy tylko od osób mających w tej chwili po kilkanaście lat.

Podejmowane działania powinny zaowocować zmianą nastawienia młodych ludzi do życia, nauki kariery, obszaru na którym mieszkają, jego historii i walorów kulturowo-przyrodniczych.

Postrzeganie gminy przez mieszkańców jako atrakcyjnego obszaru do zamieszkania, życia, pracy bezpośrednio przełoży się na rozwój i wzrost ekonomiczny w przyszłości.

IV. Zakres problemów społecznych występujących w gminie

4.1 Udział świadczeniobiorców pomocy społecznej w liczbie mieszkańców gminy

Zasadniczym celem działania pomocy społecznej jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomoc społeczna powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Tabela 17: Świadczenia przyznane przez MGOPS w latach 2002-2004

Wyszczególnienie	Rok	Liczba osób którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba rodzin		Liczba osób w tych rodzinach
			Ogółem	W tym na wsi	
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych /bez względu na ich, liczbę oraz źródło finansowania.	2002	579	357	188	1214
	2003	525	337	186	1132
	2004	459	278	176	947
W tym:					
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych /bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	2002	222	208	114	727
	2003	159	156	92	539
	2004	49	49	30	170
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych /bez względu na ich rodzaj formę, liczbę /	2002	464	269	144	933
	2003	419	249	142	852
	2004	421	249	156	845

Źródło: Opracowanie własne na podst. Sprawozdań MGOPS

Jak wynika z powyższej tabeli liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej od 2003 roku maleje. W 2002r. z różnych form pomocy społecznej bez względu na rodzaj pomocy i źródło finansowania skorzystało 1214 osób tj. 16,36 % ogólnej liczby mieszkańców, w 2003r liczba osób korzystających wynosiła 1132 tj. 15,24 % ogólnej liczby mieszkańców zmniejszyła się o 82 osoby tj. 9,3 %, w stosunku do 2003r, w 2004r. wynosiła 947 osób tj. 12,95 % ogólnej liczby mieszkańców.

Pomoc społeczna realizowana jest w dwóch podstawowych kierunkach: pomocy środowiskowej i pomocy instytucjonalnej.

Z analizy udzielonych świadczeń z pomocy społecznej w latach 2002-2004 wynika, że z roku na rok zmniejsza się ilość udzielonych świadczeń, jak również zmniejszyły się nakłady finansowe na realizację zadań.

Zmniejszenie ilości podopiecznych, świadczeń i środków na realizację zadań zleconych w 2003r spowodowane było faktem zmiany ustawy o pomocy społecznej i przejściem zadań związanych z przyznawaniem i wypłatą rent socjalnych od miesiąca października 2003r do ZUS.

W 2004r. zmniejszenie środków jest efektem zmiany ustawy o pomocy społecznej oraz reformą świadczeń rodzinnych dokonanych zmianą ustawy o świadczeniach rodzinnych.

4.2. Powody przyznawania pomocy społecznej

Art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej określa przyczyny z powodu których osoba lub rodzina może otrzymać świadczenia z pomocy społecznej.

Są to między innymi ubóstwo, bezrobocie, sieroctwo, niepełnosprawność, potrzeba ochrony macierzyństwa, długotrwała choroba, alkoholizm i inne.

Tabela 18: Powody przyznawania pomocy społecznej

Powody trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin							
	Rok 2001	% w stos. do ogólnej liczby korzyst. z pomocy**	Rok 2002	% w stos. do ogólnej liczby korzyst. z pomocy**	Rok 2003	% w stos. do ogólnej liczby korzyst. z pomocy**	Rok 2004	% w stos. do ogólnej liczby korzyst. z pomocy**
1. Ubóstwo	307	73,62 %	281	78 %	224	66,47 %	238	85,6 %
2. Sieroctwo	38	9,11 %	13	3,64 %	22	6,53 %	15	5,39 %
3. Bezdomność	-	-	-	-	-	-	1	0,36 %
4. Potrzeba ochrony macierzyństwa	32	7,67 %	20	5,6 %	25	7,42 %	16	5,75 %

5. Bezrobocie	225	53,96 %	236	66,11 %	245	72,7 %	217	78,06 %
6. Niepełnosprawność	67	16,07 %	62	17,37 %	50	14,84 %	29	10,43 %
7. Długotrwała choroba	57	13,67 %	59	16,53 %	44	13,06 %	26	9,35 %
8. Bezradność w sprawach opie- kowych. prowadzenia gosp. do- mowego	9	2,16 %	37	10,36 %	17	5,04 %	4	1,44 %
9. Alkoholizm	22	5,28 %	16	4,48 %	11	3,26 %	12	4,32 %
10. Narkomania	-	-	-	-	-	-	-	-
11. Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	2	0,48 %	3	0,84 %	1	0,29 %	1	0,36 %
12. Klęska żywiołowa lub ekolog., Zdarzenia losowe	-	-	2	0,56 %	-	-	-	-
13. Liczba rodzin korzystających z pomocy społ.*	417	-	357	-	337	-	278	-

Źródło: Opracowanie własne na podst. Sprawozdania MGOPS w Wąchocku

Wyjaśnienie:

* jest to rzeczywista liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej

** korzystający z pomocy mogą być objęci różnymi dysfunkcjami, dlatego też suma nie równa się 100 %

Uwzględniając przyczyny pomocy określone w ustawie najczęstszym powodem udzielania pomocy osobom i rodzinom przez MGOPS w 2004r było ubóstwo - 85,6 % w stosunku do wszystkich osób objętych pomocą, bezrobocie - 78,06 %, niepełnosprawność - 10,43 %, długotrwała choroba - 9,35 %, potrzeba ochrony macierzyństwa - 5,75 %, sieroctwo - 5,39 %, alkoholizm - 4,32 %, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego stanowi najniższy odsetek, tj. 0,36 % środowisk w stosunku do wszystkich rodzin objętych pomocą społeczną.

W wielu wymienionych przypadkach w jednej rodzinie występowało jednocześnie kilka dysfunkcji. Przedstawione powyżej dane ukazują, że decydującym czynnikiem przyznawania pomocy społecznej w 2004r. jest ubóstwo.

Ubóstwo samodzielnie nie występuje, jest powiązane z innymi przesłankami określonymi w powyższej tabeli. Kolejną przesłanką jest bezrobocie, które ma wielki wpływ na poziom bezpieczeństwa socjalnego. Tendencja ta utrzymuje się od kilku ostatnich lat.

Pomoc społeczna realizowana jest w formach pomocy pieniężnej, pomocy rzeczowej i w usługach.

Ze względu na źródło finansowania zasiłki udzielane w ramach pomocy materialnej dzielą się na zadania własne gminy i zadania zlecone.

Tabela 19: Formy udzielonej pomocy w roku 2004

Forma pomocy	Liczba osób	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zadania własne					
Razem	421	x	147893	249	845
Zasiłki okresowe	103	380	42650	103	355
w tym z powodu bezrobocia	103	380	42650	103	355
Schronienie	1	2	640	1	1
Posiłek	193	23129	44700	99	461
Usługi opiekuńcze	12	3300	20700	11	12
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	1	1	703	1	3
Zasiłki celowe	344	x	38500	195	634
Interwencja kryzysowa	x	x	x	12	40
Praca socjalna	x	x	x	383	1278
Zadania zlecone					
Razem	53	x	103163	53	188
Zasiłki stałe	22	186	57841	23	52
Macierzyński zasiłek okresowy	16	60	17818	16	73

Źródło: Sprawozdanie MGOPS za 2004r.

Jak wynika z powyższej tabeli w 2004r. na realizację zadań własnych wykorzystano środki 147 893 zł. Pomocą materialną objęto 421 rodzin, tj. 645 osób w rodzinie. Na realizację zadań zleconych w 2004r wykorzystano środki w wysokości 103 163 zł.

Obecnie obserwujemy w kraju i w gminie pogłębiająca się tendencję starzenia się społeczeństwa.

Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym oraz jej procentowy udział w całej populacji wciąż rośnie. Jedną z form pomocy przyznawanych dla osób starszych są usługi opiekuńcze. Zgodnie z art. 17 i 18 Ustawy o pomocy społecznej, usługi opiekuńcze przysługują osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn

wymagają pomocy innych osób a są jej pozbawione lub też ich rodzina nie może tej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości również zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

W pomocy społecznej dąży się, aby usługi opiekuńcze zapewnione były w miarę możliwości w miejscu zamieszkania. W przypadku kiedy realizacja usług opiekuńczych nie jest możliwa do zapewnienia w miejscu zamieszkania danej osoby wtedy osoba wymagająca stałej opieki może ubiegać się o skierowanie do domu pomocy społecznej.

Usługi opiekuńcze w gminie Wąchock wykonywane są przez opiekunki zatrudnione przez MGOPS.

Tabela 20: Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi w latach 2002-2004

Rok	Usługi opiekuńcze w domu		
	Liczba osób	Liczba świadczeń	Kwota zł
2002	13	2776	43444
2003	10	2826	34942
2004	12	3300	20700

Źródło: Sprawozdania MGOPS za lata 2002-2004r.

4.3. Rodziny dominujące w świadczeniach pomocy społecznej.

Jednym z nadrzędnych, długookresowych celów polityki prorodzinnej państwa jest tworzenie warunków do pełnego rozwoju i funkcjonowania rodziny poprzez wspomaganie jej we wszystkich fazach jej rozwoju. Realizacja tego celu wymaga zastosowania takich rozwiązań, które pozwolą zastąpić zasadą jego pomocniczości wobec rodziny.

Z analizy danych statystycznych z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i mieszkań przeprowadzonego w 2002r wynika, że w gminie Wąchock liczącej w 2002r 7195 mieszkańców jest 2066 rodzin. Dominującym typem rodzin są małżeństwa - 1621 tj. 78,5 %, w tym 1091 tj. 67,3 % posiada na utrzymaniu dzieci. Małżeństw bez dzieci jest 530 stanowią je przede wszystkim małżeństwa starsze, których dzieci się już usamodzielnily lub założyły własne rodziny, a także część młodych małżeństw, które jeszcze nie posiadają dzieci.

Liczba nieformalnych związków partnerskich wynosi 31 w tym partnerzy bez dzieci stanowią 11 rodzin, z dziećmi 20. Rodziny niepełne z matką lub ojcem i dziećmi stanowią znaczny udział w ogólnej liczbie rodzin w mieście tj. 414 rodzin. Liczba dzieci w wieku do 24 lat pozostających na utrzymaniu rodziców wynosi 1895.

Prawidłowo funkcjonująca rodzina oznacza wypełnianie przez każdego z jej członków określonych ról. Długotrwały brak aktywności zawodowej rodziców, niesprzyjające warunki materialne, szerzące się patologie jak alkoholizm, przemoc ograniczają lub wręcz uniemożliwiają osiągnięcie przez dzieci i młodzież odpowiedniego poziomu wykształcenia oraz ukształtowanie się właściwych aspiracji życiowych, oraz czerpanie właściwych wzorców, wartości zarówno w rodzinie jak i w najbliższym środowisku.

W 2004r ze świadczeń MGOPS skorzystały 278 rodziny. Główne problemy rodzin w Gminie Wąchock to:

- problemy materialne spowodowane brakiem możliwości zarobkowania oraz uzależnienia od pomocy społecznej,
- izolacja społeczna - spowodowana piętrzącymi się problemami powodująca do rezygnacji z czynnego udziału w życiu,
- uzależnienia - kryzys wartości rodzinnych, błędy wychowawcze oraz negatywny wpływ środowiska sprzyja sięganiu po środki psychoaktywne,
- rodziny niepełne - zwiększająca się liczba rozwodów, brak chęci do zmiany stanu cywilnego szczególnie wśród młodych. Samotny rodzic nie może sprostać finansowo potrzebom socjalno-bytowym rodziny,
- wielodzietność rodzin - podstawowe potrzeby bytowe dzieci nie są w pełni zaspakajane ze względu na trudną sytuację finansową rodziny lub nieporadność rodziców sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- długotrwała lub ciężka choroba i niepełnosprawność - członkowie rodziny nie są w stanie sprostać wymaganiom związanym z zakupem leków, opieką, pielęgnacją i rehabilitacją. Często zapewnienie potrzeb chorego członka rodziny odbywa się kosztem pozostałych członków.

Tabela 21: Typy rodzin objętych pomocą w latach 2002-2004

Wyszczególnienie	Liczba rodzin ogółem		
	Lata		
	2002r.	2003r.	2004r.
Rodziny ogółem	357	337	278
o liczbie osób 1	65	33	63
2	40	17	30
3	85	39	48
4	78	41	60
5	52	33	44
6	37	23	33
Rodziny z dziećmi ogółem	220	205	185

o liczbie dzieci 1	81	73	56
2	70	66	66
3	38	37	38
4	19	15	12
5	11	12	11
6	1	2	2
7	-	-	-
Rodziny niepełne ogółem	45	44	34
o liczbie dzieci 1	23	16	13
2	16	20	15
3	3	5	4
4 i więcej	3	3	2
Rodziny emerytów i rencistów	91	78	38
o liczbie osób 1	22	12	14
2	18	16	7
3	22	22	8
4 i więcej	29	28	9

Źródło: Sprawozdanie MGOPS za lata 2002-2004r.

Jak wynika z przedstawionych wyżej danych najliczniejszą grupę stanowią rodziny z dziećmi które stanowią 61,6 % wszystkich rodzin objętych pomocą w 2002r, 60,8 % w 2003r i 66,5 % w 2004r, kolejną pozycję zajmują oraz rodziny emeryckie i rencistów które stanowią 25,49 % wszystkich rodzin w 2002, 23,14 % w 2003r i 13,6 % w 2004r, oraz rodziny niepełne które stanowią 12,6 % wszystkich rodzin objętych pomocą w 2002r, 13,0 % w 2003r 12,23 % w 2004r. Coraz liczniejszą grupę stanowią osoby w wieku produkcyjnym, zmuszone do korzystania z pomocy ze względu na całkowity brak lub zbyt małe dochody z pracy. Brak możliwości zatrudnienia jest jedną z najważniejszych przyczyn korzystania ze świadczeń pomocy społecznej.

4.4. Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym.

Termin wykluczenie społeczne w polskiej pomocy społecznej jest pojęciem nowym. Używany jest do określenia pewnych zjawisk i procesów wpisanych w rzeczywistość społeczną stosowany jest zamiennie z określeniami marginalizacja czy ekskluzja społeczna. Zasadnicze różnice znaczeń wymienionych pojęć, tj. ekskluzji i wykluczenia społecznego wynikają z zakresu i czasu trwania określonych zjawisk.

Wykluczenie społeczne, marginalizacja to niezdolność do uczestnictwa w uznanych za ważne aspektach życia społecznego-gospodarczych, politycznych i kulturowych. Inaczej mówiąc wykluczenie społeczne to sytuacja uniemożliwiająca lub znacznie utrudniająca jednostce lub grupie pełnienie ról społecznych, korzystanie z dóbr publicznych i infrastruktury społecznej, gromadzenia i zdobywania dochodów w sposób godny człowieka.

Bieda to stan niedostatku, mierzona najczęściej poziomem dochodu. Proces wykluczenia społecznego powoduje, że osoby, rodziny i grupy społeczne funkcjonują na marginesie życia społecznego z różnych przyczyn: cech osobowości, długotrwałej choroby, niepełnosprawności, braku wykształcenia, trudności materialnych, dezorganizacji rodziny, starości, alkoholizmu, splotu innych trudności życiowych, czy wreszcie braku odpowiednich wzorców.

Osoby dotknięte wykluczeniem społecznym mają chroniczne problemy z zaspokajaniem podstawowych potrzeb, nie znajdują swojego miejsca na rynku pracy, nie dotrzymują tempa obecnej rzeczywistości, czują się zagubieni. W konsekwencji zaczynają funkcjonować w wąskim świecie, wśród osób mających takie jak oni trudności, tracąc powoli więzi z pozostałymi członkami społeczności lokalnych. Z czasem czują się wyalienowani.

Rodziny te mają dzieci, które wyrastając w warunkach izolacji społecznej, w dorosłym życiu doświadczają najczęściej podobnych trudności jak ich rodzice, w konsekwencji dziedziczą biedę i niską pozycję społeczną.

Do grup najbardziej zagrożonych zjawiskiem wykluczenia społecznego zalicza się:

- dzieci i młodzież ze środowisk zaniedbanych,
- osoby bezrobotne, w tym szczególnie długotrwałe oraz kobiety pozostające poza rynkiem pracy,
- kobiety samotnie wychowujące dzieci,
- osoby o niskich kwalifikacjach,
- osoby niepełnosprawne i przewlekle chore,
- osoby starsze i samotne,
- osoby opuszczające zakłady karne.

Główne aspekty wykluczenia społecznego to:

- ograniczone uczestnictwo w życiu społecznym, zbiorowym, w jego ważnych aspektach i obszarach,
- ograniczony dostęp do zasobów, instytucji, systemów społecznych ułatwiających (umożliwiających) uczestnictwo, integrację,
- ubóstwo i wielowymiarowa deprawacja,

- prawa socjalne realizowane w coraz bardziej ograniczonym stopniu,
- powiększenie się nierówności społecznych.

Wszelkie działania podejmowane na rzecz walki z wykluczeniem społecznym przez instytucje społeczne winny być ukierunkowane na włączenie osób najłabszych społecznie w życie społeczne poprzez realizację programów pomocy osobom bezrobotnym, zagrożonych ubóstwem, ludzi starszych, niepełnosprawnych, zjawiska patologii społecznej.

4.5. Gospodarstwa domowe z problemem ubóstwa.

W każdym społeczeństwie obok ludzi, którzy są w stanie zaspokoić wszystkie swoje potrzeby, istnieją też ludzie którzy nie mogą zaspokoić nawet najbardziej elementarnych potrzeb.

Ubóstwo - definiuje się w różnorodny sposób. Jedną z definicji jest to brak dostatecznych środków materialnych do życia, bieda, niedostatek. Kolejną definicją wiąże ubóstwo z potrzebami, określając je jako zjawiska społeczne polegające na braku dostatecznych środków materialnych dla zaspokojenia potrzeb życiowych jednostki lub rodziny.²

Kwestia ubóstwa określana jest w kategoriach absolutnych lub względnych. Przy pojęciu absolutnym jako kryterium ubóstwa przyjmuje się warunki materialne, nie zapewniające zaspokojenia minimalnych potrzeb człowieka. Przy pojęciu względnym ubóstwo utożsamia się z nadmiernymi różnicami w poziomie życia.

Od 1996r. w Polsce można zaobserwować stały trend ubożenia pewnych części populacji.

Mimo ogólnego wzrostu poziomu dochodów i wydatków, corocznie coraz większy odsetek ludności znajduje się poniżej granicy ubóstwa. Oznacza to, że coraz więcej rodzin nie jest w stanie zaspokoić swoich potrzeb oraz zwiększa się stopień różnicowania dochodowego w społeczeństwie. Jak wynika z prognoz w 2003r. poniżej minimum egzystencji żyło 11 % społeczeństwa /wzrost 2,7 razy w stosunku do 1996r./, zaś poniżej relatywnej granicy ubóstwa - 19,7 % (wzrost od 1995r.).

W ciągu ostatnich lat ma miejsce stopniowe narastanie różnicowań poziomu regionalnego. Zjawisko to jest efektem szybkiej poprawy sytuacji regionów związanych z największymi aglomeracjami miejskimi przy jednoczesnym wolnym rozwoju obszarów małych miast i obszarów wiejskich.

Czynniki demograficzne oraz starzenie się społeczeństwa mają zasadnicze znaczenie dla procesów zachodzących na rynku pracy. Z powodu istniejących barier strukturalnych, ograniczających wzrost zatrudnienia oraz spowolnienia rozwoju gospodarczego czynniki demograficzne w dużej mierze przesądziły o wzroście bezrobocia. Od 1998r w Polsce systematycznie spada liczba pracujących, rośnie liczba osób nieaktywnych zawodowo.

Warunki życia mieszkańców gminy Wąchock w sferze zaspokojenia podstawowych potrzeb bytowych nie odbiegają zasadniczo o standardu w sąsiednich gminach jak również od przeciętnej sytuacji na terenach wiejskich województwa.

Ubóstwo jest traktowane jako główna przyczyna sytuacji wymagających pomocy społecznej.

W gminie Wąchock zła pozycja członków rodzin na rynku pracy silnie wpływa na sytuację finansową gospodarstw domowych i przyczynia się do poszerzenia sfery ubóstwa.

Brak pracy, utrata zasiłku dla bezrobotnych uniemożliwiają zarobkowanie, a dodatkowo pozostanie w bezrobociu przez kilka lat zmniejsza szanse na ponowne zatrudnienie.

Z drugiej strony wykonywanie niskopłatnej pracy również nie zabezpiecza dochodu rodziny na wystarczającym poziomie.

Brak wystarczających środków finansowych utrudnia dostęp dzieci do edukacji na wszystkich jej etapach, zwiększa ryzyko zagrożenia gruźlicą uznaną za chorobę biednych społeczności, wymusza rezygnację z zakupu leków i leczenia się osób i członków rodzin.

Istniejąca zła sytuacja na rynku pracy powoduje utrwalanie się ubóstwa. Długotrwałe ubóstwo wymusza zmianę stylu życia rodziny, powoduje wzrost poczucia beznadziejności i negatywnie wpływa na kierunek podejmowanych decyzji. Często może oznaczać rezygnację z zakupu nawet niezbędnych dóbr takich jak lekarstwa, przybory szkolne itp. Brak możliwości rekompensowania kolejnych potrzeb powoduje drastyczny spadek poziomu życia rodziny i może powodować powstawanie kolejnych niekorzystnych zjawisk jak: alkoholizm, przemoc w rodzinie, osłabienie więzi rodzinnych, czy nawet przestępczość. Niepokojącym zjawiskiem jest dziedziczenie biedy.

Tabela 22:Liczba gospodarstw zagrożonych ubóstwem korzystających z pomocy socjalnej - stan na dzień 31-12-04. (dochody miesięczne na poziomie minimum socjalnego i poniżej - wysokość średnioroczna)

² J., Auleytner, K. Głębicka, Polskie kwestie socjalne na przełomie wieków, Warszawa 2001, s. 50-51

Gmina	Ogółem	Gospodarstwa pracownicze					Gospodarstwa emeryckie		
		1 osobowe	2 osobowe	3 osobowe	3 osobowe	4 osobowe	5 osobowe	1 osobowe	2 osobowe
		M+K/2	M+K	M+K+DM	M+K+DS	M+K+DM+DS	M+K+DM+2xDS	M+K/2	M+K
		Wysokość minimum socjalnego w grudniu 2004r.,w zł. razem							
		819,5	1339,7	1878,3	1940,8	2416,6	2973,6	757,1	1216,0
		Wysokość minimum socjalnego w grudniu 2004r.,w zł. na osobę							
		819,5	669,8	626,1	646,9	604,2	594,7	757,1	608,0
		Liczba gospodarstw							
Wąchock	5	0	0	1	1	0	0	2	1

Źródło: System informatyczny pomost. (mężczyzna w wieku 25-60 lat, kobieta w wieku 25-60 lat)

Tabela 23: Liczba gospodarstw korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa - stan na dzień 2004/12/31r. /dochody miesięczne na poziomie minimum egzystencji i poniżej - wysokość średnioroczna/

Gmina	Ogółem	Gospodarstwa pracownicze					Gospodarstwa emeryckie		
		1 osobowe	2 osobowe	3 osobowe	3 osobowe	4 osobowe	5 osobowe	1 osobowe	2 osobowe
		M+K/2	M+K	M+K+DM	M+K+DS	M+K+DM+DS	M+K+DM+2xDS	M+ K/2	M+ K
		Wysokość minimum egzystencji w grudniu 2004r.,w zł. razem							
		371,2	611,5	864,0	951,4	1210,1	1550,4	367,7	604,6
		Wysokość minimum egzystencji w grudniu 2004r.,w zł. na osobę							
		371,2	305,8	288,0	317,1	302,1	310,1	367,7	302,3
		Liczba gospodarstw							
Wąchock	57	32	4	1	0	19	0	0	1

Źródło informacji: System informatyczny pomost. (mężczyzna w wieku 25-60 lat, kobieta w wieku 25-60 lat)

Objaśnienie:

M+ K/2 - wydatki na poziomie średniej arytmetycznej dla gospodarstwa mężczyzny i kobiety

DM - dziecko młodsze w wieku 4-6 lat

DS - dziecko starsze w wieku 13-15 lat

W przypadku gospodarstw emeryckich symbole M i K oznaczają mężczyznę i kobietę powyżej 60 roku życia.

Tabela 24: Liczba rodzin ogółem korzystających z pomocy społecznej według kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej (art. 8).

Gmina	Ogółem	Rodziny ogółem					
		O liczbie osób					
		1.	2.	3.	4.	5.	6 i więcej
		Dochód miesięczny 461 zł. i poniżej					
		Dochód miesięczny 316 zł. i poniżej					
Wąchock	170	38	14	21	41	25	31

Źródło informacji: System informatyczny pomost. (mężczyzna w wieku 25-60 lat, kobieta w wieku 25-60 lat)

Tabela 25: Liczba rodzin z dziećmi korzystających z pomocy społecznej według kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej (art. 8).

Gmina	Ogółem	Rodziny z dziećmi						
		O liczbie dzieci						
		Dochód miesięczny 316 zł. i poniżej						
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7 i więcej
Wąchock	105	32	41	21	7	2	2	0

Źródło informacji: System informatyczny pomost. (mężczyzna w wieku 25-60 lat, kobieta w wieku 25-60 lat)

Tabela 26: Liczba rodzin niepełnych korzystających z pomocy społecznej według kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej (art. 8).

Gmina	Ogółem	Rodziny niepełne				
		O liczbie dzieci				
		Dochód miesięczny 316 zł. i poniżej				
		1	2	3	4	5 i więcej
Wąchock	15	4	8	2	1	0

Źródło informacji: System informatyczny pomost. (mężczyzna w wieku 25-60 lat, kobieta w wieku 25-60 lat)

Tabela 27: Liczba rodzin emerytów i rencistów korzystających z pomocy społecznej według kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej (art. 8)

Gmina	Ogółem	Rodziny emerytów i rencistów			
		O liczbie osób			
		1	2	3	4 i więcej
		Dochód miesięczny 461 zł. i poniżej	Dochód miesięczny 316 zł. i poniżej		
Wąchock	17	3	1	2	11

Źródło informacji: System informatyczny pomost. (mężczyzna w wieku 25-60 lat, kobieta w wieku 25-60 lat)

Z danych przedstawionych w powyższych tabelach wynika że w 2004r 57 gospodarstw pracowniczych i emeryckich korzystało ze świadczeń pomocy społecznej z powodu ubóstwa gdzie dochody tych gospodarstw domowych były na poziomie minimum egzystencji i poniżej.

Z tej liczby najliczniejszą grupę stanowiły gospodarstwa 1 osobowe stanowiące 56,14 % ogólnej liczby gospodarstw oraz gospodarstwa 4 osobowe z dziećmi młodszymi w wieku 4-6 lat i dziećmi starszymi w wieku 15-15 lat w liczbie 19 gospodarstw co stanowi 33,3 % ogólnej liczby gospodarstw zagrożonych ubóstwem.

Na terenie gminy Wąchock w roku 2004 było pięć gospodarstw pracowniczych zagrożonych ubóstwem (poziom ich dochodu był równy bądź niższy od minimum socjalnego).

V. Dominujące problemy społeczne.

5.1. Bezrobocie

Bezrobocie rozumiane jako zjawisko towarzyszące gospodarce wolnorynkowej, oznaczające brak pracy zarobkowej dla osób zdolnych do jej wykonywania i deklarujących chęć jej podjęcia. Pojawiło się w Polsce w 1990 roku po kilkudziesięciu latach przerwy i zaskoczyło społeczeństwo polskie swoją dynamiką i wielką liczbą bezrobotnych, stało się jednym z głównych problemów społecznych.

Bezrobocie jest również kluczowym problemem gminy Wąchock.

Ludność gminy w przeważającej liczbie znajdowała i znajduje zatrudnienie poza granicami gminy w sąsiednich Starachowicach i Skarżysku-Kamiennej.

Szczegółowy opis istniejących na terenie gminy zakładów pracy został ujęty w diagnozie stanu gminy.

Upadek dużych zakładów w tych miastach spowodował duże bezrobocie w gminie.

Bezrobocie dotknęło 12,75 % ogólnej liczby mieszkańców gminy Wąchock i jest drugą po ubóstwie przyczyną udzielania pomocy społecznej /dane na 31.12.2004r/.

Skutki ekonomiczne i społeczne bezrobocia zwłaszcza długotrwałego powodują:

- pogorszenie się sytuacji materialnej bezrobotnych do ubóstwa włącznie,
- pogorszenie się stanu zdrowia fizycznego, psychicznego, nerwice, depresje,
- pogorszenie się relacji między członkami rodziny do rozpadu rodziny włącznie /upadek autorytetu, zakłócenia socjalizacji ról/,
- obniżenie poziomu umiejętności funkcjonowania w zorganizowanych formach życia społeczno-gospodarczego /brak wiary we własne siły, obniżenie samooceny, zanik gotowości do pracy/
- wzrost zachowań patologicznych /agresja, przestępczość, alkoholizm/.

Obniżenie bezrobocia będzie możliwe tylko dzięki strukturalnym reformom rynku pracy i znacznej poprawie jakości kapitału ludzkiego.

W analizach zjawiska bezrobocia najczęściej mówi się o podstawowych przyczynach kreujących to zjawisko w Polsce. Przytoczenie ich wydaje się konieczne, gdyż uwzględniają ekonomiczno-społeczne uwarunkowania tego zjawiska.

Są to: recesja gospodarcza, spadek produkcji, restrukturyzacja gospodarki, redukcja zatrudnienia socjalnego, przyjęty sposób ograniczenia funduszu płac, fiskalizm, wysokie czynsze, bariera popytu, pasywność postaw i zachowań wielu podmiotów i ludzi, słabość systemu pośrednictwa pracy i luki informacyjne, niedostosowanie systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy.

Zadania państwa w zakresie łagodzenia skutków bezrobocia, zatrudnienia oraz aktywizacji zawodowej bezrobotnych przewiduje pasywne i aktywne instrumenty przeciwdziałania bezrobociu.

Do pasywnych instrumentów zaliczamy:

- zasiłki dla bezrobotnych,
- inne świadczenia socjalne,

Aktywne instrumenty polityki rynku pracy to:

- pośrednictwo pracy,
- poradnictwo zawodowe,
- szkolenia i przekwalifikowanie zawodowe,
- prace interwencyjne,
- pożyczki dla bezrobotnych lub pracodawców,
- dopłaty dla pracodawców zatrudniających bezrobotnych.

Instrumenty te mają przede wszystkim na celu kreowanie zatrudnienia i poprawę szans bezrobotnych na znalezienie pracy.

Praca zawodowa jest ważnym elementem w życiu każdego człowieka. Pracując uzyskujemy wynagrodzenie, które pozwala na zaspokojenie potrzeb własnych lub potrzeb naszej rodziny. Brak pracy u jednego lub obojga małżonków stawia rodzinę w sytuacji zagrożenia. Budżet domowy staje się coraz bardziej skromny, wiele potrzeb ulega zablokowaniu, bo brakuje środków na ich realizację. Rodzi to zrozumiałą frustrację, żal, rozgoryczenie. Zarówno rodzice jak i dzieci zdają sobie sprawę z pogarszającej się sytuacji ich rodziny, na którą często nie mają żadnego wpływu.

Pojawienie się bezrobocia w rodzinie oznacza nie tylko stratę czasem jedyne go źródła dochodu stanowiącego podstawę egzystencji, ale prowadzi również do utraty bezpieczeństwa socjalnego.

Utracony dochód należy zrekompensować, dlatego też zwiększa się gwałtownie liczba rodzin żyjących ze świadczeń społecznych, w tym zasiłków dla bezrobotnych oraz zasiłków z pomocy społecznej.⁴

Bezpośrednią konsekwencją bezrobocia jest rozszerzanie się zjawisk patologii społecznej, pogłębianie się niepewności społecznej, wzrost poczucia zagrożenia bezpieczeństwa socjalnego jednostki, rodziny, określonych grup społecznych, a także całego społeczeństwa.

Powiatowy Urząd Pracy w Starachowicach jest jednostką organizacyjną samorządu powiatowego, wykonuje zadania z zakresu: rejestrowania bezrobotnych i innych osób poszukujących pracy, poradnictwa zawodowego, szkolenia bezrobotnych, pośrednictwa pracy, informacji o rynku pracy, zarządzania programami rynku pracy oraz zadań administracyjnych w zakresie świadczeń dla bezrobotnych z terenu powiatu w tym gminy Wąchock.

Kierując się założeniami „Powiatowego Programu Przeciwdziałania bezrobociu oraz zapisami ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, prowadzi działania mające na celu aktywizację osób bezrobotnych i pozyskiwanie dochodów na realizację programów na rzecz przeciwdziałania bezrobociu.

Powiatowy Urząd Pracy w Starachowicach w/g danych na dzień 30.04.2005r realizuje następujące projekty aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych:

- pilotażowy projekt aktywizacji osób w wieku powyżej 50 lat w ramach Programu „50 PLUS”
- projekt „Aktywność szansa na zatrudnienie” dotyczący osób długotrwale bezrobotnych w wieku powyżej 25 lat.

PUP kierując się założeniami „Powiatowego Programu Przeciwdziałania bezrobociu współpracuje z partnerami realizującymi działania łagodzące skutki bezrobocia jak:

Agencją Rozwoju Regionalnego, Regionalną Izbą Gospodarczą i Akademią Przedsiębiorczości w Starachowicach przy realizacji programu Phare 2002 Spójność Społeczno-Gospodarcza - Rozwój Zasobów Ludzkich.

Chociaż ostatnio nastąpiło zwiększenie udziału aktywnych instrumentów polityki rynku pracy w działalności PUP, zakres ich stosowania jest ciągle niewystarczający do potrzeb.

Koniecznym staje się poszukiwanie przez gminę nowych metod i środków dla przezwyciężenia problemu szczególnie w stosunku do osób długotrwale bezrobotnych przez gminę.

Perspektywy tworzenia nowych miejsc pracy w gminie i w powiecie starachowickim nie są obiecujące. Świadczą o tym wyniki badań ankietowych, przeprowadzonych przez PUP w Starachowicach w 1999 roku, z których wnioskować można dalsze ograniczenie rynku, pracy szczególności w sektorze publicznym. Zatrudnienie nowych pracowników w zadeklarowało 35 % zakładów, przy czym oczekiwano w tym względzie na wydatną pomoc z Funduszu Pracy, z kolei kategoryczną niemożliwość zatrudnienia dodatkowych pracowników potwierdziło aż 54 % zakładów pracy. Brak możliwości zatrudnienia nowych pracowników pracodawcy uzasadnili następującymi argumentami:

- problemami ekonomicznymi przedsiębiorstw będącymi następstwem zubożenia społeczeństwa,
- obciążeniami podatkowymi,
- istniejącą zbyt dużą konkurencją na rynku,
- małą liczbą zamówień na produkty i usługi.

Stopa bezrobocia w Polsce w 2000 roku - wynosiła około 14 %, a obecnie przekracza 18 %.

⁴ S. Golinowska, przemiany w warunkach życia polskich rodzin w okresie transformacji (w) Rodziny w Polsce. Raport Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa 1995r, str. 243

Według poziomu wykształcenia									
wyższe	16	8	8	#	#	#	#	#	-
policealne	14	4	10	#	#	#	#	#	-
średnie (zawodowe i ogólnokształcące)	182	92	90	153	83	70	29	9	20
zasadnicze zawodowe	184	128	56	155	110	45	29	18	11
podstawowe ukończone	344	142	202	237	113	124	107	29	78
podstawowe nieukończone	128	35	93	60	19	41	68	16	52
nieustalony	3	1	2	3	1	2	-	-	-
Według aktywności ekonomicznej									
aktywni zawodowo	95	62	33	74	49	25	21	13	8
w tym pracujący	67	41	26	58	37	21	9	4	5
bierni zawodowo *	795	359	436	580	296	284	215	63	152

Źródło: Narodowy Spis Powszechny z 2002r.

* Łącznie z osobami w wieku poniżej 15 lat

Jak wynika z przedstawionych powyżej danych na terenie gminy największą grupę niepełnosprawnych stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym /452/ oraz osoby w wieku produkcyjnym /410/. Są to najczęściej osoby biernie zawodowo.

Największą grupę stanowią osoby z ukończonym wykształceniem podstawowym tj. 344 osoby co stanowi 38,4 % wszystkich niepełnosprawnych.

5.3. Problemy zdrowotne

Ustawa o samorządzie Gminnym już w 1990r. umieściła wśród zadań własnych gminy zaspokojenie potrzeb wspólnoty terytorialnej z zakresu ochrony zdrowia.

Od dziesięcioleci rozwiązanie problemów zdrowotnych zdominowane było przez podejście biomedyczne, z którego wynika znaczna koncentracja na chorobach i zaburzeniach stanu zdrowia. Stosunkowo niedawno biomedyczne traktowanie problemów zdrowotnych uzupełniono ujęciem behawioralnym, przynoszącym ze sobą zainteresowanie czynnikami ryzyka chorób.

Istnieje coraz więcej dowodów wskazujących na istotną rolę czynników społeczno-gospodarczych w kształtowaniu ludzkich szans na zdrowie.

Ludzie, którzy znajdują się na dole drabiny społecznej mają dwukrotnie większą szansę zachorowania na poważną chorobę oraz na przedwczesną śmierć niż osoby znajdujące się na jej szczycie.

Niski poziom wykształcenia, złe warunki materialne, złe warunki mieszkaniowe, brak bezpieczeństwa w sferze zatrudnienia, brak wsparcia społecznego to tylko niektóre z czynników odgrywających tu dużą rolę. Izolacja społeczna i wykluczenie ze społeczności, które najczęściej przydarzają się ludziom starym i chorym, inwalidom, byłym więźniom, czy pacjentom szpitali psychiatrycznych są istotnie związane z większym ryzykiem przedwczesnej śmierci, a także gorszymi szansami na przeżycie np. ataku serca.

Osoby, które doświadczają mniejszego wsparcia emocjonalnego w ramach kontaktów z innymi, mają większą szansę na zaburzenia zdrowia psychicznego, wyższy poziom niepełnosprawności w razie wystąpienia choroby przewlekłej, a kobiety należące do tej kategorii - większą szansę na wystąpienie powikłań w czasie ciąży.

Czynnikiem zdrowotnym, który zasługuje na znaczną uwagę jest bieda.

Biedni ludzie są bardziej narażeni na większość chorób /Labonte, 1992r/.

Z badań wynika że, iż kumulacja złej sytuacji materialnej występuje głównie wśród ludności wiejskiej i ludności małych miast do 20 tysięcy mieszkańców /Bukraba - Rylska, 1997/.

Dostęp do powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego jest w Polsce dość szeroki, jednak nie jest równy dla wszystkich kategorii społecznych. Brak dostępu do świadczeń zdrowotnych dla osób narażonych na wykluczenie społeczne dotyczy, profilaktyki, np. badań okresowych oraz braku kontynuacji leczenia, np. po udzielonej pomocy medycznej /konieczność rekonwalescencji i rehabilitacji, czy przy długotrwałych procesach leczenia konieczność zakupu większej ilości leków/.

Długotrwała choroba i niepełnosprawność stanowią w Polsce bardzo istotny czynnik wykluczenia społecznego. Udział pacjenta w współpłaceniu za leki w Polsce jest wysoki i sięga 33,4 %. Według Światowej Organizacji Zdrowia przekroczenie 40 % udziału pacjentów w kosztach farmakoterapii powoduje ograniczenie w dostępie do leków. Grupy najsłabsze dochodowo w Polsce mają poważne problemy z realizacją zapisanych przez lekarzy recept.

W 2001r. 23 % pacjentów nie wykupiło części przepisanych im leków, zaś 3 % nie wykupiło żadnego z nich, właśnie ze względu na brak środków.

Rozległe uwarunkowania zdrowia, w tym bardzo silny wpływ czynników społeczno-gospodarczych, czyni oczywistym konieczność uzupełnienia taktyki stosowanej obecnie w ochronie zdrowia o podejście wy-

nikające z przyjęcia szeroko na świecie akceptowanego paradygmatu społeczno-ekologicznego, narzucającego m.in. konieczność holistycznego traktowania człowieka i jego zdrowia, a także rozpatrywania problemów zdrowotnych w szerokim kontekście jego codziennego funkcjonowania.

Polityka zdrowotna musi być związana ze społecznymi i gospodarczymi determinantami zdrowia.

Dokonać tego można poprzez promocję zdrowia rozumianą zgodnie z zapisem w Karcie ottawskiej /Ottawa charter for Health pro-moum 1986/ jako proces umożliwiający ludziom zwiększenie kontroli nad własnym zdrowiem oraz jego poprawę.

Zdrowie w definicji przyjętej przez Światową Organizację Zdrowia określa się jako stan dobrego samopoczucia fizycznego, psychicznego i społecznego.

Zdrowie to zdolność pełnienia ról społecznych, adaptacji do zmian środowiska i radzenia sobie z tymi zmianami.

Zdrowie jest:

- wartością, dzięki której jednostka lub grupa społeczna może realizować swoje aspiracje i potrzebę osiągnięcia satysfakcji oraz zmienić środowisko i radzić sobie z nim,
- zasobem /bogactwem/ dla społeczeństwa gwarantującym jego rozwój gdyż zdrowe społeczeństwo może tworzyć dobra materialne i kulturowe, rozwijać się, osiągać odpowiednią jakość życia,
- środkiem do osiągnięcia lepszej jakości życia, którą należy tu rozumieć jako sprawne funkcjonowanie do później starości, większej wydajności i lepszych zarobków.

We wszystkich okresach życia zdrowie należy:

- chronić, czyli zapobiegać chorobom poprzez profilaktykę,
- doskonalić, pomnażać potencjał zdrowia poprzez promocję zdrowia
- przywracać gdy pojawi się choroba poprzez leczenie i rehabilitację.

Polityka zdrowotna i wynikająca z niej promocja zdrowia zamyka się w następujących obszarach działań:

- budowanie zdrowotnej polityki publicznej,
- tworzenie środowiska życia i pracy sprzyjającego zdrowiu,
- zachęcanie całego społeczeństwa do działania na rzecz zdrowia,
- rozwijanie indywidualnych umiejętności służących zdrowiu,
- reorientacja służby zdrowia.

Promocja zdrowia to jedno z najważniejszych działań na rzecz lokalnego rozwoju.

Podstawowa opieka zdrowotna jest częścią opieki zdrowotnej, zapewniającą zdrowym i chorym świadczenia zdrowotne w miejscu zamieszkania w warunkach ambulatoryjnych bądź domowych. Podstawowa opieka zdrowotna jest głównym ogniwem systemu opieki zdrowotnej, zaspokajającym około 80 % potrzeb zdrowotnych społeczeństwa, jest podstawowym miejscem kontaktu pacjent - pracownik służby zdrowia oraz miejscem podejmowania działań zapobiegających zagrożeniom zdrowotnym z udziałem lokalnej społeczności i samorządu, kreowania podstaw prozdrowotnych wśród mieszkańców i w większości przypadków miejscem początku indywidualnych działań zdrowotnych w stosunku do odbiorców świadczeń.

Taka rola p.o.z w systemie ochrony zdrowia jest zbieżna ze współczesnym podejściem strategii ochrony zdrowia reprezentowanym przez Światową Organizację Zdrowia oraz jest zgodna z Narodowym Planem Zdrowia.

W gminie Wąchock według stanu na dzień 31.12.2004r. 81,11 % mieszkańców korzysta z usług p.o.z w miejscu zamieszkania.

Z poradni specjalistycznych pacjenci korzystają na terenie powiatu i województwa.

Tabela 29: Pacjenci objęci podstawową opieką lekarską według schorzeń w latach 2002-2004 w ośrodkach zdrowia w Wąchocku i Parszowie

Lp.	Rodzaj schorzenia	Liczba pacjentów objętych opieką lekarską w/g schorzeń		
		Rok 2002	Rok 2003	Rok 2004
1.	Gruźlica	3	3	4
2.	Nowotwory	33	30	35
3.	Choroby tarczycy	30	29	35
4.	Cukrzyca	107	106	110
5.	Choroby krążenia	113	110	109
6.	Choroby układu oddechowego	15	14	34
7.	Choroby przewodu pokarmowego	12	12	25
8.	Choroby układu ruchu	12	13	13
9.	Choroby układu moczowego	12	20	18

Źródło: Dane SZOZ w Wąchocku

Tabela 30: Zachorowalność kobiet na raka piersi i narządów rodnych w latach 2002-2004

Rodzaj schorzenia	Ilość zachorowań		
	Rok 2002	Rok 2003	Rok 2004
Rak sutka	0	0	0
Rak narządów rodnych	0	1	2
Ogółem	0	1	2

Źródło: Dane SZOZ w Wąchocku

Największą ilość pacjentów przyjętych w poradniach p.o.z w 2004r stanowili kolejno pacjenci z chorobami: cukrzyca, chorobami układu krążenia, nowotworami, chorobami tarczycy, chorobami układu oddechowego, chorobami układu pokarmowego, chorobami układu moczowego oraz chorobami płuc /gruźlicą/. Z analizy danych wynika, że problemy zdrowotne 80 % mieszkańców gminy korzystających z podstawowej opieki zdrowotnej w gminie są typowe dla problemów zdrowotnych występujących w całej populacji. Zdiagnozowana na terenie gminy zachorowalność na gruźlicę nie należy do niepokojących ponieważ dotyczy tylko 4 przypadków zachorowań w 2004r.

Liczba zachorowań na gruźlicę zdiagnozowanych przez p.o.z nie daje jednak pełnego obrazu co do ilości osób chorujących w gminie na tą chorobę ponieważ pacjenci mogą się leczyć w innych specjalistycznych poradniach jak również faktyczną liczbę chorych na tą chorobę mogą ujawnić tylko powszechne badania profilaktyczne.

Jak powszechnie wiadomo proces wykrywania schorzeń i przeciwdziałania im w Polsce jest spóźniony, brakuje o kilkunastu lat powszechnych badań profilaktycznych w tej dziedzinie.

Prognozy demograficzne Polski sygnalizują również, że w przyszłości nastąpi znaczny napływ pacjentów leczących się z powodu chorób płuc (gruźlicy) oraz pacjentów niepełnosprawnych.

Coraz więcej problemów zdrowotnych wystąpi w związku ze również ze starzeniem się społeczeństwa i narastaniem zjawiska niepełnosprawności.

Pogarszać się również kondycja psychiczna ludności w wyniku pojawienia się nowych zagrożeń związanych z narastaniem bezrobocia odczuwanego przez większość mieszkańców gminy, utratą elementarnego poczucia bezpieczeństwa zawodowego i socjalnego.

W szczególnej trudnej sytuacji znajdują się osoby starsze, chore, niepełnosprawne, nieprzystosowane, słabe psychicznie i biedne. Na stan zdrowia ludności istotny wpływ wywiera również jakość żywności i sposób żywienia.

5.4. Patologie społeczne.

A. Alkoholizm

Najbardziej eksponowana cecha środowiska, która jest najsilniej łączona z biedą, to alkoholizm i współwystępujące z nim patologie.

Alkohol jest przyczyną różnorodnych problemów społecznych i zdrowotnych.

Problemy społeczne spowodowane alkoholem dotyczą:

- pijącej jednostki /zaburzenia rozwoju psychofizycznego, kariery edukacyjnej, bezrobocia, bezdomności/,
- życia rodzinnego /demoralizacja, przemoc, rozkład rodziny, zaburzenia emocjonalne, zaburzenia somatyczne/,
- zaburzenia psychofizycznego rozwoju pijącej młodzieży.

Badania przeprowadzone na zlecenie Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w czerwcu 2003r wykazały że największy wzrost spożycia mocnych alkoholów jest wśród uczniów i studentów oraz osób o niskich dochodach.

Dane te informują o dużym zwiększeniu zagrożeń dotyczących zdrowia publicznego.

Obecnie w Polsce jest około 600-700 tys. osób uzależnionych od alkoholu co stanowi 2 % całej populacji a ponad 2,5 mln. nadużywa alkoholu (tj. 7 % całej populacji).

Szkody wynikające ze spożycia i nadużywania alkoholu to głównie:

- szkody zdrowotne nadużywających alkoholu osób dorosłych - efektywność leczenia schorzeń występujących u tych ludzi jest niska ; rosną koszty świadczeń zdrowotnych dla tych ludzi,
- szkody występujące u nadużywającej alkoholu młodzieży w zakresie rozwoju fizycznego, psychicznego i moralnego,
- przemoc domowa i inne szkody w rodzinach z problemem alkoholowym: przemoc fizyczna, psychiczna, seksualna, zaniedbania, ubóstwo, demoralizacja,
- alkoholowa dezorganizacja środowiska pracy: wypadki w pracy, zmniejszona wydajność
- przestępstwa i wykroczenia popełnione przez osoby nietrzeźwe

- zwłaszcza wypadki drogowe, przestępstwa pospolite, recydywa, przemoc domowa,
- łamanie prawa związane z handlem napojami alkoholowymi głównie sprzedaż niepełnoletnim, nielegalny rynek alkoholowy, reklama i promocja napojów alkoholowych.
- samozniszczenie się osób uzależnionych od alkoholu - często prowadzące do przedwczesnej śmierci.

Szacuje się że 61,6 % młodzieży w wieku 15 lat piło alkohol a 30,5 % upiło się. W wieku 17 lat już 78,1 % z nich piło alkohol a 36,6 upiło się.

W gminie Wąchock podobnie jak w kraju nie były przeprowadzone badania dotyczące skali występowania problemu alkoholowego.

Liczbę osób dotyczącą spożywania alkoholu, rodzin żyjących w otoczeniu osób pijących można przyjąć wyłącznie na podstawie danych szacunkowych:

- liczba osób uzależnionych od alkoholu wynosi 2 % populacji gminy tj. ok. 146 osób
- liczba osób dorosłych żyjących w otoczeniu alkoholika w gminie wynosi - 4 % tj. 292 osoby
- liczba dzieci wychowujących się w rodzinach alkoholików w gminie wynosi - 4 % tj. 292 osoby
- liczba osób pijących szkodliwie wynosi w gminie od 5-7 % tj. od 365-512 osób
- liczba ofiar przemocy domowej wynosi 2/3 osób dorosłych i 2/3 dzieci z tych rodzin.

Źródłem informacji o dzieciach spożywających alkohol jest ankieta przeprowadzona w 2003r

w szkołach na zlecenie Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wśród 258 uczniów klas szóstych i gimnazjalnych z której wynika, że 2,7 % badanych piło codziennie piwo, 1,2 wino, 2,3 wódkę, 13,9 % piło kilka razy w miesiącu piwo, 6,4 % wino i 4,7 % wódkę.

Pocieszającym jest fakt, że 54,7 % ankietowanych nigdy nie piło piwa, 77 % wina i 83,5 % wódki. Natomiast 7,8 % ankietowanych stwierdziło, że największe problemy w rodzinie spowodowane są alkoholizmem ojca, 19,7 % badanych stwierdziło że problemem takim jest brak pracy rodziców.

Podstawą prawną działań związanych z problemem alkoholowym jest ustawa z dnia 26 października 1982r o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Zgodnie z treścią tej ustawy istnieją dwie podstawowe formy planowania, organizowania i finansowania działań związanych z rozwiązywaniem problemów alkoholowych w Polsce.

Pierwsza z nich to działania administracji szczebla centralnego i wojewódzkiego ujęte w Narodowym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zatwierdzonego przez Radę Ministrów oraz w Wojewódzkim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych stanowiącego część wojewódzkiej strategii integracji i polityki społecznej.

Druga forma to prowadzenie przez gminy jako zadania własne działania, związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, stanowiącego część integracji i polityki społecznej uchwalonego corocznie przez radę gminy.

Zadania określone w gminnym programie wynikają wprost z zapisu art. 41 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zaś sposób ich realizacji nie w pełni odpowiada potrzebom i możliwościom gminy w tym zakresie.

Działania profilaktyczne, korekcyjne i terapeutyczne związane z rozwiązywaniem problemów alkoholowych prowadzi Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Realizacja programu odgrywa istotną rolę w rozwiązywaniu problemu ubóstwa i wykluczenia społecznego. Istnieje wiele przykładów świadczących o tym że terapia uzależnienia, wspomagana działalnością klubu abstynenta i grup AA przyczynia się nie tylko do uratowania życia wielu ludziom ale wywołuje pozytywne zmiany związane z przewyciężeniem bezrobocia i ubóstwa tych osób i rodzin.

Rodzaj zadań określonych w gminnym programie wynika wprost z zapisu ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zaś sposób ich realizacji ujęty w punktach nie w pełni odpowiada potrzebom i możliwością gminy w tym zakresie.

B. Przemoc w rodzinie.

Przemoc w rodzinie jest szczególnie drastycznym problemem w naszym kraju.

Sprzyja jej bierność obywateli i bezsilność służb publicznych.

Przemoc w rodzinie to każde zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie (lub zaniechanie) podejmowane w rodzinie przez jednego z jej członków przeciwko pozostałym, naruszające prawa i dobra osobiste jej członków, powodujące cierpienia i szkody.

Z pojęciem przemocy wiążą się także inne pojęcia, takie jak maltretowanie, czy znęcanie się. Maltretowanie rozumiane jest jako każde, zamierzone lub niezamierzone, działanie osoby, społeczeństwa lub państwa, które ujemnie wpływa na zdrowie, rozwój fizyczny i psychospołeczny jednostki. Znęcanie to postępowanie określane potocznie jako okrucieństwo, dokonywane umyślnie i powodujące u ofiary nasilenie bólu

fizycznego lub moralnego; popełniane jest z reguły u osób słabszych fizycznie, które nie mogą, czy też nie potrafią się bronić. Znęcanie nie mające znamion czynu jednorazowego oraz nie będące wynikiem lekko-myślności sprawcy czynu - uważane jest za przestępstwo z art.184 Kodeksu Karnego.

Przemoc określona jest warunkami społecznymi i kulturowymi jakie kształtowały ludzi.

Ludzie stają się agresywni, jeśli sami wyrastali w warunkach niesprzyjających ich rozwojowi społecznemu, jeśli w dzieciństwie nie byli akceptowani przez rodziców. Przemoc nasilana jest przez występowanie takich zjawisk patologicznych jak: alkoholizm, narkomania, przestępczość. Mimo, iż przemoc występuje we wszystkich klasach społecznych, to jej poziom wzrasta w rodzinach zdeintegrowanych i dysfunkcyjnych, a także w rodzinach dotkniętych bezrobociem i biedą.

Często wydaje się być sposobem na uniknięcie niedostatku i ubóstwa.

Wśród uwarunkowań kulturowych można między innymi wymienić: źle realizowane zadań różnych instytucji kulturowych, zakorzenione w społeczeństwie poglądy uznających stosowanie kar fizycznych za środki wychowawcze.

Zachowanie ofiar przemocy bywa niezrozumiałe, irytujące i zniechęcające do udzielenia jej pomocy. Często sprawiają wrażenie, że same nie wiedza co chcą - składają na sprawcę przemocy skargę, po czym ją wycofują i nie chcą ukarania sprawcy. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym jest zadaniem własnym gminy.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi mówi, że gmina ma udzielać rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej a przede wszystkim ochrony przed przemocą w rodzinie.

Gminna Komisja profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych jest miejscem, gdzie najczęściej zgłaszają się o pomoc członkowie rodzin z problemem alkoholowym, przede wszystkim dlatego, że komisje kierują do Sądu wnioski o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązkowego leczenia w zakładzie lecznictwa odwykowego.

Ze sprawozdania z realizacji Świętokrzyskiego Programu Pomocy Ofiarom Przestępstw sporządzonego przez Komisariat Policji w Wąchocku wynika, że w ramach tego programu odbyło się 24 spotkania z ofiarami przemocy, z czego sporządzono 4 „Niebieskie Karty” w jednym przypadku przeprowadzono postępowanie przygotowawcze zakończone sporządzeniem aktu oskarżenia, natomiast w 3 przypadkach pokrzywdzeni zostali pouczeni o sposobie postępowania zgodnie z procedurą „Niebieskiej karty”. Przedstawione dane potwierdzają fakt występowania ukrytego problemu przemocy w gminie. Dlatego też konieczne są działania mające na celu zmianę stanu świadomości społecznej wobec zjawiska przemocy, budowanie spójnego systemu pomocy ofiarom przemocy, szkolenie osób zajmujących się pomaganiem, przygotowywanie materiałów informacyjno-edukacyjnych ora prowadzenie edukacji publicznej na temat przemocy w rodzinie i środowisku wobec dzieci oraz młodzieży i sposobów jej przeciwdziałania.

Ofiarom przemocy domowej w Gminie służy pomocą Punkt Konsultacyjny dla ofiar przemocy który mieści się przy Parafialnym Zespole Caritas Diecezji Radomskiej przy parafii Św. Floriana w Wąchocku. Punkt Konsultacyjny prowadzi: bezpłatne porady prawne, grupę wsparcia dla kobiet z rodzin dysfunkcyjnych.

V. Wyniki analizy SWOT

Misja:

„Zminimalizowanie rozmiarów i skutków wszelkich zjawisk negatywnych oraz stworzenie mieszkańcom gminy godnego życia, poprawienie spójności społecznej pomiędzy jednostkami samorządowymi, organizacjami pozarządowymi realizującymi działania na rzecz zwalczania ubóstwa, przeciwdziałania marginalizacji i wykluczeniu społecznemu, poprawy jakości życia mieszkańców.”

Analiza SWOT:

Podstawą do określenia celów strategicznych była analiza SWOT tzn. identyfikacja słabych i mocnych stron obecnego sposobu rozwiązywania problemów społecznych oraz identyfikacja problemów grup osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz analiza zasobów prowadząca do określenia szans i zagrożeń w otoczeniu - analiza trendów przyszłości (analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń).

Ocena potencjału w aspekcie słabych i mocnych stron pozwoliła na określenie siły i słabości gminy w zakresie analizowanych sfer społecznych.

Silny potencjał to baza umożliwiająca budowanie strategii, słabości to problemy do pokonania lub zneutralizowania.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych została zaplanowana do roku 2013.

W zespole zadaniowym powołanym do opracowania strategii znajdowali się przedstawiciele organizacji społecznych działających w sferze pomocy społecznej oraz inne osoby mające wpływ na kształtowanie się polityki gminy w różnych obszarach życia społeczno-gospodarczego, dlatego też konsultacje odbywały się na bieżąco w grupach roboczych.

Konsultacje obejmowały fazę identyfikacji problemów występujących w gminie jak i fazę formułowania celów strategicznych.

Wyznacznikiem ustalenia kolejności celów strategicznych i celów operacyjnych, był rozmiar problemów poszczególnych grup zagrożonych wykluczeniem społecznym na terenie gminy, określony przez Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąchocku.

Po wielokrotnych spotkaniach i konsultacjach została opracowana robocza wersja projektu strategii, która następnie została poddana ocenie Komisji Spraw Obywatelskich Rady Miejskiej w dniu 26-09-2005r.

Podczas spotkań roboczych, w komisji naniesieniu poprawek ustalono ostateczną wersję strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wąchock do 2013r.

A. Pomoc Społeczna:

Mocne strony /S/	Słabe strony /W/
<ul style="list-style-type: none"> - kwalifikacje, doświadczenie pracowników socjalnych. - dobre rozeznanie środowiska - sprawny system informacji - umiejętność reagowania w sytuacjach kryzysowych - dobra diagnoza sytuacji świadczeniobiorców - współpraca ze szkołami, policją, organizacjami pozarządowymi - praca socjalna 	<ul style="list-style-type: none"> - niewystarczające do potrzeb zatrudnienie kadry - niski budżet na pomoc społeczną - brak bazy lokalowej służącej rozwojowi usług - brak środka transportu - brak bazy lokalowej do realizacji stołówki /posilek dla potrzebujących/ - duże obciążenie pracą na rzecz innych podmiotów - niskie kwalifikacje podopiecznych - brak możliwości rozwoju pracy socjalnej - stereotyp wizerunku pomocy społ. - syndrom uzależnienia od pomocy społecznej - brak miejsc stałej pracy - niska samoocena podopiecznych - brak sieci poradnictwa
Szanse /O/	Zagrożenia /T/
<ul style="list-style-type: none"> - rozwój infrastruktury pomocy społecznej - korzystne regulacje prawne dot. bezrobocia - możliwość korzystania z funduszy unijnych - wzrost wykształcenia społeczeństwa - promocja gminy, rozwój turystyki - istnienie organizacji pozarządowych - poprawa spójności społecznej - pomiędzy istniejącymi jednostkami samorządowymi na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców gminy - rozwój przedsiębiorczości społeczeństwa 	<ul style="list-style-type: none"> - duże strukturalne bezrobocie - brak dużych zakładów pracy - szerzenie biedy i ubóstwa - polityka inwestycyjna gminy - starzenie się społeczeństwa - niski przyrost naturalny - niespójne i stale zmieniające się przepisy - znieczulica społeczna - migracje ludności wyjazdowej zagraniczne - brak sponsorów z powodu nielicznych - słabo prosperujących zakładów pracy - brak reakcji społeczeństwa w przeciwdziałaniu przemocy - bierność i bezradność w rozwiązywaniu własnych problemów

B. Przeciwdziałanie alkoholizmowi:

Mocne strony /S/	Słabe strony /W/
<ul style="list-style-type: none"> - realizacja programu przeciwdziałania alkoholizmowi - kwalifikacje i zaangażowanie kadry - działania grupy A-A - środki na działania przeciwko alkoholizmowi - niska przestępczość - promocja zdrowego stylu życia - organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży - prowadzenie zajęć profilaktycznych dla dzieci 	<ul style="list-style-type: none"> - brak środków finansowych - brak możliwości dokładnego rozeznania środowiska w kwestii ilości osób uzależnionych - niewystarczające środki finansowe na realizację programów edukacyjnych w szkołach - bierność i niedostateczna chęć w rozwiązywaniu wyjścia z nałogu - przemoc w rodzinie - brak wsparcia grupy samopomocowych - niewystarczająca ilość świetlic socjoterapeutycznych
Szanse /O/	Zagrożenia /T/
<ul style="list-style-type: none"> - zmniejszenie zjawiska - zmiana przepisów dot. leczenia zamkniętego - kształtowanie zdrowego stylu życia - sport, rekreacja - aktywizacja zawodowa bezrobotnych - rozwój społecznych grup wsparcia - współpraca z Policją i z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi w zakresie leczenia - organizacja spędzania wolnego czasu 	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost zjawiska nadużywania alkoholu - wydłużający się okres oczekiwania na leczenie odwykowe - alkoholizm u dzieci - przemoc w rodzinie - brak rozwiązań prawnych mających na celu izolację osoby nadużywającej alkohol od rodziny brak tolerancji na chorobę alkoholową - brak wyspecjalizowanych struktur,

C. Zdrowie

Mocne strony /S/	Słabe strony /W/
<ul style="list-style-type: none"> - dobra wykwalifikowana kadra - baza lokalowa - profilaktyka i rozwój zdrowego stylu życia - zwiększenie zakresu usług opiekuńczych i dostępu do nich - opieka nad osobami starszymi - rozwój działań służących profilaktyce i rozwiązywania problemów uzależnień - możliwość badań laboratoryjnych na miejscu w SZOZ - rozwinięta opieka nad osobami starszymi - dobre zaplecze lokalowe - znajomość problemów zdrowotnych - dobra lokalizacja ośrodków zdrowia - zmodernizowane budynki ośrodków zdrowia 	<ul style="list-style-type: none"> - zbyt niskie nakłady finansowe - brak sprzętu - brak dostępu do rehabilitacji - brak środków na rehabilitanta - mała obsada pielęgniarska Parszów - zbyt utrudniony dostęp do lekarzy specjalistów - większy dostęp do lekarzy specjalistów - słabo rozwinięta sieć poradnictwa specjalistycznego - brak środków finansowych na zlecenie badań specjalistycznych - konieczność przeprowadzenia remontów
Szanse /O/	Zagrożenia /T/
<ul style="list-style-type: none"> - duże zaangażowanie mieszkańców co możliwości wpływania na własne zdrowie - możliwość pozyskiwania środków z UE - prywatyzacja Służby Zdrowia - duże zaangażowanie społeczne na wpływania na własne zdrowie - rozwój działań służących profilaktyce i rozwiązywania problemów uzależnień - prywatyzacja SZOZ lub niektórych gabinetów 	<ul style="list-style-type: none"> - błędna polityka NFOZ - brak wiedzy na temat wypełniania wniosków o środki UE - niestabilna polityka w kraju szczególnie w zakresie NFOZ - słaby dostęp do poradni specjalistycznych - duży okres oczekiwania na leczenie przez specjalistę

D. Kultura

Mocne strony /S/	Słabe strony /W/
<ul style="list-style-type: none"> - baza lokalowa, - istnienie na terenie gminy zabytków kultury i tradycji partyzanckich, - istnienie organizacji pozarządowych, wspierających działalność kulturalną, - organizacja imprez o ponadgminnym zasięgu, - duża liczba wydawnictw promujących Wąchock, - organizowanie konkursów recytatorskich i przeglądów teatryków szkolnych, - wysoka jakość imprez artystycznych, - istnienie programu „Ikonka,” 	<ul style="list-style-type: none"> - zbyt mała kadra, - niski budżet, - brak koncepcji rozbudowy i modernizacji placówki, - brak tablic reklamujących Wąchock, - brak imprez kulturalnych dla osób starszych i niepełnosprawnych, - brak form organizacji wolnego czasu dla dzieci i młodzieży, - centralizacja decyzji i ograniczenie samodzielności, - brak zintegrowanego planu działań, - brak bazy hotelowej - brak aktywności społecznej
Szanse /O/	Zagrożenia /T/
<ul style="list-style-type: none"> - promocja gminy wewnętrzna i zewnętrzna, - uczynienie Wąchocka stolicą humoru, - rozwój kultury dla wszystkich grup wiekowych, - ratowanie dziedzictwa kulturowego, - zatrudnienie odpowiedniej kadry, - rozwój turystyki szansą rozwoju samozatrudnienia, - możliwość korzystania ze środków z Unii, - istnienie sponsorów, 	<ul style="list-style-type: none"> - brak środków finansowych na poszerzenie działalności, - brak aktywności społecznej, - znieczulica społeczna,

F. Oświata

Mocne strony /S/	Słabe strony /W/
<ul style="list-style-type: none"> - dożywianie w szkołach, - diagnoza sytuacji rodzinnej, - opieka stomatologiczna, - zdrowy styl życia, - terapia pedagogiczna, - dowóz dzieci, - uczeń zna WSO, - rozwój i samodoskonalenie kadry, - promocja szkoły w środowisku, - zajęcia pozalekcyjne, - wycieczki szkolne, - aktywność uczniów w życiu przedszkolnym i szkoły, - pozyskiwanie sponsorów, 	<ul style="list-style-type: none"> - niewystarczająca baza sportowa, - przestarzały sprzęt i pomoce dydaktyczne, - brak pracowni językowej, - brak higienistki i lekarza, - brak poradnictwa pedagogicznego-psychologiczno-logopedycznego, - agresja, przemoc, patologia, - niskie nakłady finansowe na zaspokojenie potrzeb szkoły, - brak wzajemnej współpracy dom - szkoła,
Szanse /O/	Zagrożenia /T/
<ul style="list-style-type: none"> - rozwijanie zdolności i zainteresowań dzieci, - stworzenie i realizacja programów zdrowotnych i ekologicznych, - wyrównanie szans dzieci z rodzin zagrożonych ubóstwem, - rozszerzenie oferty edukacyjnej, - tworzenie pozytywnego wizerunku rodziny, środowiska, szkoły, - diagnozowanie sytuacji materialnej ucznia - praca z uczniem zdolnym 	<ul style="list-style-type: none"> - bezrobocie - zaburzenie socjalno-bytowe rodziny, - niż demograficzny, - pogłębienie patologii społecznej, - wzrastająca liczba dzieci z dysfunkcjami rozwojowymi, - niestabilność i niejasność aktów prawnych, - zbyt duża liczba zadań spoczywających na oświacie

VI. Cele strategiczne i operacyjne

Cel strategiczny 1

Zmniejszenie bezrobocia, łagodzenie jego skutków i aktywizacja osób bezrobotnych.

Cel strategiczny 2

Wspieranie funkcjonowania rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży.

Cel strategiczny 3

Ograniczenie zjawisk patologii społecznej i niwelowanie jej skutków.

Cel strategiczny 4

Integracja społeczna osób starszych i niepełnosprawnych.

Cel strategiczny 5

Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów ze szczególnym uwzględnieniem dzieci z rodzin dotkniętych ubóstwem.

Cel strategiczny 6

Stworzenie kompleksowego systemu zapobiegania przestępczości, demoralizacji i nadużywania substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież szkolną.

Cel strategiczny 7

Ułatwienie dostępu do kultury i rekreacji osobom z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Cel strategiczny 8

Przeciwdziałanie i usuwanie następstw nadużywania alkoholu i przemocy w rodzinie.

Cel strategiczny 9

Zapobieganie najczęściej występującym problemom zdrowotnym mieszkańców gminy szczególnym uwzględnieniem osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Cel strategiczny 1.

Zmniejszenie bezrobocia, łagodzenie jego skutków i aktywizacja osób bezrobotnych.

Podmiot realizujący:

- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Urząd Miasta i Gminy Wąchock

Podmioty współpracujące:

- Powiatowy Urząd Pracy
- Organizacje pozarządowe

Cele operacyjne:	Termin realizacji
1.1. Objęcie pomocą finansową, rzeczową, psychologiczną i prawną wszystkie osoby i rodziny bezrobotne znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej z powodu bezrobocia.	2006r.-2013r.
1.2. Wdrożenie nowych form i metod pracy socjalnej w tym projektów socjalnych wspierających aktywność zawodową i edukacyjną bezrobotnych ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju kontraktów socjalnych.	2006r.-2013r.
1.3. Inicjowanie działań w zakresie wyposażenia bezrobotnych w wiedzę niezbędną do podjęcia pracy	od 2006r.
1.4. Wspieranie zatrudnienia ludzi młodych w organizacjach pozarządowych oraz wolontariatu	od 2006r.
1.5. Zatrudnienie bezrobotnych w ramach aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu tj. roboty publiczne, prace interwencyjne, staże (zgodnie z ustawą o zatrudnieniu socjalnym).	od 2006r.
1.6. Inicjowanie działań w zakresie powstawania grup samopomocowych z osób długotrwale bezrobotnych ze szczególnym uwzględnieniem tworzenia przez bezrobotnych spółdzielni socjalnych mających na celu aktywizację zawodową dla osób mających problemy ze znalezieniem pracy	od 2006r.
1.7. Zatrudnianie długotrwale bezrobotnych kobiet /w miarę możliwości/ przez ośrodek pomocy jako opiekunki domowe.	od 2006r.
1.8. Rozwój współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy, oraz informacji o usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach.	od 2006r.
1.9. Wykorzystanie potencjału partnerów społecznych w rozwiązywaniu problemu bezrobocia	od 2006r.
1.10. Pozyskiwanie dodatkowych środków z funduszy Unii Europejskiej na realizację projektów aktywizujących bezrobotnych	od 2006r.

Cel strategiczny 2

Wspieranie funkcjonowania rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży.

Podmiot realizujący:

- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Placówki oświatowe na terenie gminy

Podmioty współpracujące:

- Organizacje pozarządowe
- Poradnia psychologiczno-pedagogiczna w Starachowicach
- Kuratorium oświaty
- Policja
- SZOZ
- Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Cele operacyjne:	Termin realizacji:
2.1. Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci i młodzieży z rodzin ubogich poprzez: - organizacja i finansowanie dożywiania dla dzieci w trakcie nauki w szkole - zapewnienie odzieży, wyposażenia w artykuły szkolne - organizacja i finansowanie letniego i zimowego wypoczynku dla dzieci	2006r-2013r.
2.2. Zintensyfikowanie i rozwój nowych form pracy socjalnej ze szczególnym uwzględnieniem rodzin niewydolnych wychowawczo.	od 2006r.
2.3. Zintegrowanie działań na rzecz dzieci i rodziny ze środowiskiem lokalnym, w szczególności sądami policją, szkołami, zakładami opieki zdrowotnej, kościołami oraz organizacjami pozarządowymi.	2006r-2013r.
2.4. Współpraca MGOPS z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w zakresie tworzenia rodzinnych form opieki zastępczej.	2006r-2013r.
2.5. Upowszechnianie informacji o podmiotach świadczących pomoc dziecku i rodzinie.	2006r-2013r.
2.6. Zwiększenie uczestnictwa rodziców w przedsięwzięciach placówek szkolnych.	od 2006r.
2.7. Rozwój poradnictwa rodzinnego w szkołach skierowanego do rodzin dysfunkcyjnych.	od 2006r.
2.8. Zintegrowanie działań prowadzonych przez szkoły na rzecz dziecka i rodziny ze środowiskiem lokalnym w szczególności MGOPS, Sądami zakładami p.o.z policją, organizacjami społecznymi.	2006r-2013r.
2.9. Korelacja i integracja szkoły, domu rodzinnego i środowiska.	2006r-2013r.

Cel strategiczny 3

Ograniczenie zjawisk patologii społecznej i niwelowanie jej skutków.

Podmiot realizujący:

- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąchocku

Podmioty współpracujące:

- Placówki oświatowe na terenie gminy
- Policja
- Organizacje pozarządowe
- Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Cele operacyjne:	Termin realizacji:
3.1. Współpraca pracowników socjalnych z pedagogami szkolnymi i kuratorami sądowymi w zakresie zapobiegania zjawiskom patologii u dzieci i młodzieży.	2006r.-2013r.
3.2. Prowadzenie pracy socjalnej z osobą uzależnioną, motywowanie ją do: podjęcia leczenia, zmiany postawy zachowań społecznych, rodzinnych, zawodowych, zawieranie kontraktów socjalnych.	2006r.-2013r.
3.3. Wdrożenie systemu interwencji pracowników socjalnych wobec przemocy w rodzinie „Niebieska Karta”.	od 2006r.
3.4. Współpraca z Parafialnym Zespołem „Caritas” Diecezji Radomskiej w zakresie koordynacji działań pomocowych na rzecz ofiar przemocy.	2006r.-2013r.
3.5. Współpraca z instytucjami i partnerami społecznymi działającymi w obszarze uzależnień i przemocy domowej, tworzenie koalicji na rzecz zmiany mentalności rodzinnej, sąsiedzkiej.	2006r.-2013r.

Cel strategiczny 4

Integracja społeczna osób starszych i niepełnosprawnych.

Podmiot realizujący:

- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Podmioty współpracujące:

- Organizacje pozarządowe,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Gminne stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych przy klasztorze O. Cystersów

Cele operacyjne	Termin realizacji
4.1. Objęcie pomocą finansową, rzeczową umożliwiającą godne życie osoby starsze oraz niepełnosprawne	2006r.-2013r.
4.2. Zintensyfikowanie i rozwój nowych form pracy socjalnej na rzecz osób starszych.	do 2013r.
4.3. Podniesienie poziomu usług opiekuńczych. dla osób starszych i niepełnosprawnych oraz rozwój usług specjalistycznych ze szczególnym uwzględnieniem usług dla osób psychicznie chorych.	od 2007r.
4.4. Ograniczenie stałej opieki instytucjonalnej na rzecz opieki rodzinnej, sąsiedzkiej oraz opieki z grup wsparcia społecznego spośród wolontariuszy.	2006r.-2013r.
4.5. Dostosowanie warunków mieszkaniowych do wieku i sprawności przez: - upowszechnianie informacji o możliwościach skorzystania z funduszy PEFRON na likwidację barier w mieszkaniach osób starszych i niepełnosprawnych.	2006r.-2013r.
4.6. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów osób niepełnosprawnych i starszych ze szczególnym uwzględnieniem współpracy w zakresie utworzenia gminnej bazy danych o osobach niepełnosprawnych.	do 2013r.
4.7. Podnoszenie poziomu wiedzy, szkolenie pracowników MGOPS, wolontariuszy oraz innych osób w zakresie poprawienia jakości usług dla ludzi starszych i osób niepełnosprawnych.	2006r.-2013r.

Cel strategiczny 5

Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów ze szczególnym uwzględnieniem dzieci z rodzin dotkniętych ubóstwem.

Podmiot realizujący:

- Placówki oświatowe na terenie gminy
- Kuratorium oświaty

Podmioty współpracujące:

- Poradnia psychologiczno-pedagogiczna
- Samorządowy Zakład Opieki Zdrowotnej w Wąchocku

Cele operacyjne:	Termin realizacji:
5.1. Przygotowanie i realizacja pozalekcyjnej oferty edukacyjnej dla różnych grup wiekowych	2006r.-2013r.
5.2. Funkcjonowanie i rozwój poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego i logopedycznego.	2006r. 2013r.
5.3. Wyrównywanie szans uczniów w wyniku wczesnego diagnozowania deficytów rozwojowych i problemów zdrowotnych.	2006r. 2013r
5.4. Prowadzenie zajęć dla dzieci z dysfunkcjami rozwojowymi.	do 2013r.
5.5. Funkcjonowanie i rozwój imprez profilaktycznych dla dzieci	2006r.-013r.
5.6. Rozwój nowoczesnych centrów informacyjnych na bazie bibliotek szkolnych.	od 2007r.
5.7. Rozwój różnych form integracji dzieci i młodzieży tj. przegląd teatrzyków, konkursy ortograficzne, konkursy sportowe.	2006r.-2013r.
5.8. Wyposażenie szkół w nowoczesny sprzęt dydaktyczny.	do 2013r.
5.9. Modernizacja i rozbudowa bazy rekreacyjno-sportowej.	od 2007r.
5.10. Likwidacja barier architektonicznych w szkołach podstawowych.	do 2013r.
5.11. Współpraca z placówkami służby zdrowia w zakresie wczesnej diagnozy dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.	2006r.-2013r.
5.12. Funkcjonowanie dowozów dzieci do szkół.	2006r.-2013r

Cel strategiczny 6

Stworzenie kompleksowego systemu zapobiegania przestępczości, demoralizacji i nadużywania substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież w szkołach

Podmiot realizujący:

- Placówki oświatowe na terenie gminy

Podmioty współpracujące:

- Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Policja

Cele operacyjne	Termin realizacji:
6.1. Analiza i diagnoza problemów doświadczanych przez współczesną młodzież w szkołach	2006r.-2013r.
6.2. Istnienie programu mającego na celu eliminację przemocy rówieśniczej, agresji i patologii i innych zdiagnozowanych zagrożeń.	2006r.-2013r.
6.3. Współpraca z policją w zakresie realizacji programu „Bezpieczna szkoła”, „Bezpieczna gmina”	2006r. 2013r.
6.4. Współpraca placówek oświatowych z Gminną Komisją Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie prowadzenia programów profilaktyczno-edukacyjnych	2006r.-2013r.
6.5. Doskonalenie zawodowe i kształcenie kadry nauczycielskiej	do 2013r.
6.6. Wykorzystanie potencjału partnerów społecznych w realizacji pomocy dziecku i rodzinie	2006r.-2013r.

Cel strategiczny 7

Ułatwienie dostępu do kultury i rekreacji osobom z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Podmiot realizujący:

- Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury
- Biblioteka Publiczna

Podmioty współpracujące:

- Gminne jednostki organizacyjne
- Organizacje pozarządowe

Cele operacyjne:	Termin realizacji:
7.1. Rozszerzenie usług kulturalnych dla wszystkich grup wiekowych ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb ludzi starszych i niepełnosprawnych	do 2013r.
7.2. Rozwijanie amatorskiej kultury dla ludzi starszych i niepełnosprawnych poprzez powstanie kółek zainteresowań i zespołów amatorskich	do 2013r.
7.3. Promowanie aktywnego trybu życia osób starszych i niepełnosprawnych poprzez organizowanie czynnego spędzania wolnego czasu (spotkania, wieczorki, wycieczki)	od 2006r.
7.4. Inicjowanie przedsięwzięć w zakresie powstania na bazie placówek kultury „Klubu seniora”.	do 2013r.
7.5. Współpraca z jednostkami organizacyjnymi gminy i organizacjami pozarządowymi działającymi w sferze społecznej w zakresie wspólnego organizowania imprez okolicznościowych.	2006r.-2013r.
7.6. Zapewnienie łatwego powszechnego i bezpłatnego dostępu do sieci internetowej we wszystkich placówkach kultury.	do 2013r.
7.7. Istnienie i realizacja programu Ikonka	2006r.-2013r.

Cel strategiczny 8

Przeciwdziałanie i usuwanie następstw nadużywania alkoholu i przemocy w rodzinie.

Podmiot realizujący:

- Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Podmioty współpracujące:

- Placówki oświatowe na terenie gminy
- Organizacje pozarządowe
- Samorządowy Zakład Opieki Zdrowotnej w Wąchocku
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Policja
- Biblioteka publiczna
- Poradnie Odwykowe: w Starachowicach i Skarżysku-Kam

Cele operacyjne:	Termin realizacji:
8.1. Zdiagnozowanie rozmiaru występowania alkoholizmu w gminie.	od 2006r
8.2. Pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom poprzez prowadzenie działań profilaktyczno - terapeutycznych dla osób uzależnionych, współuzależnionych i ofiar przemocy.	2006r.-2013r.
8.3. Inicjowanie działań w zakresie poszerzenia oferty działalności świetlic środowiskowych o programy socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży.	do 2013r.
8.4. Prowadzenie działalności profilaktycznej i edukacyjnej w jednostkach organizacyjnych gminy /szkoły, SZOZ/	2006r.-2013r.
8.5. Kontrola rynku sprzedaży napojów alkoholowych ze szczególnym uwzględnieniem przestrzegania sprzedaży alkoholu nieletnim	od 2006r.
8.6. Zwiększenie koordynacji działań pomiędzy instytucjami w zakresie profilaktyki, leczenia i pomocy rodzinom uzależnionych	od 2006r.
8.7. Opracowanie wykazu jednostek i instytucji działających w sferze rozwiązywania problemów uzależnień i opublikowanie go w informatorze gminnym jako stałej pozycji	od 2006r.
8.8. Zwiększenie ilości klubów samopomocowych.	do 2013r.
8.9. Rozwój działalności profilaktycznej w szkołach i w środowiskach dotyczących promocji zdrowia	2006r.-2013r.
8.10. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i grup samopomocowych służących rozwiązywaniu problemów społecznych,	2006r.-2013r.
8.11. Promocja zdrowego stylu życia wśród mieszkańców gminy	2006r.-2013r.
8.12. Udzielanie rodzinom w których występują problemy alkoholowe pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.	2006r.-2013r.

Cel strategiczny 9

Zapobieganie najczęściej występującym problemom zdrowotnym mieszkańców gminy szczególnym uwzględnieniem osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym

Podmiot realizujący:

- Samorządowy Zakład Opieki Zdrowotnej w Wąchocku

Podmioty współpracujące:

- Placówki oświatowe na terenie gminy
- Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Organizacje pozarządowe

Cele operacyjne	Termin realizacji:
9.1. Poprawa skuteczności edukacji zdrowotnej mieszkańców gminy.	2006r.-2013r.
9.2. Pobudzanie aktywności społeczności lokalnej oraz wspieranie inicjatyw w dziedzinie promocji zdrowia.	2006r.-2013r.
9.3. Inicjowanie i wytyczanie kierunków prozdrowotnej polityki gminy.	do 2013r.
9.4. Inicjowanie działań w zakresie rozwijania programów nakierowanych na edukację zdrowotną i najczęściej występujące schorzenia w danej populacji tj. choroby układu krążenia, gruźlicę płuc i raka płuc, raka piersi, raka szyjki macicy, cukrzycę.	do 2013r.
9.5. Stwarzanie warunków dla realizacji programu promocji zdrowia i profilaktyki zawałów serca i udarów mózgu.	od 2006r.
9.6. Umożliwienie mieszkańcom gminy korzystanie na miejscu z niektórych usług specjalistów i usług pozastandardowych.	do 2013r.
9.7. Poprawa jakości świadczonych usług poprzez doposażenie poradni w nowoczesny specjalistyczny sprzęt medyczny.	do 2013r.
9.8. Współpraca SZOZ z placówkami oświatowymi w zakresie opracowania programu profilaktyki wad postawy dla dzieci klas I-III szkół podstawowych.	2006r.-2013r.

VII. Finansowanie strategii

Przewidywanymi źródłami finansowania strategii są:

1. Środki własne samorządu finansowane z dochodów gminy,.
2. Środki z budżetu państwa (dotacje celowe),
3. Subwencje oświatowe,
4. Środki z funduszy krajowych (Państwowy Fundusz Osób Niepełnosprawnych),
5. Środki strukturalne Unii Europejskiej to:
  - Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego,
  - Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego,
  - Sektorowy Program Operacyjny „Rozwój Zasobów Ludzkich”.
6. Środki z Narodowego Funduszu Zdrowia,
7. Środki sponsorów,
8. Wkłady organizacji pozarządowych.

VIII. System wdrażania strategii

Realizacja „Strategii rozwiązywania problemów społecznych” to wprowadzenie w życie zintegrowanego modelu polityki społecznej.

Strategia jest drogowskazem i instrumentem działania władz samorządowych, Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury, Placówek Oświatowych i Samorządowego Zakładu Opieki Zdrowotnej.

Z uwagi na fakt, że opracowana strategia jest dokumentem długookresowym i zawiera podstawowe cele perspektywiczne musi być poddawana okresowej weryfikacji i niezbędnym zmianom.

Strategia zawiera cele strategiczne, priorytety i ich rozwiązania czyli kierunki działania w stopniu stanowiącym podstawę do formułowania programów w których określa się terminy realizacji i zasady finansowania poszczególnych zadań.

Wdrożenie i aktualizacja „Strategii rozwiązywania problemów społecznych”, należy do obowiązków samorządu gminnego. To on ponosi odpowiedzialność za całość rozwiązań zawartych w strategii oraz ich poprawne i skuteczne zrealizowanie.

Samorząd ma w szczególności zapewnić warunki niezbędne do realizacji celów zapisanych w strategii.

IX. Monitorowanie i ocena strategii.

W celu oceny efektywności strategii oraz oceny zgodności z założonymi celami, Gmina będzie prowadziła monitoring, czyli kontrolę działań zapisanych w strategii.

Monitoring powinien służyć:

- ocenie postępu realizacji poszczególnych celów operacyjnych,
- ocenie terminowości wykonywanych zadań,
- korygowaniu działań jeśli nie przynoszą zamierzonych efektów,
- wczesnemu diagnozowaniu trudności, nieprawidłowości i zagrożeń mających wpływ na poprawną realizację strategii.

Monitorowaniem strategii w imieniu samorządu zajmować się będzie Komisja Spraw Obywatelskich Rady Miejskiej przy współudziale Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz jednostek organizacyjnych realizujących cele strategii.

Zgodnie z systemem wdrożeniowym Komisja zajmować się będzie:

- monitorowaniem rezultatów wykonania poszczególnych celów operacyjnych i związanych z nimi zadań, zarówno w fazie realizacji jak i po ich zakończeniu,
- komunikacją społeczną w zakresie przyjmowania nowych programów działań,
- przedkładaniem komisjom Rady Miejskiej informacji z przebiegu realizacji zadań umieszczonych w strategii.

Bazą informacji będą dane Urzędu Statystycznego, sprawozdania jednostek organizacyjnych gminy, organizacji pozarządowych, a także grup i środowisk biorących udział w programach związanych z realizacją poszczególnych celów strategii.

Nierozłącznym elementem monitorowania postępów w realizacji strategii jest ewaluacja skuteczności podejmowanych działań a także trafności celów i zadań w odniesieniu do potrzeb.

Ocena Strategii ma służyć oszacowaniu osiągnięcia wskaźników oddziaływania (efektów długoterminowych) i korzyści z nich płynących:

Wskaźnikami monitorowania strategii będą:

- stopa bezrobocia w tym długotrwałego,
- ilość osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu bezrobocia,
- liczba klientów pomocy społecznej zaktywizowanych przy pomocy kontraktów socjalnych,
- liczba nowo powstałych podmiotów gospodarczych i spółdzielni socjalnych,
- ilość osób młodych pracujących jako wolontariusze,
- liczba dzieci objętych dożywianiem,
- ilość obiektów użyteczności publicznej w których zlikwidowane zostały bariery architektoniczne,
- ilość stworzonych w gminie nowych miejsc pracy w tym dla osób niepełnosprawnych,
- ilość osób którym udało się wyjść z uzależnień (alkoholizmu),
- ilość osób, którym udało się skutecznie pomóc w tym ofiarom przemocy domowej oraz osobom i rodzinom w których występowały dysfunkcje,
- liczba zorganizowanych imprez, zajęć integracyjnych na rzecz ludzi starszych i niepełnosprawnych,
- ilość osób objętych usługami opiekuńczymi w tym specjalistycznymi,
- ilość zorganizowanych zajęć pozalekcyjnych,
- ilość zakupionego sprzętu dydaktycznego,
- ilość szkoleń podnoszących kwalifikacje prac. socjalnych
- ilość osób zdiagnozowanych u których wykryto choroby układu krążenia,
- ilość dzieci objętych badaniami przesiewowymi,
- ilość dzieci u których wykryto wady rozwojowe,
- ilość osób objętych programami profilaktyczno-edukacyjnymi w szkołach,
- liczba podmiotów którym cofnięto zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych z uwagi na sprzedaż tych napojów nieletnim,
- ilość powstałych świetlic socjoterapeutycznych,
- ilość nowo powstałych klubów A-A,
- liczba punktów dostępu do internetu,
- liczba szkół w których powstały centra informacyjne na bazie bibliotek.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem otwartym i dostępnym ogółowi społeczeństwa, dlatego też będzie na bieżąco aktualizowana stosownie do występujących problemów w gminie, zgodnie z postulatami i wnioskami przedstawicieli różnych sektorów. Współpraca sektora publicznego, prywatnego oraz organizacji pozarządowych jest dla gminy czynnikiem gwarantującym osiągnięcie zamierzonych efektów.

Gmina jest odpowiedzialna za działania informacyjno-promocyjne dotyczące wdrożenie strategii oraz zapewnienie właściwego funkcjonowania systemu informacji i promocji. Działania informacyjno promocyjne mają na celu informowanie potencjalnych i aktualnych beneficjentów o możliwościach korzystania ze wsparcia, jak również informowania opinii publicznej o zasięgu podejmowanych działań oraz osiągniętych rezultatach.

Wszystkie zainteresowane sektory partnerskie oraz mieszkańcy gminy będą informowani w mediach o możliwościach zapoznania się ze strategią, która zostanie udostępniona w siedzibie Rady Miejskiej w Wąchocku.

X. Propozycje Programów na lata 2005-2013

1. Program współpracy Gminy Wąchock z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego,
2. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
3. Program aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych,
4. Program rozwoju nowoczesnych centrów informacyjnych,
5. Program promocji zdrowia i profilaktyki zawałów serca i udarów mózgu,
6. Gminny Program likwidacji barier architektonicznych.

Spis tabel

- Tabela 1: Liczba mieszkańców w poszczególnych jednostkach administracyjnych gminy (Dane demograficzne na dzień 31.12.2004r.)
- Tabela 2: Liczba mieszkańców w poszczególnych jednostkach administracyjnych gminy w latach 2001-2004
- Tabela 3: Ruch naturalny i migracyjny na terenie gminy w 2004r
- Tabela 4: Struktura wiekowa mieszkańców gminy w 2004r
- Tabela 5: Zgony w latach 2000-2004
- Tabela 6: Ludność według głównego źródła utrzymania dane w/g stanu na dzień 31.12.2002r w Gminie Wąchock
- Tabela 7: Liczba podmiotów gospodarczych z wybranych branż (Wg stanu na dzień 31.12.2004r)
- Tabela 8: Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg wybranych sekcji PKD
- Tabela 9: Bezrobotni w Gminie w latach 2002-2004
- Tabela 10: Bezrobotni - według wykształcenia
- Tabela 11: Bezrobotni wg grup wiekowych w latach 2002-2004
- Tabela 12: Liczba uczniów, klas i nauczycieli w poszczególnych szkołach w latach 2001-2004
- Tabela 13: Pacjenci objęci opieką lekarską według schorzeń w latach 2002-2004
- Tabela 14: Przesłębpczość stwierdzona w latach 2001-2004 /dane komisariatu policji/
- Tabela 15: Aktywność społeczna mieszkańców gminy
- Tabela 16: Organizacje społeczne i pozarządowe zarejestrowane na terenie Gminy Wąchock
- Tabela 17: Świadczenia przyznane przez MGOPS w latach 2002-2004
- Tabela 18: Powody przyznawania pomocy społecznej
- Tabela 19: Formy udzielonej pomocy w roku 2004
- Tabela 20: Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi w latach 2002-2004
- Tabela 21: Typy rodzin objętych pomocą w latach 2002-2004
- Tabela 22: Liczba gospodarstw zagrożonych ubóstwem korzystających z pomocy socjalnej - stan na dzień 2004/12/31r. /dochody miesięczne na poziomie minimum socjalnego i poniżej - wysokość średnioroczna/
- Tabela 23: Liczba gospodarstw korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa - stan na dzień 2004/12/31r./dochody miesięczne na poziomie minimum egzystencji i poniżej - wysokość średnioroczna/
- Tabela 24: Liczba rodzin ogółem korzystających z pomocy społecznej według kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej /art. 8 /
- Tabela 25: Liczba rodzin z dziećmi korzystających z pomocy społecznej według kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej /art. 8 /
- Tabela 26: Liczba rodzin niepełnych korzystających z pomocy społecznej według kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej /art. 8 /
- Tabela 27: Liczba rodzin emerytów i rencistów korzystających z pomocy społecznej według kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej /art. 8 /
- Tabela 28: Osoby niepełnosprawne według niepełnosprawności, płci, ekonomicznych grup wieku, poziomu wykształcenia oraz aktywności ekonomicznej w gminie Wąchock w 2002r.
- Tabela 29: Pacjenci objęci opieką lekarską według schorzeń w latach 2002-2004
- Tabela 30: Zachorowalność kobiet na raka piersi i narządów rodnych w latach 2002-2004

Spis wykresów

- Wykres 1: Liczba mieszkańców w poszczególnych jednostkach administracyjnych gminy
Wykres 2: Liczba mieszkańców w Gminie Wąchock w latach 2001- 2004 z zaznaczoną linią trendu
Wykres 3: Liczba zgonów a liczba urodzeń
Wykres 4: Liczba zameldowań i wymeldowań
Wykres 5: Liczba podmiotów gospodarczych na terenie gminy Wąchock według branż

237

UCHWAŁA Nr XXXVII/226/2005 RADY MIEJSKIEJ W WĄCHOCKU

z dnia 29 listopada 2005r.

w sprawie ustanowienia stanowiska dokumentacyjnego

Na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 7, art. 41, art. 44 ust. 1 i 2 oraz art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2004r. Nr 92, poz. 880) w związku z art. 18 ust. 2 pkt 15 oraz art. 40 ust. 1, art. 41 ust. 1 i art. 42 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (z 2001r. Dz. U. Nr 142, poz. 1591 z 2002r. z późn. zm.) Rada Miejska uchwala co następuje:

§ 1. Uznaje się za podlegający ochronie jako stanowisko dokumentacyjne obiekt stanowiący Odślonięcie geologiczne - skałka piaskowców triasowych.

Obiekt położony jest w otulinie Sieradowickiego Parku Krajobrazowego, na gruntach wsi Parszów (działki prywatne), w dolinie rzeki Żarnówki - na jej prawym zboczach, w odległości ok. 200 m na północ od drogi Wąchock - Parszów - Skarżysko.

Określenie położenia zgodnie z mapą ewidencji gruntów:

Województwo: świętokrzyskie,

Powiat: starachowicki,

Jednostka ewidencyjna: Wąchock - Obszar Wiejski,

Obręb ewidencyjny: Parszów,

Działki nr 578 i 580.

§ 2. Wymieniony w § 1 obiekt podlega szczególnej ochronie prawnej polegającej na zakazie:

- niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru,
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem obiektów związanych z zabezpieczeniem przeciwszor-

- mowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych,
- uszkodzania i zanieczyszczania gleby,
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej,
- zmiany sposobu użytkowania ziemi,
- umieszczania tablic reklamowych,
- umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką,
- wydobywania do celów gospodarczych skał w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Wąchock.

§ 4. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego oraz zamieszczeniu na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miasta i Gminy Wąchock.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego.

Przewodniczący Rady Miejskiej: M. Kowalik

238

UCHWAŁA Nr XXXI/215/05 RADY GMINY BIELINY

z dnia 30 listopada 2005r.

w sprawie pozbawienia statusu drogi gminnej nr 1520024 w miejscowości Czaplów - ul. Brzozowej

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2001 roku Nr. 142 poz. 1591 z późniejszymi zmianami), w związku art. 7 ust. 2 i art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 marca 1985r. o drogach publicznych (tj. Dz. U. z 2004r. Nr 204 poz. 2086 z późniejszymi zmianami), Rada Gminy uchwala co następuje:

§ 1. Pozbawia się kategorii drogi gminnej Nr 1520024 o długości 450 mb w miejscowości Czaplów - ul Brzozową

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego.

Przewodniczący Rady Gminy: K. Borowiecki

239

UCHWAŁA Nr XXXI/216/2005 RADY GMINY BIELINY

z dnia 30 listopada 2005r.

w sprawie przyjęcia Programu Współpracy Gminy Bieliny z Organizacjami Pozarządowymi w roku 2006

Na podstawie: art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2001r., Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) oraz art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2003r., Nr 96, poz. 873 z późn. zm.), Rada Gminy Bieliny uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Współpracy Gminy Bieliny z Organizacjami Pozarządowymi w roku 2006, w brzmieniu jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2.1. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gmin Bieliny.

2. Upoważnia się Wójta Gminy do powołania w drodze zarządzenia Koordynatora Programu Współpracy spośród właściwych merytorycznie pracowników Urzędu Gminy Bieliny.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie w ciągu 14 dni od ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego, z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2006r.

Przewodniczący Rady Gminy: K. Borowiecki

Załącznik do uchwały Nr XXXI/216/2005
Rady Gminy Bieliny
z dnia 30 listopada 2005r.

Program Współpracy Gminy Bieliny z Organizacjami Pozarządowymi w roku 2006

Wstęp

Samorząd Gminy Bieliny dąży w swych działaniach do równomiernego rozwoju Gminy oraz poprawy warunków życia jego mieszkańców. Efektywne zarządzanie nie jest możliwe bez współudziału i akceptacji ze strony obywateli. Społeczna aktywność lokalnych inicjatyw obywatelskich przyczynia się do pełniejszego zaspokajania potrzeb wspólnoty oraz do rozwoju poczucia odpo-

wiedzialności za przyszłość Gminy. Nieodzownym zatem elementem sprawnego zarządzania jest zwiększenie bezpośredniego udziału mieszkańców w tworzeniu i realizacji lokalnej polityki społecznej. Zasady współdziałania władz samorządowych z przedstawicielstwami lokalnych organizacji obywatelskich zawiera Program Współpracy Gminy Bieliny z Organizacjami Pozarządowymi w roku 2006.

Rozdział I Postanowienia ogólne

1. Ilekroć w niniejszej Uchwale mowa jest o:
  - a. Programie - należy przez to rozumieć Program Współpracy Gminy Bieliny z Organizacjami Pozarządowymi w 2006 roku
  - b. Ustawie - należy przez to rozumieć ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873)
  - c. Organizacjach Pozarządowych - należy przez to rozumieć organizacje, osoby prawne i jednostki organizacyjne, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy
2. Program jest elementem długofalowej strategii rozwoju Gminy, zwłaszcza w zakresie realizowanej lokalnej polityki społecznej.
3. Nadrzędnym celem Programu jest zapewnienie efektywnego wykonywania zadań własnych Gminy wynikających z przepisów prawa, poprzez włączenie organizacji pozarządowych w realizację tych zadań.
4. Program określa, formy, zasady, zakres współpracy organów samorządowych Gminy Bieliny z organizacjami pozarządowymi, a także priorytety realizowanych zadań publicznych.

Rozdział II Zasady współpracy

1. Podstawowym kryterium decydującym o podjęciu współpracy z Organizacjami Pozarządowymi jest prowadzenie przez nie działalności na terenie Gminy Bieliny lub na rzecz jej mieszkańców.
2. Współpraca realizowana jest w oparciu o zasadę pomocniczości, jawności, efektywności, uczciwej konkurencji, partnerstwa i suwerenności stron, a wzajemne oddziaływania regulują przepisy prawa.
3. Zlecenie realizacji zadań publicznych Organizacjom Pozarządowym odbywa się po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert, ogłoszanego i przeprowadzonego w oparciu o przepisy ustawy, chyba, że przepisy odrębne przewidują odrębny tryb zlecenia zadań. Jeżeli dane zadanie można zrealizować efektywniej, powierzenie może nastąpić w innym trybie, w szczególności w trybie określonym w przepisach o zamówieniach publicznych, przy porównywalności metod kalkulacji, kosztów oraz porównywalności opodatkowania.
4. O kolejności i rozmiarze realizowanych zadań decydują priorytety przyjęte w rozdziale IV Programu.
5. Realizatorami współpracy ze strony Gminy są w szczególności:
  - a. Rada Gminy Bieliny i jej komisje w zakresie:
    - określania strategii rozwoju Gminy, ze szczególnym uwzględnieniem szeroko rozumianej polityki społecznej,
    - nawiązywania merytorycznej współpracy z organizacjami pozarządowymi,
    - utrzymywania kontaktów pomiędzy poszczególnymi komisjami stałymi, a Organizacjami Pozarządowymi, realizującymi zadania w obszarach będących jednocześnie obszarami działań komisji.
  - b. Wójt Gminy Bieliny w zakresie:
    - realizacji zadań wynikających z Programu poprzez ogłaszanie otwartych konkursów ofert w celu powierzenia lub wsparcia realizacji zadania i przekazania odpowiednich na ten cel środków w ramach budżetu,
    - kontroli i oceny stanu realizacji zleconego zadania pod względem efektywności i jakości przy pomocy swego Zastępcy, Sekretarza Gminy, Skarbnika Gminy, Kierowników gminnych jednostek organizacyjnych i Kierowników referatów Urzędu Gminy Bieliny oraz osób zajmujących samodzielne stanowiska pracy.
- c. Koordynatora Programu Współpracy w zakresie:
  - utrzymywania bezpośrednich, stałych kontaktów między władzami samorządowymi, a Organizacjami Pozarządowymi w celu ułatwienia bieżącego przepływu informacji,
  - koordynacji współpracy służb Urzędu Gminy z Organizacjami Pozarządowymi,
  - doradztwa władzom Gminy w sprawach dotyczących sektora pozarządowego,
  - udzielania Organizacjom Pozarządowym wsparcia poprzez bieżące doradztwo, organizowanie spotkań, szkoleń,
  - publikowania informacji o działaniach Organizacji Pozarządowych Gminy Bieliny w zgodzie z ustalonym regulaminem,
  - kreowania koncepcji współpracy między Gminą a Organizacjami Pozarządowymi,
  - monitoringu i ewaluacji Programu.
6. Realizatorami współpracy ze strony Organizacji Pozarządowych są zgłoszone w rejestrach ich organy statutowe.

Rozdział III Formy współpracy

1. Współdziałanie Gminy Bieliny z Organizacjami Pozarządowymi obejmuje współpracę o charakterze finansowym i pozafinansowym.
2. Współpraca finansowa polega na zleceniu realizacji zadań Gminy Bieliny Organizacjom Pozarządowym poprzez:
  - a) powierzenie wykonania zadania publicznego wraz z udzieleniem dotacji na jego realizację
  - b) wsparcie wykonania zadania publicznego wraz z udzieleniem dotacji na częściowe dofinansowanie jego realizacji
3. Współpraca pozafinansowa polega na
  - a) wzajemnym informowaniu się o planowanych kierunkach działalności poprzez:
    - I. utworzenie strony internetowej na portalu gminnym, umożliwiającej prezentację bielińskich Organizacji Pozarządowych
    - II. przekazywanie za pomocą technologii komputerowej, lokalnych mediów oraz za pośrednictwem tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy Bieliny bieżących informacji związanych z realizacją Programu.
    - III. zapoznanie Organizacji Pozarządowych z obszarami działań, w które mogą się włączyć jako realizatorzy powierzonych przez Gminę zadań.
    - IV. bieżące informowanie o sesjach Rady Gminy i posiedzeniach komisji, podczas których omawiane będą zagadnienia związane z działalnością statutową Organizacji Pozarządowych w zakresie realizowania zadań publicznych.
    - V. przekazywanie Koordynatorowi Programu Współpracy kompleksowych wniosków, opinii, uwag dotyczących bieżącej realizacji Programu.
  - b) konsultowaniu aktów prawnych w dziedzinach dotyczących statutowej działalności pożytku publicznego Organizacji Pozarządowych poprzez:
    - I. udział przedstawicieli Organizacji Pozarządowych i władz samorządowych w spotkaniach, mających na celu merytoryczne diagnozowanie potrzeb społeczności lokalnej.
  - II. udostępnianie Organizacjom Pozarządowym projektów uchwał z dziedzin związanych z ich statutową działalnością.
  - c) tworzeniu wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym, skupiających przedstawicieli władz Gminy i Organizacji Pozarządowych w celu:
    - I. definiowania priorytetowych dla Gminy obszarów problemowych, w rozwiązanie których, Organizacje Pozarządowe mogą włączyć się jako realizator zadania.
    - II. opiniowania ofert konkursowych, poprzez włączenie przedstawicieli Organizacji Pozarządowych w skład komisji opiniującej.
  - d) inne formy współpracy mogą być realizowane poprzez:
    - I. inicjowanie działań aktywizujących i integrujących bielińskie Organizacje Pozarządowe.
    - II. udostępnianie Organizacjom Pozarządowym lokali na spotkania ogólnodostępne związane z realizacją Programu.
    - III. bieżące poradnictwo i pomoc w organizowaniu szkoleń, mających na celu zwiększenie profesjonalizacji działań bielińskich Organizacji Pozarządowych.
    - IV. prowadzenie działalności promocyjnej i informacyjnej dotyczącej wspólnych przedsięwzięć Gminy i Organizacji Pozarządowych
    - V. merytoryczną pomoc w nawiązywaniu kontaktów z organizacjami pozarządowymi spoza Bielin.
    - VI. umożliwienie Organizacjom Pozarządowym publikowania istotnych wiadomości, komunikatów w „Gazecie Bielińskiej”, z zachowaniem obowiązujących regulacji prawnych

Rozdział IV Lista zagadnień priorytetowych

1. Rada Gminy Bieliny, na podstawie Strategii Rozwoju Gminy Bieliny przyjętej Uchwałą nr XIV/2000 Rady Gminy Bieliny z dnia 27 marca 2000r. w sprawie zatwierdzenia programu gospodarczego, Uchwały nr XXX/202/2005 Rady Gminy Bieliny z dnia 16 listopada 2005r. w sprawie ustalenia listy zagadnień priorytetowych Programu Współpracy Gminy Bieliny z Organizacjami Pozarządowym w roku 2006 oraz określenia zakresu zadań na rok 2006, w realizację których mogą włączyć się organizacje pozarządowe oraz analiz własnych i złożonych wniosków Organizacji Pozarządowych, uznaje, że do zagadnień priorytetowych, przeznaczonych do realizacji w roku 2006 należą:

- a. promowanie zatrudnienia i przedsiębiorczości;
  - b. wspieranie systemu pomocy społecznej;
  - c. ograniczanie marginalizacji i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu;
  - d. wspieranie organizacji ubiegających się o pozyskanie funduszy ze źródeł zewnętrznych, w tym ze źródeł Unii Europejskiej;
  - e. upowszechnianie kultury fizycznej, w tym prowadzenie sportowych szkoleń dzieci i młodzieży oraz rozwój bazy sportowo-rekreacyjnej;
  - f. promocja zdrowego trybu życia i działań z zakresu profilaktyki uzależnień;
  - g. ochrona środowiska naturalnego;
  - h. przedsięwzięcia kulturalne mające szczególnie na celu wzbogacanie oferty kulturalnej Gminy oraz promocję lokalnych twórców;
  - i. przedsięwzięcia mające na celu promocję potencjału turystycznego Gminy i wsparcie rozwoju bazy turystycznej na terenie Gminy.
2. Lista zagadnień, wymienionych w pkt. 1, informuje partnerów Programu o podstawowych priorytetowych kierunkach działań w roku 2006, jednak nie stanowi jedynego kryterium podjęcia współpracy. Do pozostałych kryteriów należą: wiarygodność, wykazana efektywność i skuteczność w realizacji założonych celów, nowatorstwo metod działania oraz posiadane zasoby.
  3. Organizacja Pozarządowa może z własnej inicjatywy złożyć ofertę realizacji zadania publicznego, również takiego, które jest już realizowane w inny sposób, w tym przez organy administracji publicznej. W zakresie rozpatrzenia takiej oferty stosuje się odpowiednio przepisy ustawy.

Rozdział V **Postanowienia końcowe**

1. Program reguluje zasady współdziałania władz samorządowych z Organizacjami Pozarządowymi w roku 2006.
2. Wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań publicznych określa uchwała budżetowa Gminy Bieliny na rok 2006.
3. Tryb postępowania o udzielenie dotacji, sposób jej rozliczania oraz sposób kontroli wykonania zleconego zadania określa ustawa oraz odrębna uchwała Rady Gminy.
4. Organizacja pozarządowa w okresie otrzymywania dotacji jest zobowiązana do zamieszczenia w swoich materiałach informacyjnych zapisu o finansowaniu lub dofinansowaniu zadania przez Samorząd Gminy Bieliny.
5. Rada Gmina w terminie do 31 października 2006r. uchwali listę zagadnień priorytetowych na kolejny rok budżetowy. Określony zostanie też zakres zadań na rok 2007 w realizację, których mogą włączyć się Organizacje Pozarządowe.
6. Koordynator Programu, na podstawie ankiet rozproszonych wśród wszystkich działających na terenie Gminy Bieliny organizacji pozarządowych, dokonuje oceny realizacji Programu. Wnioski z analizy ankiet Koordynator Programu przedstawia Wójtowi Gminy, w terminie do 15 listopada 2006r., celem ich uwzględnienia w projekcie Programu współpracy Gminy Bieliny z organizacjami pozarządowymi w roku 2007.
7. W terminie do 30 listopada 2006 roku Rada Gminy uchwali roczny Program Współpracy Samorządu Gminy Bieliny z Organizacjami Pozarządowymi na rok 2007.
8. Koordynator Programu Współpracy, po zasięgnięciu opinii właściwych komisji Rady Gminy, Kierowników gminnych jednostek organizacyjnych oraz właściwych merytorycznie pracowników Urzędu Gminy Bieliny przedstawi Radzie Gminy w terminie do 31 marca 2007r. sprawozdanie z realizacji Programu za rok 2006 w zakresie merytorycznej współpracy władz samorządowych z bielińskimi Organizacjami Pozarządowymi oraz wnioskami wynikającymi z tej współpracy.
9. Zasady współpracy władz samorządowych z organizacjami pozarządowymi przy tworzeniu rocznych planów współpracy reguluje odrębna procedura stanowiąca załącznik do niniejszego programu.

Załącznik Nr 1
do Programu współpracy Gminy Bieliny
z organizacjami pozarządowymi w roku 2006

Procedura współpracy władz samorządowych z organizacjami pozarządowymi przy tworzeniu rocznych planów współpracy

- I. Cel procedury
Celem procedury jest określenie szczegółowych zasad udziału przedstawicieli organizacji pozarządowych przy tworzeniu rocznych planów współpracy.
- II. Osoba odpowiedzialna za procedurę: osoba zajmująca się obsługą prawną Urzędu Gminy.

III. Przebieg procedury:

1. Organizacje pozarządowe mogą przedłożyć do 30 września 2006r. właściwej komisji Rady i Wójtowi propozycje dotyczące priorytetów oraz potrzeb finansowych w zakresie realizacji zdań Gminy przez podmioty na przyszły rok budżetowy.
2. Przed wniesieniem pod obrady Rady Gminy Programu Współpracy Gminy Bieliny z

organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2007, zostanie zorganizowane spotkanie z podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego poświęcone projektowi Programu w roku 2007 i realizacji Programu za rok 2006.

240

UCHWAŁA Nr XXXI/217/2005 RADY GMINY BIELINY

z dnia 30 listopada 2005r.

w sprawie zmian w Statucie Gminy Bieliny

Na podstawie art. 169 ust. 4 ustawy z dnia 2 kwietnia 1997r. - Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 78, poz. 483) oraz art. 3 ust. 1, art. 18 ust. 2 pkt 1) i art. 22 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2001r., nr 142, poz. 1591 z p. zm.), Rada Gminy uchwala co następuje:

§ 1. Wprowadza się następujące zmiany w Statucie Gminy Bieliny przyjętym uchwałą nr IV/30/2003 Rady Gminy Bieliny z dnia 28 lutego 2003r.:

1. § 87 ust. 1 Statutu Gminy Bieliny otrzymuje nowe brzmienie: „Kontroli kompleksowej do-

konuje Komisja Rewizyjna w składzie co najmniej 3 członków.”

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bieliny.

§ 3.1. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego.

2. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego, Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Bieliny.

Przewodniczący Rady Gminy: K. Borowiecki

241

UCHWAŁA Nr XX/162/05 RADY GMINY W IMIELNIE

z dnia 29 grudnia 2005r.

zmieniająca uchwałę Nr XIX/157/05 Rady Gminy w Imielnie z dnia 13 grudnia 2005 roku w sprawie obniżenia średniej ceny sprzedaży drewna przyjmowanej jako podstawa obliczenia podatku leśnego na obszarze Gminy Imielno

Na podstawie art. 18 ust. 1 pkt. 8, art. 40 ust. 1, art. 41 ust. 1 i art. 42 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591; zm. z 2002r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806; z 2003r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568; z 2004r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203, Nr 167, poz. 1759, Nr 172, poz. 1441) oraz art. 4 ust. 1 i 4 ustawy z

dnia 30 października 2002 roku o podatku leśnym (Dz. U. Nr 200, poz. 1682; zm. z 2003r. Nr 216, poz. 1826; z 2005r. Nr 143, poz. 1199, Nr 164, poz. 1365) Rada Gminy uchwala, co następuje:

§ 1. W § 1 uchwały Nr XIX/157/05 Rady Gminy w Imielnie z dnia 13 grudnia 2005 roku w sprawie obniżenia średniej ceny sprzedaży drewna przyjmowanej jako podstawa obliczenia podatku

leśnego na obszarze Gminy Imielno po liczbie „131,00 zł” dodaje się wyrazy „za m³”.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego i

podaniu do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego i ma zastosowanie od roku podatkowego 2006.

Przewodniczący Rady Gminy: E. Miśkiewicz

242

UCHWAŁA Nr XX/163/05 RADY GMINY W IMIELNIE

z dnia 29 grudnia 2005r.

zmieniająca uchwałę Nr XIX/154/05 Rady Gminy w Imielnie z dnia 13 grudnia 2005 roku w sprawie określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 8, art. 40 ust. 1, art. 41 ust. 1 i art. 42 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591; zm. z 2002r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806; z 2003r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568; z 2004r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203, Nr 167, poz. 1759, Nr 172, poz. 1441) w związku z art. 8, art. 10 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity z 2002r. Dz. U. Nr 9, poz. 84, Nr 200, poz. 1683; z 2003r. Nr 96, poz. 874, Nr 110, poz. 1039; Nr 188, poz. 1840, Nr 200, poz. 1953, Nr 203, poz. 1966; z 2004r. Nr 92, poz. 880 i 884, Nr 96, poz. 959, Nr 123, poz. 1291; z 2005r. Nr 130, poz. 1087, Nr 164, poz. 1365, Nr 167, poz. 1399, Nr 169, poz. 1419) Rada Gminy uchwala, co następuje:

§ 1. W załączniku Nr 1 uchwały Nr XIX/154/05 Rady Gminy w Imielnie z dnia 13 grudnia

2005 roku w sprawie określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych w wierszu L.p. 7.1.2. po wyrazach „od 16 do 30 miejsc” dodaje się wyraz „włącznie”, w wierszu L.p. 7.1.3. skreśla się wyrazy „równa lub”.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego i podaniu do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego i ma zastosowanie od roku podatkowego 2006.

Przewodniczący Rady Gminy: E. Miśkiewicz

243

UCHWAŁA Nr XI/69/05 RADY GMINY W MORAWICY

z dnia 29 listopada 2005r.

w sprawie zmian budżetu gminy na 2005 rok

Na podstawie art. 18 ust. 1 i 2 pkt 4, art. 51 ust. 1, art. 58 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity z 2001r. Dz. U. Nr 142, poz. 1591 z późn. zmianami), art. 109, 124 ustawy z dnia 2 listopada 1998n r. o finansach

publicznych (tekst jednolity z 2003r. Dz. U. Nr 15, poz. 148 z późn. zm.) - Rada Gminy w Morawicy uchwala co następuje:

<p>§ 1. Zmniejsza się dochody gminy o kwotę 3.811.503 zł</p> <p>W tym: zwiększa się o kwotę 422.727 zł</p> <p>Dz. 010, rozdz. 01010 § 0580 o kwotę 571 zł</p> <p>Dz. 010, rozdz. 01010 § 0970 o kwotę 229 zł</p> <p>Dz. 010, rozdz. 01010 § 6290 o kwotę 52.543 zł</p> <p>Dz. 600, rozdz. 60016 § 6610 o kwotę 20.000 zł</p> <p>Dz. 700, rozdz. 70005 § 0870 o kwotę 18.000 zł</p> <p>Dz. 700, rozdz. 70005 § 0920 o kwotę 245 zł</p> <p>Dz. 750, rozdz. 75023 § 0690 o kwotę 4.483 zł</p> <p>Dz. 750, rozdz. 75095 § 0830 o kwotę 64.612 zł</p> <p>Dz. 750, rozdz. 75095 § 0960 o kwotę 1.400 zł</p> <p>Dz. 756, rozdz. 75615 § 0910 o kwotę 3.000 zł</p> <p>Dz. 756, rozdz. 75616 § 0360 o kwotę 5.000 zł</p> <p>Dz. 756, rozdz. 75616 § 0430 o kwotę 1.300 zł</p> <p>Dz. 756, rozdz. 75616 § 0500 o kwotę 25.000 zł</p> <p>Dz. 756, rozdz. 75616 § 0910 o kwotę 4.000 zł</p> <p>Dz. 756, rozdz. 75618 § 0410 o kwotę 6.000 zł</p> <p>Dz. 756, rozdz. 75618 § 0460 o kwotę 43.305 zł</p> <p>Dz. 756, rozdz. 75618 § 0480 o kwotę 11.076 zł</p> <p>Dz. 756, rozdz. 75618 § 0490 o kwotę 1.900 zł</p> <p>Dz. 756, rozdz. 75618 § 0910 o kwotę 11.000 zł</p> <p>Dz. 756, rozdz. 75621 § 0020 o kwotę 20.000 zł</p> <p>Dz. 758, rozdz. 75801 § 2920 o kwotę 50.000 zł</p> <p>Dz. 758, rozdz. 75814 § 0920 o kwotę 10.000 zł</p>	<p>Dz. 801, rozdz. 80104 § 0830 o kwotę 10.000 zł</p> <p>Dz. 801, rozdz. 80195 § 2030 o kwotę 200 zł</p> <p>Dz. 852, rozdz. 85203 § 2010 o kwotę 6.400 zł</p> <p>Dz. 852, rozdz. 85219 § 2030 o kwotę 5.200 zł</p> <p>Dz. 854, rozdz. 85415 § 2030 o kwotę 40.516 zł</p> <p>Dz. 900, rozdz. 90015 § 6290 o kwotę 5.747 zł</p> <p>Dz. 921, rozdz. 92118 § 0830 o kwotę 600 zł</p> <p>Dz. 921, rozdz. 92195 § 0960 o kwotę 400 zł</p> <p>Zmniejsza się o kwotę 4.234.230 zł</p> <p>W tym:</p> <p>Dz. 010, rozdz. 01010 § 6298 o kwotę 3.431.550 zł</p> <p>Dz. 010, rozdz. 01010 § 6299 o kwotę 457.540 zł</p> <p>Dz. 020, rozdz. 02095 § 0750 o kwotę 9.973 zł</p> <p>Dz. 400, rozdz. 40095 § 6290 o kwotę 48.397 zł</p> <p>Dz. 600, rozdz. 60016 § 0690 o kwotę 200 zł</p> <p>Dz. 700, rozdz. 70005 § 0470 o kwotę 30.000 zł</p> <p>Dz. 700, rozdz. 70005 § 0970 o kwotę 1.000 zł</p> <p>Dz. 750, rozdz. 75023 § 0970 o kwotę 15.870 zł</p> <p>Dz. 750, rozdz. 75095 § 2708 o kwotę 57.100 zł</p> <p>Dz. 756, rozdz. 75615 § 0340 o kwotę 10.000 zł</p> <p>Dz. 756, rozdz. 75615 § 0500 o kwotę 40.000 zł</p> <p>Dz. 756, rozdz. 75616 § 0320 o kwotę 30.000 zł</p> <p>Dz. 756, rozdz. 75616 § 0340 o kwotę 100.000 zł</p> <p>Dz. 756, rozdz. 75616 § 0450 o kwotę 2.600 zł</p>
--	--

§ 2. W planie wydatków dokonuje się zmian:

Dz.	Rozdz.	§	Nazwa	Zmniejsza się	Zwiększa się
1	2	3	4	5	6
010			Rolnictwo i łowiectwo	4.959.030,12	2.600,00
	01010		Infrastruktura wodociągowa i sanitacyjna wsi	4.959.030,12	2.600,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	83.630,12	
			Budowa kanalizacji sanitarnej w Lisowie	83.630,12	
		6052	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych - współfinansowanie programów realizowanych ze środków bezzwrotnych pochodzących z Unii Europejskiej		2.600,00
			Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami w m. Nida, Bilcza		2.600,00
		6058	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych - finansowanie programów i projektów ze środków funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności oraz z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej	3.431.550,00	
			Budowa wodociągu w Bilczy - Dąbrowa i Dębskiej Woli	400.650,00	
			Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Kuby Młyny	555.900,00	
			Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Brudzów Zaborze	1.275.000,00	
			Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Bilcza i Dębska Wola	1.200.000,00	
		6059	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych - współfinansowanie programów i projektów ze środków funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności oraz z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej	1.443.850,00	
			Budowa wodociągu w Bilczy - Dąbrowa i Dębskiej Woli	133.550,00	
			Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Kuby Młyny	185.300,00	
			Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Brudzów Zaborze	725.000,00	
			Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Bilcza i Dębska Wola	400.000,00	
600			Transport i łączność	80.000,00	63.500,00
	60014		Drogi publiczne powiatowe	80.000,00	63.500,00
		2320	Dotacje celowe przekazane dla powiatu na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego - Remont drogi powiatowej na odcinku Lisów-Brody		63.500,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	80.000,00	
			Modernizacja drogi Lisów	80.000,00	
754			Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa		7.900,00
	75412		Ochotnicze Straże Pożarne		7.900,00

1	2	3	4	5	6
		2820	Dotacja celowa z budżetu na finansowanie bądź dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom - OSP Bilcza 1.000,00 - OSP Morawica 1.100,00 - OSP Wola Morawicka 1.200,00		3.300,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia - OSP Radomice		2.600,00
		4300	Zakup usług pozostałych - OSP Obice		2.000,00
801			Oświata i wychowanie		60.240,00
	80110		Gimnazja		50.000,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia - Brzeziny		30.000,00
		4240	Zakup pomocy naukowych, dydaktycznych i książek - Morawica		20.000,00
	80104		Przedszkola		10.000,00
		4240	Zakup pomocy naukowych, dydaktycznych i książek		10.000,00
	80195		Pozostała działalność		240,00
		3030	Różne wydatki na rzecz osób fizycznych		240,00
851			Ochrona zdrowia		11.076,00
	85154		Przeciwdziałanie alkoholizmowi		11.076,00
		3110	Świadczenia społeczne		4.000,00
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe		3.000,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia		2.000,00
		4300	Zakup usług pozostałych		2.076,00
852			Pomoc społeczna		11.600,00
	85203		Ośrodki wsparcia - zlecone		6.400,00
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników		3.387,00
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne		617,00
		4120	Składki na Fundusz Pracy		84,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia		2.312,00
	85219		Ośrodki Pomocy Społecznej - własne		5.200,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia		2.200,00
		4300	Zakup usług pozostałych		3.000,00
854			Edukacyjna opieka wychowawcza		40.516,00
	85415		Pomoc materialne dla uczniów		40.516,00
		3240	Stypendia dla uczniów		40.516,00
900			Gospodarka komunalna i ochrona środowiska		243.000,60
	90001		Gospodarka ściekowa i ochrona wód		230.000,60
		6056	Wydatki inwestycyjnej jednostek budżetowych - współfinansowanie innych środków bezzwrotnych		230.000,60
			Budowa kanalizacji w Bilczy - Osiedle Dąbrowa		16.353,00
			Budowa kanalizacji Bilcza Os. Podsukowie		22.149,60
			Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Brudzów Zaborze		70.403,00
			Budowa kanalizacji w m. Kuby Młyny		22.678,00
			Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Dębska Wola		30.222,00
			Budowa kanalizacji sanitarnej w Lisowie		68.195,00
	90015		Oświetlenie ulic, placów i dróg		13.000,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych		13.000,00
			Oświetlenie ul. Cyprysowej w Bilczy		8.500,00
			Oświetlenie parkingu w Morawicy		4.500,00
926			Kultura fizyczna i sport		787.094,52
	92601		Obiekty sportowe		787.094,52
		6059	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych - współfinansowanie programów i projektów realizowanych ze środków z funduszy strukturalnych Funduszu Spójności oraz Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej		787.094,52
			Budowa krytej pływalni		787.094,52
			Ogółem	5.039.030,12	1.227.527,12

§ 3. Zmienia się załącznik Nr 1 do uchwały Nr IX/65/05 Rady Gminy w Morawicy z dnia 28 października 2005r.r. w sprawie zmian budżetu gminy na 2005r., który otrzymuje brzmienie zgodnie z zał. Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 4. Zmienia się załącznik Nr 1 a do uchwały Nr IX/65/05 Rady Gminy w Morawicy z dnia 28 października 2005r. w sprawie zmian budżetu

gminy na 2005r., który otrzymuje brzmienie zgodnie z zał. Nr 1 a do niniejszej uchwały.

§ 5. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Morawica

§ 6. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego.

Przewodniczący Rady Gminy: *J. Wojtyś*

Załączniki do uchwały Nr XI/69/05
Rady Gminy w Morawicy
z dnia 29 listopada 2005r.

Załącznik Nr 1

Wydatki inwestycyjne na okres roku budżetowego 2005 roku

L.P.	Zadanie inwestycyjne	Jednostka organizacyjna realizująca program lub koordynująca jego wykonanie	Dział	Rozdział	Łączne nakłady finansowe (w roku budżetowym)	Źródła finansowanie wydatków:			
						dochody własne	dotacje	kredyty i pożyczki	środki z innych źródeł
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Ogrodzenie zbiornika wodnego w Dębskiej Woli	Urząd Gminy	010	01010	5 000	5 000			
2	P.T - infrastruktura Osiedla „Bieleckie Młyny”	Urząd Gminy	010	01010	3 500	3 500			
3	Budowa wodociągu - Osiedle Bieleckie Młyny	Urząd Gminy	010	01010	50 000	50 000			
4	P.T. - budowa infrastruktury technicznej Osiedle „Przy Obwodzie” w Brzezinach	Urząd Gminy	010	01010	3 500	3 500			
5	Kanalizacja sanitarna - przyłącza w Bilczy ul. Cisowa	Urząd Gminy	010	01010	5 400	5 400			
6	P.T. - infrastruktura Osiedla „Nad Zalewem” w Brzezinach	Urząd Gminy	010	01010	3 500	3 500			
7	Wodociąg w Nidzie	Urząd Gminy	010	01010	15 000	15 000			
8	Odwodnienie terenów i dróg w Piasecznej Górcie, Bileckich Młynach, Morawicy i Bilczy - PT.	Urząd Gminy	010	01010	80 000	80 000			
9	Budowa infrastruktury technicznej w Piasecznej Górcie - osiedle „Na Stoku”	Urząd Gminy	010	01010	10 000	10 000			
10	Koncepcja zaopatrzenia w wodę północnej części gminy	Urząd Gminy	010	01010	12 000	12 000			
11	P.T. - wodociągu północnej części gminy	Urząd Gminy	010	01010	50 000	50 000			
	Razem dział 010				237 900	237 900			
12	Budowa gazociągu w Morawicy	Urząd Gminy	400	40095	3 279	3 279			
	Razem dział 400				3 279	3 279			
13	Ciąg pieszo-jezdny wraz z przebudową sieci telekomunikacyjnej w obrębie działki 800/1 w msc. Brzezi-ny, gm. Morawica	Urząd Gminy	600	60011	116 423	116 423			
14	Chodnik w Woli Morawickiej przy drodze krajowej - PT	Urząd Gminy	600	60011	10 000	10 000			
15	Chodnik przy drodze w Brzezinach	Urząd gminy	600	60013	150 000	150 000			
16	Modernizacja dróg powiatowych (Obice, Chmielowice ul. Spacerowa, Zbrza)	Urząd Gminy	600	60014	270 400	270 400			
17	Chodnik w Morawicy ul. Spacerowa	Urząd Gminy	600	60014	50 000	50 000			
18	Chodnik przy drodze powiatowej Nr 03695 w m. Morawica - P.T.	Urząd Gminy	600	60014	7 198	7 198			
19	Wykonanie rowu odwadniającego na osiedlu „ECHO” - Bilcza	Urząd Gminy	600	60016	20 000	20 000			
20	Przepusty na rowie w m. Bilcza - PT	Urząd Gminy	600	60016	3 660	3 660			
21	Ulice na Osiedlu Podsukowie w Bilczy	Urząd Gminy	600	60016	10 000	10 000			
22	Budowa drogi gminnej ul. Osikowa w m. Bilcza	Urząd Gminy	600	60016	70 000	70 000			
23	Drogi w Bilczy (ul. Osikowa, Modrzewiowa, Spacerowa, Czeremchy, Krótka, Jodłowa, Szkolna, Różana) - P.T	Urząd Gminy	600	60016	10 000	10 000			
24	Budowa ul. Spacerowej w Bilczy	Urząd Gminy	600	60016	100 000	100 000			
25	Parking w Brzezinach	Urząd Gminy	600	60016	8 395	8 395			
26	Droga Bilcza ul. Sokola	Urząd Gminy	600	60016	20 000	20 000			
27	Droga w Brudzowie (P. Lasak)	Urząd Gminy	600	60016	10 000	10 000			
28	Budowa drogi publicznej i urządzeń infrastruktury technicznej w Brzezinach	Urząd Gminy	600	60016	4 500	4 500			

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
29	Przepust Dyminy Granica (Janaszek)	Urząd Gminy	600	60016	20 000	20 000			
30	Budowa ul. Kasztanowej w Morawicy	Urząd Gminy	600	60016	100 000	100 000			
31	P.T. - drogi w Morawicy ul. Złota i Diamentowa	Urząd Gminy	600	60016	10 000	10 000			
32	Budowa ulicy Dębowej w Morawicy	Urząd Gminy	600	60016	100 000	100 000			
33	Odbudowa parkingu w Lisowie	Urząd Gminy	600	60016	48 000	48 000			
34	Parking w Obicach	Urząd Gminy	600	60016	15 000	15 000			
35	Chodnik dla pieszych w Woli Morawickiej - przy drodze publicznej	Urząd Gminy	600	60016	4 000	4 000			
36	Wykonanie rowów odwadniających w gminie	Urząd gminy	600	60016	230 000	230 000			
37	Modernizacja dróg dojazdowych do gruntów rolnych	Urząd Gminy	600	60016	30 056	10 056	20 000		
38	Obudowa drogi gminnej ul. Przemysłowa w Brzezinach	Urząd Gminy	600	60078	145 805,24	65 805,24	80 000		
Razem dział 600					1 563 437,24	1 463 437,24	100 000		
39	Budowa gminnego placu rekreacyjno-sportowego w Bilczy	Urząd Gminy	630	63003	26 000	26 000			
40	Projekt budowlany pawilonu handlowego na działce gminnej Nr 339/3 w Morawicy	Urząd Gminy	630	63003	9 000	9 000			
Razem dział 630					35 000	35 000			
41	Zakup gruntów pod zbiornik wodny w Morawicy	Urząd Gminy	700	70005	500 400	500 400			
42	Zakup gruntów pod drogę w Morawicy	Urząd Gminy	700	70005	10 100	10 100			
43	Zakup gruntów pod rów w Piasecznej Górcie	Urząd Gminy	700	70005	8 500	8 500			
44	Zakup nieruchomości na poszerzenie dróg w Radomicach	Urząd Gminy	700	70005	6 000	6 000			
45	Zakup gruntów pod przepompownię ścieków - kanalizacja Radomice	Urząd Gminy	700	70005	3 000	3 000			
Razem dział 700					528 000	528 000			
46	Opracowanie planu miejscowego dla Gminy Morawica	Urząd Gminy	710	71004	122 000	122 000			
47	Opracowanie zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	Urząd Gminy	710	71004	30 000	30 000			
48	Opracowanie decyzji o warunkach zabudowy	Urząd Gminy	710	71004	30 000	30 000			
Razem dział 710					182 000	18 2000			
49	Wykonanie elewacji budynku Urzędu Gminy oraz budynku gospodarczego w Morawicy	Urząd Gminy	750	75023	143 000	143 000			
50	Klimatyzacja Urzędu Gminy	Urząd Gminy	750	75023	11 000	11 000			
51	Zakup kserokopiarek	Urząd Gminy	750	75023	12 000	12 000			
52	Zakup sprzętu komputerowego oraz programów	Urząd Gminy	750	75023 75095	45800 500	45800 500			
Razem dział 750					212 300	212 300			
53	Dofinansowanie zakupu samochodu pożarniczego OSP Bilcza	Urząd Gminy	754	75412	10 000	10 000			
54	Budowa zbiornika p/poż w Dębskiej Woli	Urząd Gminy	754	75412	3 800	3 800			
55	Ogrodzenie placu gminnego OSP Wola Morawicka	Urząd Gminy	754	75412	2 500	2 500			
56	Budowa zbiornika p/poż w Zbrzy	Urząd Gminy	754	75412	2 000	2 000			
Razem dział 754					18 300	18 300			
57	Budowa boiska przy szkole w Radomicach	Urząd Gminy	801	80101	5 000	5 000			
58	Budowa boiska przy szkole w Chmielowicach	Urząd Gminy	801	80101	10 000	10 000			
Razem dział 801					15 000	15 000			
59	Wykonanie elewacji budynku Ośrodka Zdrowia w Morawicy	Urząd Gminy	851	85121	102 500	102 500			
Razem dział 851					102 500	102 500			
60	zakup zestawów komputerowych	Urząd Gminy	852	85212	540	540			
Razem dział 852					540	540			
61	Oświetlenie uliczne ul. Podsukowie w Bilczy	Urząd Gminy	900	90015	20 000	20 000			

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
62	Oświetlenie uliczne ul. Bukowa w Bilczy	Urząd Gminy	900	90015	6 000	6 000			
63	Oświetlenie ul. Osikowej w Bilczy	Urząd Gminy	900	90015	20 000	20 000			
64	Oświetlenie uliczne ul. Marmurowa w Bilczy	Urząd Gminy	900	90015	10 000	10 000			
65	Oświetlenie ul. Cyprysowej w Bilczy	Urząd Gminy	900	90015	8 500	8 500			
66	Oświetlenie parkingu w Morawicy	Urząd Gminy	900	90015	4 500	4 500			
67	Oświetlenie uliczne Obice Pastwiska	Urząd Gminy	900	90015	15 000	15 000			
68	Oświetlenie uliczne w Piasecznej Górcie	Urząd Gminy	900	90015	15 000	15 000			
69	Oświetlenie ulicy Wapiennej w Woli Morawickiej	Urząd Gminy	900	90015	25 000	25 000			
Razem dział 900					124 000	124 000			
70	Budowa GOK-u w Morawicy	Urząd Gminy	921	92109	10 000	10 000			
71	Oświetlenie placu zabaw w Zaborzu	Urząd Gminy	921	92109	13 300	13 300			
72	zakup kseropopiarki	Urząd Gminy	921	92116	3 600	3 600			
73	Kładka na rzece Czarna Nida w Morawicy	Urząd Gminy	921	92195	279 700	279 700			
74	Zagospodarowanie terenu muszli koncertowej	Urząd Gminy	921	92195	10 000	10 000			
Razem dział 921					316 600	316 600			
75	Barierki zabezpieczające na stadionie sportowym	Urząd Gminy	926	92604	10 000	10 000			
76	Modernizacja Klubu „Moravia”	Urząd Gminy	926	92604	21 000	21 000			
77	Ogrodzenie boiska sportowego - ul. Sciegiennego w Bilczy	Urząd Gminy	926	92605	15 000	15 000			
78	Budowa placu zabaw i boiska sportowego - Drochów Dolny	Urząd Gminy	926	92605	4 000	4 000			
79	Rozbudowa boiska i placu zabaw - Drochów Górny	Urząd Gminy	926	92605	5 000	5 000			
80	Urządzenie boiska w Kawczynie	Urząd Gminy	926	92605	10 000	10 000			
81	Boisko w m. Kuby Młynny	Urząd Gminy	926	92605	18 000	18 000			
82	Urządzenie placu zabaw w Łabędziowie	Urząd Gminy	926	92605	4 000	4 000			
83	Urządzenie boiska w Piasecznej Górcie	Urząd Gminy	926	92605	5 000	5 000			
84	Modernizacja boiska oraz placu zabaw w Woli Morawickiej	Urząd Gminy	926	92605	10 000	10 000			
85	Budowa Gminnego Centrum Sportowego - Wola Morawicka	Urząd Gminy	926	92605	5 000	5 000			
86	Urządzenie placu zabaw i boiska w Zbrzy	Urząd Gminy	926	92605	10 000	10 000			
Razem dział 926					117 000	117 000			
Ogółem:					3 455 856,24	3 355 856,24	100 000		

Załącznik Nr 1 a

Wydatki na wieloletnie programy inwestycyjne 2005 rok

Lp.	Program, jego cel i zadania (zadania inwestycyjne)	Jednostka organizacyjna realizująca program lub koordynująca	Dział	Okres realizacji programu	Łączne nakłady finansowe	Wysokość wydatków w roku budżetowym	Źródła finansowania wydatków:			Wysokość wydatków w roku 2006	Wysokość wydatków w roku 2007
							dochody własne	kredyty i pożyczki	środki z innych źródeł		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami w m. Łabędziów, Radomice I, Piaseczna Górka	urząd gminy	010	2003-2005	2 238 494,00	1 618 651,00	73 446,00		1.545.205 SAPARD		
2	Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami w m. Radomice I, Radomice II	urząd gminy	010	2004-2005	2 502 432,00	1 800 000,00	100 000,00		1.700.000 SAPARD		
3	Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami w m. Nida, Bilcza	urząd gminy	010	2004-2005	2 404 294,00	2 028 415,00	137 009,00	214 449,10	1.676.956,90 SAPARD		
4	Budowa zbiornika wodnego służącego regulacji przepływu rzeki i ochronie przed powodzią	urząd gminy	010	2004-2005	170 582,47	25 622,47	25 622,47				
Razem dział 010					7 315 802,47	5 472 688,47	336 077,47	214 449,10	4 922 161,90		
5	Budowa gazociągu w Bilczy - dokumentacja	urząd gminy	400	2005- 2006	150 000,00	50 000,00	50 000,00			100 000,00	
Razem dział 400					150 000,00	50 000,00	50 000,00			100 000,00	
6	Odbudowa drogi gminnej Bilcza ul. Bukowa	urząd gminy	600	2004-2005	334 676,00	331 176,00	127 855,65		203.320,35 SAPARD		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
7	Modernizacja - budowa drogi gminnej Bilcza ul. Cisowa odc. 567 mb wraz z chodnikiem z kostki	urząd gminy	600	2004-2005	748 182,35	744 682,35	132 771,54		539.921,30 EFRR 71.989,51 dotacja BP		
8	Odbudowa drogi gminnej Lisów Pagóry	urząd gminy	600	2004-2005	695 966,25	693 966,25	250 640,10		443.326,15 SAPARD		
9	Budowa ulicy Szkolnej w Morawicy oraz ulicy Wapiennej w Woli Morawickiej	urząd gminy	600	2004-2006	1 822 000,00	91 000,00	91 000,00			1 729 000,00	
10	Drogi w Morawicy: ul. Złota i Diamentowa	urząd gminy	600	2005-2006	2 500 000,00	433 344,00	65 001,60		325.008 EFRR 43.334,40 BP	1.549.992 EFRR 206.665,60 BP 309.998,40 BG	
11	Budowa drogi gminnej przez wieś Zaborze	urząd gminy	600	2004-2006	443 426,00	50 000,00	50 000,00			388 130,00	
	Razem dział 600				6 544 250,60	2 344 168,60	717 268,89		1 626 899,71	4 183 786,00	
12	Ścieżki rowerowe po terenie gminy	urząd gminy	630	2004-2007	425 530,00	50 000,00	50 000,00			150 000,00	175 500,00
	Razem dział 630				425 530,00	50 000,00	50 000,00			150 000,00	175 500,00
13	Budowa remizy strażackiej w Brudzowie	urząd gminy	754	2004-2006	514 199,00	107 000,00	107 000,00			200 000,00	
	Razem dział 754				514 199,00	107 000,00	107 000,00			200 000,00	
14	Budowa kanalizacji w Bilczy-Osiedle Dąbrowa	urząd gminy	900	2005-2007	1 443 851,47	16 353,00	16 353,00			347.428,04 NMF 61.310,83 BG	514.677,19 NMF 504.082,41 BG
15	Budowa kanalizacji Bilcza Os. Podskukowie	urząd gminy	900	2005-2007	1 048 037,01	22 149,60	22 149,60			470.456,87 NMF 83.021,80 BG	401.547,43 NMF 70.861,31 BG
16	Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Brudzów Zaborze	urząd gminy	900	2005-2007	5 068 597,05	70 403,00	70 403,00			1.494.757,62 NMF 263.780,75 BG	1.978.243,87 NMF 1.261.411,81 BG
17	Budowa kanalizacji w m. Kuby Młyny	urząd gminy	900	2005-2007	2 008 907,29	22 678,00	22 678,00			481.573,37 NMF 84.983,54 BG	1.049.837,59 NMF 369.834,79 BG
18	Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Dębska Wola	urząd gminy	900	2005-2007	1 941 993,89	30 222,00	30 222,00			641.785,55 NMF 113.256,27 BG	983.220,56 NMF 173.509,51 BG
19	Budowa kanalizacji sanitarnej w Lisowie	urząd gminy	900	2005-2007	5 230 444,55	68 195,00	68 195,00			1.447.910,73 NMF 255.513,66 BG	1.993.361,44 NMF 1.465.463,72 BG
	Razem dział 900				16 741 831,26	230 000,60	230 000,60			5 745 779,03	10 766 051,63
	w tym:									4.883.912,18 NMF 861.866,85 BG	6.920.888,08 NMF 3.845.163,55 BG
20	Budowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Dębska Wola	urząd gminy	921	2004-2006	566 944,15	53 037,55	12 207,55		40.830,00 EFOiGR	406.489,32 EFOiGR 101.622,28	
	Razem dział 921				566 944,15	53 037,55	12 207,55		40 830	508 111,60	
21	Budowa placu rekreacyjno-sportowego we wsi Brzeziny	urząd Gminy	926	2004-2006	722 432,09	68 575,48	23 319,48		45.256,00 EFOiGR	404.744,00 EFOiGR 219.112,61 BG	
22	Budowa krytej pływalni	urząd gminy	926	2005-2007	9 246 092,31	1 412 451,51	999 868,64		412.582,87 EFRR	3.244.426,24 EFRR 2.755.573,76 BG	1.342.701,63 EFRR 490.939,17 BG
	Razem dział 926				9 968 524,40	1 481 026,99	1 023 188,12		457 838,87	6 623 856,61	1 833 640,80
	Ogółem				42 227 081,88	9 787 922,21	2 525 742,63	214 449,10	7 047 730,48	17 511 533,24	12 775 192,43

244

UCHWAŁA Nr XI/72/05 RADY GMINY W MORAWICY

z dnia 29 listopada 2005r.

w sprawie zmiany Statutu Gminy Morawica przyjętego uchwałą Nr III/27/03 z dnia 28 kwietnia 2003 w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Morawica

Na podst. art. 18 ust. 2 pkt 1, art. 40 ust. 1, art. 41 ust. 1 i art. 42 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 159, z 2002r. Dz. U. 23 poz. 220, Dz. U. Nr 62 poz. 558, Dz. U. Nr 113 poz. 984, Dz. U. Nr 153 poz. 1271, Dz. U. Nr 214 poz. 1806 z 2003r. Dz. U. Nr 80 poz. 717, Dz. U. Nr 162 poz. 1568, z 2004r. Dz. U. Nr 116 poz. 1203, z 2005r. Dz. U. Nr 172 poz. 1441) Rada Gminy w Morawicy uchwala, co następuje:

§ 1. Celem realizacji inicjatywy uchwałodawczej mieszkańców Gminy Morawica zmienia się Statut Gminy Morawica w ten sposób, że:

1. § 36 Statutu w miejsce dotychczasowej treści otrzymuje brzmienie:

§ 36 Inicjatywa uchwałodawcza przysługuje:

- wójtowi,
- komisjom,
- przewodniczącemu rady,
- grupie radnych, stanowiących co najmniej 1/4 ustawowego składu rady,

- e) grupie mieszkańców Gminy Morawica którym przysługuje czynne prawo wyborcze do rady gminy w liczbie nie mniejszej niż 150
2. § 37 ust. 1 w miejsce dotychczasowej treści otrzymuje brzmienie:
§ 37 ust. 1
Podjęcie inicjatywy uchwałodawczej przez Wójta, komisję, Przewodniczącego Rady, grupę radnych następuje przez złożenie projektu uchwały w formie pisemnej Przewodniczącemu który jest zobowiązany umieścić go w porządku obrad najbliższej sesji.
3. Dodaje się § 37 a o brzmieniu:
§ 37 a
1. Podjęcie inicjatywy uchwałodawczej przez mieszkańców następuje poprzez złożenie do Przewodniczącego Rady pisemnego wniosku do którego załącza się:
    - a) projekt uchwały wraz uzasadnieniem,
    - b) listę co najmniej 150 mieszkańców popierających wniosek zawierającą imiona i nazwiska, adresy, numery PESEL i własnoręczne podpisy,
    - c) wskazanie osoby bądź osób reprezentujących grupę inicjatywną
  2. Wniosek, który nie spełnia wymogów formalnych określonych w ust. 1 podlega zwrotowi bez rozpatrzenia.
  3. Wniosek spełniający wymogi formalne określone w ust. 1 podlega opiniowaniu przez:
    - skarbnika w przypadku uchwał skutkujących zobowiązaniami finansowymi,

- radcę prawnego pod względem formalno prawnym,
  - komisję stałe rady,
  - inne organy, o ile wyrażenia takiej opinii wymagają przepisy szczególne
4. Przewodniczący Rady kieruje wniosek wraz z opiniami na najbliższą sesję, w której uczestniczy osoba lub osoby reprezentujące grupę inicjatywną.
5. Rada rozpatrując wniosek może :
- przyjąć wniosek bez poprawek,
  - przyjąć wniosek z poprawkami po wyrażeniu na te poprawki zgody grupy inicjatywnej,
  - odrzucić wniosek
6. W przypadku gdy Rada przyjmuje wniosek bez poprawek lub gdy grupa inicjatywna wyrazi zgodę na poprawki Przewodniczący Rady zobowiązuje Wójta do przygotowania ostatecznego projektu uchwały i umieszcza głosowanie nad tym projektem w porządku obrad kolejnej sesji Rady Gminy.
7. Głosowanie uchwały następuje na zasadach określonych statutem Gminy.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego i wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Gminy: J. Wojtyś

245

UCHWAŁA Nr XII/80/05 RADY GMINY W MORAWICY

z dnia 8 grudnia 2005r.

**w sprawie zmiany Statutu Gminy Morawica przyjętego uchwałą Nr III/27/03 z dnia 28 kwietnia 2003r.
w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Morawica**

Na podst. art. 18 ust. 2 pkt 1, art. 40 ust. 1, art. 41 ust. 1 i art. 42 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591, z 2002r. Dz. U. Nr 23, poz. 220, Dz. U. Nr 62, poz. 558, Dz. U. Nr 113, poz. 984, Dz. U. Nr 153, poz. 1271, Dz. U. Nr 214, poz. 1806, z 2003r. Dz. U. Nr 80, poz. 717, Dz. U. Nr 162, poz. 1568, z 2004r. Dz. U. Nr 116, poz. 1203, z 2005r. Dz. U. Nr 172, poz. 1441) Rada Gminy w Morawicy uchwała, co następuje:

§ 1. Celem realizacji wprowadzenia do praktyki funkcjonowania samorządu głosowania imiennego zmienia się Statut Gminy Morawica w ten sposób, że:

1. § 28 w miejsce dotychczasowej treści otrzymuje następujące brzmienie:

§ 28.

1. Głosowanie jawne imienne przeprowadza się, gdy przedmiotem głosowania są uchwały związane z:
  - udzielaniem absolutorium,
  - uchwalaniem budżetu Gminy,
  - gospodarką nieruchomościami w zakresie sprzedaży nieruchomości,
  - strategią rozwoju Gminy,
  - referendum,
  - zmianą formy zarządzania jednostek organizacyjnych gminy.
2. Rada może podjąć decyzję o przeprowadzeniu głosowania imiennego w innych sprawach.

3. Jawne głosowanie ma zawsze charakter imienny w przypadku, gdy taki wymóg przewidują odrębne przepisy.
  4. Głosowanie jawne imienne polegać będzie na tym, że protokolant dokonuje w protokole z obrad sesji zapisu dotyczącego głosowania poszczególnych radnych, wymieniając radnego z imienia i nazwiska oraz jego decyzję w sprawach wymienionych w ust. 1: głos „za”, „przeciw”, „wstrzymał się od głosu”.
  5. Na wniosek radnego można wprowadzić pisemne głosowanie jawne imienne.
  6. Jeżeli w porządku obrad przewiduje się przeprowadzenie pisemnego głosowania jawnego imiennego lub głosowania tajnego Rada dokonuje wyboru spośród radnych co najmniej trzysobowej komisji skrutacyjnej, której zadaniem jest obliczanie wyników głosowania. Wybór członków komisji odbywa się łącznie.
2. § 39 ust. 2 i 4 w miejsce dotychczasowej treści otrzymuje następujące brzmienie:
§ 39 ust. 2
Pisemne głosowanie jawne imienne odbywa się przy użyciu ostemplowanej pieczęcią rady karty do głosowania podpisanej imieniem i nazwiskiem radnego.
§ 39 ust. 4
W pisemnym głosowaniu jawnym imiennym i głosowaniu tajnym radni po wypełnieniu karty do głosowania kolejno w porządku alfabetycznym wyczytywani przez prowadzącego obrady wrzucają karty do urny.
3. § 44 ust. 2 w miejsce dotychczasowej treści otrzymuje następujące brzmienie:
§ 44 ust. 2

W przypadku głosowania tajnego i pisemnego głosowania jawnego imiennego, wyniki ogłasza przewodniczący komisji skrutacyjnej na postawie protokołu sporządzonego przez komisję.

§ 2. W związku z przystąpieniem Gminy Morawica do akcji społecznej „Przejrzysta Polska” wprowadza się obowiązkowe szkolenia proceduralne po wyborach oraz tematyczne szkolenia dla rady i zmienia się Statut Gminy Morawica w ten sposób, że dodaje się § 48a w następującym brzmieniu:

§ 48a

1. Radny ma obowiązek podnoszenia swoich kwalifikacji celem lepszego przygotowania do wykonywania zadań, poprzez udział w następujących szkoleniach:
  - szkoleniu proceduralnym, organizowanym po wyborach,
  - szkoleniu tematycznym, organizowanym co najmniej raz w roku.
2. Program szkolenia tematycznego określany jest przez Przewodniczącego Rady na podstawie wniosków z analizy potrzeb szkoleniowych określanych przez radnych.
3. Szkolenia, w których uczestniczą radni, są poddawane procesowi oceny na podstawie ankiet, a jej wyniki służyć będą lepszemu przygotowaniu szkoleń.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 4. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego i wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Gminy: J. Wojtyś

Wydawca: Wojewoda Świętokrzyski

Redakcja: Wydział Prawny i Nadzoru
Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach
Al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce
tel. 0 (prefix) 41 3421673, e-mail: org07@kielce.uw.gov.pl

Skład, druk i rozpowszechnianie: Zakład Obsługi
Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach,
25-516 Kielce, Al. IX Wieków Kielc 3
tel. 0 (prefix) 41 3421807, 3421249

Prenumerata roczna Dziennika Urzędowego Województwa Świętokrzyskiego wynosi 2.900,00 zł.
Nr konta Bank Przemysłowo-Handlowy PBK S.A. O/Kielce, Nr 25 10600076-0000320000163506
Dziennik w Internecie – <http://www.kielce.uw.gov.pl/dziennik.htm>

Zbiory Dzienników Urzędowych wraz ze skorowidzami wyłożone są do powszechnego wglądu w siedzibie Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, Al. IX Wieków Kielc 3, pok. 210 w godzinach pracy Urzędu

---

Tłoczono z polecenia Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 12 stycznia 2006r.